VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ HAI
29.4.2024 (21.3 Giáp Thìn)
Số 52+53
(4029+4030)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

KỶ NIỆM 49 NĂM GIẢI PHÓNG HOÀN TOÀN MIỀN NAM, THỐNG NHẤT ĐẤT NƯỚC VÀ 70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Khúc hát nơi chiến trường xưa

● **Thông điệp về một nước Việt Nam yêu chuộng hòa bình**

● **Những tư liệu quý giá về con đường huyền thoại**

[TRANG 2, 4, 8&9]

Những ngày này, từng dòng người trên mọi miền Tổ quốc tụ hội về vùng đất "lừng lẫy năm châu" tri ân các anh hùng liệt sĩ đã làm nên "thiên sử vàng" Ảnh: TRẦN HUẤN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Hòa bình luôn là khát vọng của các dân tộc trên thế giới ngày nay

● **PGS.TS NGUYỄN HỒNG VINH**

Giữa tiếng bom rơi và các loại máy bay tối tân gào rít trên bầu trời ở một số quốc gia, máu của nhân dân ở dải Gaza và ở Trung Đông cùng cuộc xung đột Nga - Ukraina kéo dài hơn 2 năm nay, đã và đang cướp đi hàng triệu người dân vô tội. Nền hòa bình của nhân loại đang bị đe dọa nghiêm trọng. Những người có lương tri trên thế giới, trong đó có Việt Nam luôn theo dõi sát sao và kêu gọi các bên liên quan ngừng bắn để ngồi lại với nhau giải quyết thông qua đàm phán hòa bình.

(Xem tiếp trang 2)

Đưa các anh "về quê mẹ" trong ngày vui đại thắng

[6]

Viết tiếp những ước mơ trên mảnh đất anh hùng

[14]

Chuyện về những người "gieo hạt"

[24]

KỶ NIỆM 70 NĂM HIỆP ĐỊNH GENÈVE VỀ ĐÔNG DƯƠNG:

Thông điệp về một nước Việt Nam yêu chuộng hòa bình

●L.SƠN

Ngày 25.4, tại Hà Nội, Bộ Ngoại giao tổ chức kỷ niệm 70 năm ngày ký Hiệp định Genève về đình chỉ chiến sự ở Việt Nam (21.7.1954 - 21.7.2024). Tại Lễ kỷ niệm, Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang khẳng định: Với Hiệp định Genève, lần đầu tiên trong lịch sử, các quyền dân tộc cơ bản của Việt Nam là độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ đã chính thức được khẳng định trong một điều ước quốc tế, được các nước, các bên tham dự Hội nghị thừa nhận và tôn trọng.

Các đại biểu thực hiện nghi thức chào cờ tại Lễ kỷ niệm Ảnh: TTXVN

"Với Hiệp định Genève, chúng ta đã thể hiện sáng ngời tâm thế, bản lĩnh và bản sắc ngoại giao Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh, khẳng định mạnh mẽ thông điệp về một nước Việt Nam yêu chuộng hòa bình, trọng công lý và lẽ phải; có ý chí quật cường bảo vệ độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ; sẵn sàng hợp tác hữu nghị với mọi quốc gia, dân tộc trên thế giới. Với Hiệp định Genève, chúng ta đã tạo nguồn cảm hứng và cổ vũ to lớn cho phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc trên khắp năm châu, vì độc lập, tự do, hòa bình, dân chủ, tiến bộ và công bằng xã hội và mở đầu cho sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân cũ trên toàn thế giới", Phó Thủ tướng nhấn mạnh.

Theo Phó Thủ tướng, thắng lợi tại Hội nghị Genève trước hết và quan trọng nhất là nhờ đường lối cách mạng đúng đắn của Đảng dưới sự lãnh đạo, dẫn dắt tài tình của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, Anh hùng giải phóng dân tộc, Danh nhân văn hóa thế giới. Thắng lợi này còn là kết tinh của tinh thần đấu tranh kiên cường, bất khuất và bền bỉ của quân và dân ta trong 9 năm kháng chiến mà đỉnh cao là Chiến thắng Điện Biên Phủ lịch sử. Thắng lợi còn là kết quả của sự đoàn kết, ủng hộ, giúp đỡ quý báu của các nước Lào, Campuchia, Trung Quốc, Liên Xô cùng các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới, trong đó có nhân dân Pháp. Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang nêu rõ, 70 năm đã trôi qua, nhưng Hiệp định Genève vẫn để lại nhiều bài học quý báu, còn nguyên giá trị cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hôm nay và mai sau.

Trình bày diễn văn tại Lễ kỷ niệm, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Bùi Thanh Sơn khẳng định, Hội nghị Genève là hội nghị quốc tế đa phương lớn đầu tiên Việt Nam tham dự để đàm phán và ký kết điều ước quốc tế với sự tham gia trực tiếp của các cường quốc. Trong lần tham dự đầu tiên này, ngoại giao cách mạng Việt Nam đã khẳng định tâm thế, trí tuệ, bản lĩnh và cốt cách của một dân tộc có bề dày hàng nghìn năm văn hiến, vị thế của một quốc gia có độc lập, chủ quyền và yêu chuộng hòa bình. Hiệp định Genève là kết tinh thành quả đấu tranh gian khổ và hy sinh to lớn của quân và dân ta, từ Chiến thắng Việt Bắc Thu - Đông năm 1947 đến Chiến dịch Biên giới Thu Đông năm 1950 và tiến công chiến lược Đông Xuân năm 1953-1954 với đỉnh cao là Chiến thắng Điện Biên Phủ.

Trong thắng lợi chung của dân tộc, có đóng góp quan trọng của đội ngũ cán bộ ngoại giao Việt Nam, trong đó có sự đóng góp trực tiếp của các thành viên Đoàn đàm phán Việt Nam Dân chủ Cộng hòa cũng như đội ngũ cán bộ phục vụ đàm phán, ký kết và thực thi Hiệp định. Theo Bộ trưởng Bùi Thanh Sơn, cùng với Hiệp định Sơ bộ 1946 và Hiệp định Paris 1973, Hiệp định Genève 1954 là một mốc son trong lịch sử ngoại giao cách mạng Việt Nam, mang đậm dấu ấn tư tưởng, phong cách và nghệ thuật ngoại giao Hồ Chí Minh. Quá trình đàm phán, ký kết và thực thi Hiệp định Genève là cuốn cẩm nang chứa đựng nhiều bài học sâu sắc thể hiện bản sắc độc đáo của trường phái đối ngoại và ngoại giao Việt Nam, đã được kế thừa, vận dụng sáng tạo và phát triển trong đàm phán, ký kết và thực thi Hiệp định Paris 1973 sau này cũng như trong xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc ngày nay... ■

Hòa bình... *(Tiếp theo trang 1)*

Là một dân tộc đã trải qua hai cuộc chiến tranh trường kỳ chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược, chúng ta càng thấy cái giá đắt của hòa bình để có độc lập, tự do và quyền làm người của mỗi người dân lương thiện nhưng đang bị sống trong mịt mù khói súng, thiếu từng mẩu bánh mì, từng chai nước uống, hàng trăm người đang bị kẹt trong các căn nhà đổ nát với tiếng kêu xé lòng… Chúng ta càng thấm thía vì sao ở đoạn cuối cùng trong bản Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi vĩnh biệt toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta, Người gửi lại lời tâm huyết: "Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết, phấn đấu xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới". *Điều đó càng giải thích rõ vì sao lý tưởng hòa bình luôn là ý thức chủ đạo của Bác Hồ và Đảng ta. Ngày 19.12.1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến, thì câu đầu tiên là* "Chúng ta muốn hòa bình, chúng ta phải nhân nhượng; Nhưng chúng ta càng nhân nhượng thì thực dân Pháp càng lấn tới, vì chúng quyết tâm cướp nước ta một lần nữa". *Khi đế quốc Mỹ tàn sát đồng bào miền Nam, và từ năm 1964 mở rộng cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân ra miền Bắc nhằm đặt ách nô lệ lên khắp đất nước ta, thì ngày 17.7.1967, trong Lời kêu gọi toàn dân sát cánh chống ngoại xâm, giành và giữ độc lập, tự do của Tổ quốc, Bác Hồ khẳng định:* "Nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hòa bình, hòa bình thật sự, hòa bình trong độc lập, tự do, chứ không phải thứ hòa bình giả hiệu, "hòa bình" kiểu Mỹ" - *một thủ đoạn mang "củ cà rốt và cây gậy" kèm theo, vừa vuốt ve, lừa phỉnh, vừa hăm dọa bằng bom đạn đủ loại để áp đặt dân tộc ấy. Theo cái "gậy chỉ huy" của mình. Chúng ta còn nhớ, vào những ngày tháng Chạp năm 1972, Nhà trắng hung hăng tuyên bố "sẽ đưa Hà Nội và các thành phố ở miền Bắc trở lại "thời kỳ đồ đá"(!) Dự đoán được mưu toan thâm độc từ lâu ấy của kẻ thù, ngày 17.7.1967, Chủ tịch Hồ Chí Minh đanh thép tuyên bố: "Chiến tranh có thể kéo dài 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố, xí nghiệp có thể bị tàn phá, song nhân dân Việt Nam quyết không sợ!* Không có gì quý hơn độc lập, tự do. *Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn".*

Khát vọng hòa bình và độc lập, tự do ấy, tự nó đã là sức mạnh vô song cổ vũ cả dân tộc ta tiếp nối khí thế thắng lợi Điện Biên Phủ "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu" vào ngày 7.5.1954, để rồi sau 21 năm ròng rã với ý chí "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước", "dù có phải đốt cháy dãy Trường Sơn cũng quyết giành bằng được độc lập, tự do" để giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc. Dưới sự lãnh đạo tài tình của Đảng, với ý chí đại đoàn kết toàn dân, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, chúng ta đã lần lượt đánh bại chiến lược "pháo đài bay" của Mỹ, buộc đối phương phải ký Hiệp định ở Paris về lập lại hòa bình ở Việt Nam" vào tháng 1.1973. Song, một nửa đất nước vẫn còn quằn quại dưới ách thống trị của Mỹ - ngụy, cả dân tộc lại tiếp tục sát cánh, bền gan chiến đấu để có ngày 30.4.1975, giải phóng hoàn toàn miền Nam, non sông liền dải.

Cần nói thêm rằng, trước khi nổ ra hai cuộc kháng chiến trường kỳ nói trên, chúng ta luôn thể hiện ý thức đàm phán với đối phương để tìm cách kiến tạo hòa bình, tránh đổ máu xương từ hai phía. Trong Lời kêu gọi gửi Quốc hội và Chính phủ Pháp ngày 7.12.1946 cũng như lời phát biểu tại Kỳ họp thứ 6 Quốc hội khóa II ngày 8.5.1963, Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt toàn dân ta đã thể hiện khát vọng hòa bình đó, song kẻ thù không hề thay đổi mưu toan thống trị Việt Nam, buộc chúng ta phải cầm súng với ý chí: "Hễ còn một tên xâm lược trên đất nước ta, thì ta còn phải tiếp tục chiến đấu quét sạch nó đi"!

Ngày 30.4.1975 là dấu mốc lịch sử trọng đại của dân tộc ta thể hiện sinh động tâm nguyện của Bác Hồ và mọi người Việt Nam yêu nước là giành bằng được hòa bình, độc lập, tự do và toàn vẹn lãnh thổ. Đó là nền tảng để chúng ta tiến hành đường lối đổi mới toàn diện đất nước do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo từ năm 1986, để "chưa bao giờ đất nước ta có cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như hôm nay" - đúng như Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VIII khẳng định. Về đối nội cũng như đối ngoại, chúng ta kiên trì thực hiện phương châm "khép lại quá khứ, xóa bỏ hận thù, hướng tới tương lai", "Việt Nam sẵn sàng là bạn, là đối tác tin cậy với tất cả các nước trong cộng đồng quốc tế, phấn đấu vì hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển". Đến nay, chúng ta đã có quan hệ ngoại giao với 194 nước, trong đó có 12 nước là đối tác hợp tác toàn diện hoặc là đối tác chiến lược toàn diện. Sức mạnh của đường lối hòa bình, hợp tác và phát triển cùng có lợi cho cả hai phía đã và đang là cực nam châm có sức hút lớn các quốc gia có thiện chí hợp tác và làm ăn với Việt Nam. Trong điều kiện còn khó khăn, nhưng mấy năm qua các lực lượng quân đội, công an Việt Nam đã lần lượt cử nhiều đoàn quân thiện nguyện đến nhiều nước ở châu Phi, Tây Á đang có chiến tranh hoặc bị thiên tai dữ dằn để tham gia cứu chữa bệnh nhân và hỗ trợ lương thực, thuốc men… Đó cũng là việc làm nhân đạo rất thiết thực, góp sức trực tiếp hoặc gián tiếp vào sự nghiệp lập lại hòa bình trên hành tinh này.

Với tình hình khu vực và thế giới đang diễn biến phức tạp và khó lường như hiện nay, nhưng chúng ta vẫn có cơ sở tin rằng, hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế chủ đạo trong thời đại ngày nay! ***Tháng 4.2024***

"Ngoại giao ta đã thắng lợi to"

● ThS PHẠM SÔNG LA

Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, một trong những mốc son sáng ngời của nền ngoại giao Việt Nam, là trải qua 8 phiên họp toàn thể và 23 phiên họp hẹp rất căng thẳng, với thiện chí của phái đoàn Việt Nam, ngày 20.7.1954, Hiệp định Genève về đình chỉ chiến tranh ở Đông Dương đã được ký kết tại TP Genève (Thụy Sỹ).

Ngày 26.4.1954, khi quân đội ta đã kết thúc chiến dịch tấn công đợt 2 ở Điện Biên Phủ thì Hội nghị Genève chuẩn bị được khai mạc. Trước khi đi dự Hội nghị, Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Văn Đồng sang chào Bác Hồ và được Bác nói sắp đón tin mừng. Người nói sẽ có món quà để mừng cho phái đoàn Việt Nam trên bàn Hội nghị ở Genève (Thụy Sỹ). Ý Bác nói về Chiến thắng Điện Biên Phủ sắp tới.

Khởi đầu đi tới Hội nghị quốc tế ở Genève

Hội nghị Genève khai mạc ngày 8.5.1954, một ngày sau chiến thắng Điện Biên Phủ. Tham dự hội nghị có đại diện của Việt Nam, Liên Xô, Trung Quốc, Anh, Pháp, Mỹ, chính quyền Bảo Đại, Campuchia và Lào. Ban đầu, Hội nghị không bàn ngay về vấn đề Đông Dương, mà về vấn đề chiến tranh Triều Tiên, về sau các vấn đề về Đông Dương được Hội nghị đưa ra bàn nghị sự. Ngày 10.5.1954, Đoàn đại biểu Chính phủ Việt Nam do Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Ngoại giao Phạm Văn Đồng làm Trưởng đoàn đã trình bày lập trường của ta về chấm dứt chiến tranh trên cơ sở Pháp công nhận chủ quyền độc lập và toàn vẹn lãnh thổ ba nước Đông Dương và Pháp phải rút quân về nước.

Phái đoàn của Pháp do Bộ trưởng Ngoại giao Georges Bidault cầm đầu vẫn mưu đồ tiếp tục thực hiện chủ nghĩa thực dân ở Đông Dương, chỉ mong muốn tìm kiếm một cuộc ngừng bắn nhằm cứu vãn đạo quân viễn chinh Pháp, hoãn việc thỏa hiệp về chính trị vào thời gian sau. Đúng 17h30 ngày 7.5.1954, tin thất bại của thực dân Pháp ở chiến trường Điện Biên Phủ được gửi tới Hội nghị từ Đông Dương. Do đó, sáng ngày 8.5.1954, vấn đề Đông Dương sớm được đưa lên bàn nghị sự, mà Đoàn Việt Nam đến dự Hội nghị với tư thế của một dân tộc đã chiến thắng. Cho đến ngày 10.7.1954, Đoàn đại biểu của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vẫn kiên trì lập trường để giải quyết cuộc chiến phải dựa trên cơ sở một giải pháp toàn diện cho cả vấn đề quân sự và chính trị, các thỏa hiệp cụ thể phải thể hiện đầy đủ so sánh lực lượng thực tế của các bên trên chiến trường; đòi phải có đại biểu của hai Chính phủ kháng chiến Lào, Campuchia trên bàn đàm phán; đòi giới tuyến quân sự tạm thời ở Việt Nam là vĩ tuyến 13; tổng tuyển cử tự do ở Việt Nam, Lào, Campuchia phải được tiến hành trong thời hạn 6 tháng sau ngày ký Hiệp định; lực lượng kháng chiến Lào và Campuchia có hai vùng tập kết riêng.

Bản đề nghị 8 điểm của Phó Thủ tướng Phạm Văn Đồng cũng được đưa ra làm cơ sở thảo luận tại Hội nghị, bởi nó có ảnh hưởng rất lớn đến nhân dân các nước thuộc địa và các nước thực dân, đặc biệt là đối với nhân dân và Chính phủ Pháp. Lập trường cơ bản của Việt Nam là hòa bình, độc lập, thống nhất, dân chủ và toàn vẹn lãnh thổ. Nước Pháp phải công nhận chủ quyền độc lập của Việt Nam, Lào, Campuchia. Vấn đề thống nhất nước Việt Nam phải do nhân dân Việt Nam tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài... Những đề nghị hợp tình, hợp lý của Đoàn đại biểu Việt Nam đã được dư luận tiến bộ ở chính nước Pháp và thế giới đồng tình ủng hộ.

Ở giai đoạn một, Đoàn Pháp vẫn giữ lập trường cứng rắn, nội các Thủ tướng Laniel bị nhân dân Pháp lên án, buộc phải từ chức ngày 12.6.1954. Phe chủ chiến ở Pháp bị đánh đổ, Mendès France thuộc phái chủ hòa lập chính phủ mới. Ngày 18.6.1954, khi nhậm chức, Mendès France tuyên bố sẽ từ chức nếu trong vòng một tháng không đạt được ngừng bắn ở Đông Dương. Thời điểm này, tại Sài Gòn, Mỹ đưa Ngô Đình Diệm về làm Thủ tướng thay Bửu Lộc dưới quyền của Bảo Đại.

Bước quyết định đi tới ký kết Hiệp định Genève

Cuối giai đoạn một của Hội nghị, các bên tham gia đàm phán vẫn tỏ ra thăm dò nhau về giải pháp và đưa ra lập trường của mình mà không đi đến một thỏa thuận thực chất nào.

Từ ngày 10 đến 20.7.1954 là giai đoạn cuối cùng của cuộc đàm phán. Các đoàn làm việc rất khẩn trương để giải quyết những vấn đề then chốt. Cuối cùng, với xu thế chung của những nước lớn trong tình hình quốc tế vào lúc này, sau 8 phiên họp toàn thể và 23 phiên họp riêng đầy căng thẳng, các bên đã đồng ý về những nội dung cơ bản như sau: Các nước tham gia Hội nghị Genève cam kết tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, Lào, Campuachia; không can thiệp vào nội bộ của các nước này; ngừng bắn trên toàn bộ chiến trường Đông Dương; Pháp rút quân; vĩ tuyến 17 là giới tuyến quân sự tạm thời chia Việt Nam làm hai vùng tập kết quân đội; sau 2 năm sẽ có tổng tuyển cử tự do trong cả nước để thống nhất nước Việt Nam. Tuy nhiên, về vấn đề đình chiến ở Lào và Campuchia, Đoàn Việt Nam đấu tranh quyết liệt nhưng chỉ giành được khu tập kết cho Phathet Lào ở hai tỉnh, mà không đạt được việc điều chỉnh vùng đóng quân cho Khmer Itsarak.

Quang cảnh ký kết Hiệp định Genève (Thụy Sỹ) năm 1954 Ảnh tư liệu của TTXVN

Hiệp định đình chỉ chiến sự ở Việt Nam được ký kết giữa Thứ trưởng Bộ Quốc phòng Tạ Quang Bửu (thay mặt Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam) và Thiếu tướng Delteil (thay mặt Tổng Tư lệnh quân đội Liên hiệp Pháp ở Đông Dương) vào lúc 3h30 sáng ngày 21.7.1954. Hội nghị thông qua Bản Tuyên bố cuối cùng ngày 21.7.1954, với sự tham gia của đại biểu 8 nước (trừ Mỹ). Phái đoàn Mỹ không tham gia vào bản tuyên bố của Hội nghị và ra một bản Tuyên bố riêng.

Nhìn vào thực tế chiến trường, giải pháp Genève chưa phản ánh đầy đủ thắng lợi của nhân dân ta trên chiến trường, chưa đáp ứng được các yêu cầu chính trị của giải pháp do đoàn Việt Nam đề ra, chưa phản ánh đúng thắng lợi cuộc kháng chiến của nhân dân ba nước Việt Nam, Lào và Campuchia. Tuy vậy, Hiệp định này đã chấm dứt chiến tranh xâm lược của Pháp ở Đông Dương, đẩy được quân Pháp ra khỏi Việt Nam, phá được âm mưu kéo dài chiến tranh của Mỹ, nâng cao được vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế, giải phóng được miền Bắc, giúp miền Bắc có điều kiện hòa bình để hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng đất nước, làm hậu phương vững chắc cho cuộc đấu tranh chống Mỹ, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước sau này.

Với Hiệp định Genève, tuy thắng lợi chưa thật trọn vẹn nhưng phản ánh tương quan lực lượng của hai phe và là thắng lợi to lớn mà nhân dân ta giành được sau 9 năm kháng chiến gian khổ và anh hùng. Đảng ta đã trước sau đánh giá đúng mức thắng lợi của Hiệp định Genève năm 1954: "Việc lập lại hòa bình ở Đông Dương, hoàn toàn giải phóng miền Bắc Việt Nam, và đặt cơ sở cho việc thống nhất nước Việt Nam là một thắng lợi to lớn của nhân dân ta... Nó phản ánh tình hình lực lượng so sánh ở Đông Dương và trên thế giới lúc bấy giờ". Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong lời kêu gọi sau Hiệp định Genève đã nói: "Hội nghị Genève đã kết thúc. Ngoại giao ta đã thắng lợi to... Tôi thay mặt Chính phủ ngỏ lời thân ái khen ngợi toàn thể đồng bào, quân đội và cán bộ từ Nam đến Bắc. Tôi kính cẩn nghiêng mình trước linh hồn các chiến sĩ và đồng bào đã oanh liệt hy sinh cho Tổ quốc và gửi lời an ủi anh em thương binh, bệnh binh. Chúng ta giành được thắng lợi to lớn cũng là do nhân dân các nước bạn, nhân dân Pháp và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của ta".

Thắng lợi của Hiệp định Genève là bước đi mới trong cuộc đấu tranh ngoại giao về đình chỉ chiến tranh, khôi phục hòa bình ở Đông Dương, bãi bỏ quyền cai trị của người Pháp, công nhận nền độc lập của ba quốc gia Việt Nam, Lào và Campuchia, chính thức chấm dứt chế độ thực dân Pháp tại Đông Dương, mở ra một thế và lực mới cho cách mạng Việt Nam và các nước Đông Dương, tiếp tục đi lên những bước đường mới, nhằm đấu tranh cho hòa bình, thống nhất đi tới giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước. ■

Những tư liệu quý giá về con đường huyền thoại

●**HÀ PHƯƠNG**

Triển lãm *Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh huyền thoại* giới thiệu khoảng 100 tài liệu, hình ảnh là những nội dung cô đọng nhất về sự ra đời của "tuyến lửa" đường Trường Sơn, về sức sống mãnh liệt của con đường qua bom đạn chiến tranh, đã trở thành một kỳ tích về sức mạnh chiến đấu và chiến thắng, một thành công xuất sắc trong chỉ đạo chiến lược của Đảng, một huyền thoại trong lịch sử giữ nước của dân tộc ta.

Kỷ niệm 49 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2024); 65 năm ngày mở đường Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh (19.5.1959 - 19.5.2024), Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long - Hà Nội tổ chức triển lãm *Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh huyền thoại*.

Sau Hiệp định Giơnevơ (tháng 7.1954), đất nước ta bị chia cắt, liên lạc giữa cách mạng hai miền hết sức khó khăn, qua tuyến liên lạc duy nhất là miền tây Quảng Trị do Liên khu ủy 5 phụ trách. Tuy nhiên, tuyến đường này không thể đáp ứng được yêu cầu chi viện lớn về nhân lực, vật lực cho chiến trường miền Nam trong bối cảnh cuộc kháng chiến ngày càng phát triển. Để giữ vững liên lạc, bảo đảm sự chỉ đạo kịp thời từ Trung ương Đảng cho phong trào cách mạng miền Nam, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 15 của Đảng (tháng 1.1959) đã đặt ra nhiệm vụ mở đường chi viện cho miền Nam "là một việc lớn, có ý nghĩa chiến lược, quan hệ trực tiếp đến sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc". Đoàn 559 được thành lập ngày 19.5.1959 được chọn là "đoàn công tác quân sự đặc biệt" triển khai các lực lượng công binh, hậu cần, y tế, bộ binh và phòng không để đảm bảo hoạt động của tuyến đường này. Khe Hó, nằm giữa một thung lũng ở Tây Nam Vĩnh Linh được chọn là địa điểm xuất phát để mở đường "tiến vào Nam".

Trong suốt cuộc chiến tranh, đường Hồ Chí Minh luôn trở thành trọng điểm đánh phá ác liệt của địch bằng đủ các loại vũ khí hiện đại và tối tân nhất. Mỹ, Ngụy đã mở nhiều chiến dịch lớn với hàng trăm máy bay rải chất độc hóa học dọc tuyến hành lang vận chuyển, gần 4 triệu tấn bom đạn và các loại mìn ném xuống Trường Sơn nhằm phá đường, tiêu diệt các đoàn xe, hủy diệt mọi sự sống đến mức "rừng không còn lá, núi đá thành đất bùn". Với tinh thần "Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược", chung ý chí "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước" và quyết tâm "đánh địch mà đi, mở đường mà tiến", lớp lớp các lực lượng từ bộ đội, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến, công nhân giao thông và nhân dân các dân tộc đã luôn bền bỉ, kiên cường trụ bám trận địa, trụ bám mặt đường, giữ vững thông suốt cho mạch máu giao thông này.

Trải qua 16 năm (1959-1975), từ những con đường mòn men theo dải Trường Sơn hùng vĩ, tuyến đường không ngừng được mở rộng, vươn xa như một "trận đồ bát quái" phủ kín dãy Trường Sơn, với tổng chiều dài toàn tuyến lên tới 20.000 km, xuyên Bắc - Nam và ba nước Đông Dương, vươn tới tất cả các chiến trường, vận chuyển hơn 1 triệu tấn vật chất, vũ khí; đưa hơn 2 triệu lượt người hành quân từ hậu phương lớn miền Bắc cho tiền tuyến lớn miền Nam, góp phần đặc biệt quan trọng vào thắng lợi của

Những hình ảnh giới thiệu tại triển lãm do Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long - Hà Nội cung cấp

> *Con đường Trường Sơn, con đường Hồ Chí Minh là một công trình vĩ đại, nói lên ý chí, nghị lực, tinh thần dũng cảm và sáng tạo phi thường của dân tộc Việt Nam, quyết đem sức người sức của của hậu phương lớn chi viện cho tiền tuyến lớn, là một trong những nhân tố chiến lược có ý nghĩa quyết định, đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.*
>
> **(Đại tướng VÕ NGUYÊN GIÁP)**

cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Triển lãm *Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh huyền thoại* giới thiệu khoảng 100 tài liệu, hình ảnh là những nội dung cô đọng nhất về sự ra đời của "Tuyến lửa" đường Trường Sơn, sức sống mãnh liệt của con đường qua bom đạn chiến tranh, trở thành một kỳ tích về sức mạnh chiến đấu, chiến thắng, một thành công xuất sắc trong chỉ đạo chiến lược của Đảng, một huyền thoại trong lịch sử giữ nước của dân tộc ta.

Triển lãm gồm hai chủ đề: *Tuyến chi viện chiến lược cho miền Nam* và *Con đường huyền thoại*. Những câu chuyện về con đường huyền thoại năm xưa được kể đầy cảm xúc trong không gian khu di tích Cách mạng Nhà và Hầm D67 đã đem đến cho du khách những thông tin, tư liệu giá trị về vai trò của Tổng hành dinh trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, ý nghĩa chiến lược của quyết định mở đường Trường Sơn từ Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương. Như lời Đại tướng Võ Nguyên Giáp: *"Con đường Trường Sơn, con đường Hồ Chí Minh là một công trình vĩ đại, nói lên ý chí nghị lực, tinh thần dũng cảm và sáng tạo phi thường của dân tộc Việt Nam, quyết đem sức người sức của của hậu phương lớn chi viện cho tiền tuyến lớn, là một trong những nhân tố chiến lược có ý nghĩa quyết định, đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn"*.

Triển lãm đã mở cửa phục vụ du khách tham quan từ ngày 26.4 đến ngày 31.5 tại Khu di sản Hoàng thành Thăng Long, Hà Nội. ■

"Kỷ vật - ký ức của chiến tranh"

●**KHÁNH CHI**

Không gian trưng bày tại quần thể Tượng đài Mẹ Việt Nam anh hùng đã chính thức mở cửa trở lại với sự kiện đầy cảm xúc: Trưng bày chuyên đề "Kỷ vật - Ký ức của chiến tranh".

Những tư liệu, hiện vật tại Không gian trưng bày

Trưng bày diễn ra từ ngày 26.4 đến 12.9 tại Không gian trưng bày bên trong Tượng đài Mẹ Việt Nam Anh hùng (TP Tam Kỳ, Quảng Nam nhân kỷ niệm 49 năm ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước nhằm tri ân các anh hùng liệt sĩ, các Bà Mẹ Việt Nam anh hùng, các thế hệ cha anh đi trước đã dâng hiến cả đời mình, cả xương máu, mồ hôi và nước mắt cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng, bảo vệ Tổ quốc.

Với hai trăm hiện vật, hình ảnh được giới thiệu tại trưng bày lần này theo bốn chủ đề *Hành trang của những chiến sĩ cách mạng; Những lá thư thời mưa bom lửa đạn; Tấm lòng hậu phương; Những kỷ vật từ trong lao tù đế quốc,* tất cả kết nối, hỗ trợ nhau, để tái hiện lại ký ức của thời mưa bom lửa đạn qua câu chuyện thật, người thật, kể về kỷ vật của những người mẹ, người vợ, người nữ chiến sĩ từng trải qua hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. *Hành trang của những chiến sĩ cách mạng* trưng bày 67 kỷ vật, hiện vật gốc và 26 hình ảnh scan lại. Đó là tấm vải dù của nữ TNXP Kha Thị Xuyên sử dụng vừa làm tấm đắp cho bản thân vừa dùng che cho trâu tránh muỗi khi phục vụ công tác tại tuyến đường 1C. Là cái giỏ xách của má Sáu Hòa (bà Nguyễn Thị Tư), nguyên Ủy viên Ban Quân sự Thành đoàn Sài Gòn - Gia Định sử dụng trong thời gian làm giao liên cho Thành đoàn năm 19680; kính ngắm của đội nữ pháo binh xã Ngư Thủy dùng bắn cháy tàu chiến năm 1968; là ba lô con cóc, mùng quân trang, túi xách, áo mưa,… của những liệt sĩ con trai của các Mẹ VNAH,…

Những lá thư thời mưa bom lửa đạn giới thiệu 35 hiện vật gốc, 10 hình ảnh và 24 hiện vật scan lại. Là những lá thư gửi đến đồng đội động viên tinh thần chiến đấu, gửi về gia đình trong những ngày chiến tranh ác liệt, thể hiện tình cảm yêu thương của người vợ, người mẹ. Câu chữ, nội dung còn thể hiện cả lý tưởng sống, sự cống hiến hy sinh của một thế hệ xung phong vì tự do của dân tộc. *Tấm lòng của hậu phương* trưng bày những hiện vật mà các mẹ, các chị ở hậu phương vững chắc cho tiền tuyến đánh giặc, giữ nước đã sử dụng vào công tác giao liên, nuôi giấu cán bộ, cơ sở của cách mạng; trong công tác cứu thương, tải đạn. *Những kỷ vật từ trong lao tù đế quốc* trưng bày những kỷ vật thể hiện tình cảm ước mơ sum họp gia đình, mong gặp lại con trong ngày hòa bình thống nhất như mặt Áo gối thêu của bà Bùi Thị Tâm (Bùi Thị Lai), thêu tại chuồng cọp ở Côn Đảo tháng 12.1969; Áo trẻ em sơ sinh do bà Hồng Nhựt (Út Nhựt) may, thêu trong tù tặng Trần Hữu Hạnh (con gái nữ tù chính trị Lê Thị Tâm được sinh ra trong tù tại nhà tù Tân Hiệp) năm 1967-1969.

Những kỷ vật thể hiện tinh thần biến nhà tù đế quốc thành trường học cách mạng bằng việc học tập và sinh hoạt văn nghệ như sổ tay ghi chép những bài học chính trị của bà Lê Thanh Quý, nữ tù nhân tại khám Chí Hòa và khám Lớn Sài gòn năm 1949-1950; Bảng học chữ trong tù của cựu tù Lê Tú Cẩm; Đồ hóa trang của các nữ tù dùng biểu diễn văn nghệ… Đây chính là món ăn tinh thần giúp những nữ chiến sĩ quên đi cảnh tù đày nơi chốn lao tù, tiếp tục kiên cường vượt qua thử thách giam cầm và tra tấn, tăng lạc quan, thêm nghị lực chiến đấu.

Bà Hoàng Thị Bích Hạnh, Giám đốc BQL Di tích và Danh thắng Quảng Nam cho biết, quá trình nghiên cứu về vai trò của phụ nữ trong kháng chiến, ban quản lý và Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ sưu tầm nhiều kỷ vật là vật dụng, hành trang của những người phụ nữ, chiến sĩ khi ra trận, được nâng niu giữ gìn qua năm tháng, được đồng đội, gia đình trao lại. Mỗi kỷ vật tái hiện lại quá trình chiến đấu đầy cam go, gian khổ, là kỷ niệm về những khoảnh khắc thiêng liêng mà họ đã trải qua. Hiện vật dù nhỏ bé, hết sức bình thường nhưng gắn liền với cuộc sống thường nhật của mỗi người chiến sĩ. Qua trưng bày, sẽ góp phần tuyên truyền, giáo dục truyền thống yêu nước, tình cảm cách mạng trong các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là khách tham quan về những hy sinh, đóng góp to lớn của các Mẹ Việt Nam anh hùng, các anh hùng liệt sĩ. ■

Đưa các anh "về quê mẹ" trong ngày vui đại thắng

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Nằm lại nơi chiến trường xưa đã hơn 49 năm, nhưng giờ đây các anh đã được đồng đội tìm thấy, đưa về với đất mẹ yêu thương trong ngày vui đại thắng, thống nhất của đất nước. Họ là những liệt sĩ vừa được phát hiện, cất bốc tại cao điểm 174 (còn gọi Đồi 174) tại thôn Long Quang, xã Ân Mỹ, huyện Hoài Ân (Bình Định).

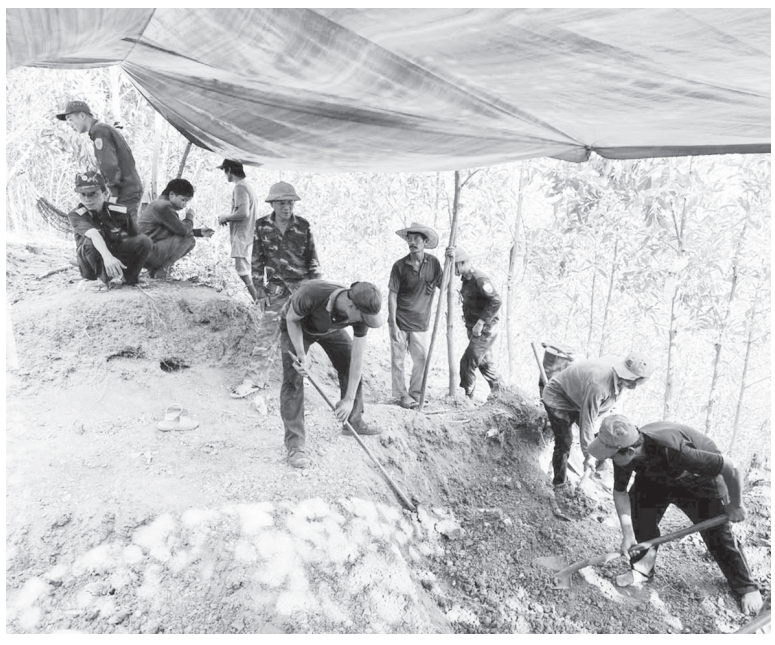
Từ những thông tin của cựu chiến binh Sư đoàn 3 Sao Vàng, thuộc Đại đội 15 thông tin, Trung đoàn 141 về địa điểm các chiến sĩ Sư đoàn 3 Sao Vàng hy sinh tại cao điểm 174, những ngày cuối tháng 3 đầu tháng 4 này, các lực lượng tìm kiếm hài cốt liệt sĩ đã nỗ lực ngày đêm để có thể đưa các anh về với gia đình, người thân, bạn bè một cách nhanh nhất sau bao năm nằm lại nơi chiến trường khốc liệt.

Vượt gần ba tiếng đồng hồ chạy xe máy từ trung tâm thành phố Quy Nhơn, chúng tôi đã tìm về cao điểm 174 để ghi nhận công tác tìm kiếm các cán bộ, chiến sĩ đã hy sinh tại đây. Theo chân dân quân đang làm nhiệm vụ tại UBND xã Ân Mỹ, chúng tôi vượt rừng, leo lên hàng chục con dốc khúc khuỷu, quanh co với con đường chỉ toàn đá, sỏi với bề ngang rộng khoảng chừng hơn một mét, được bao bọc bởi hai hàng cây keo thẳng tắp. Những chiến sĩ công binh cũng đang nỗ lực san ủi, mở rộng đường để thuận tiện việc di chuyển trong quá trình tìm kiếm.

Sau gần 30 phút băng rừng, dưới cái nắng cháy da cháy thịt của mùa hè tháng 4, chúng tôi đã lên đến cao điểm 174. Tại đây, một cửa hầm vừa mới được phát hiện, lực lượng tìm kiếm đã mở cửa hầm và những hài cốt liệt sĩ đầu tiên đã được tìm thấy. Ông Lê Công Sáu, trú tại thôn Mỹ Đức, xã Ân Mỹ, là người tham gia đào cửa hầm khi phát hiện di vật và hài cốt của các chiến sĩ chia sẻ: "Được sự chỉ dẫn vị trí cửa hầm địa đạo của cựu chiến binh Trần Văn Phúc từ tỉnh Nghệ An vào, tôi và một số người khác tiến hành đào cửa hầm. Khi đào xuống khoảng 6m, chúng tôi thấy nhiều bao cát, hiện vật và hài cốt của hai chiến sĩ hy sinh tại cửa hầm. Có lẽ quân địch thả bom ngay cửa hầm khiến cửa hầm bị sập xuống chôn vùi hai chiến sĩ, những chiến sĩ còn lại trong địa đạo đã không kịp thoát ra ngoài đều hy sinh trong địa đạo".

Hài cốt liệt sĩ tìm thấy tại Đồi 174

Lực lượng tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ tại Đồi 174

Theo đại tá Nguyễn Xuân Sơn, Phó Chính ủy Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Bình Định, việc tìm được hầm chiến đấu và hài cốt liệt sĩ là nhờ nguồn tin từ cựu chiến binh của Sư đoàn 3 Sao Vàng cung cấp. Trong quá trình chiến đấu tại Đồi 174, có khoảng 9 chiến sĩ không kịp thoát ra ngoài và nằm lại trong hầm. Hầm này được bộ đội đào sâu vào lòng núi theo kiểu dáng địa đạo với chiều dài khoảng 50-70m và có 3 cửa, trong đó có một cửa ở hướng Nam để quan sát địa bàn phía huyện Hoài Ân, một cửa hướng Tây Bắc để quan sát huyện An Lão và một cửa hướng Đông Bắc để quan sát khu vực thị xã Hoài Nhơn. Cũng theo đại tá Nguyễn Xuân Sơn, hiện các lực lượng đã tìm được cửa hầm ở hướng Nam. Tuy nhiên, cửa hầm hiện tại đã mục nát, lượng bom mìn cũng như nguy cơ có chất độc hóa học ở khu vực này còn nhiều nên Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã chỉ đạo các lực lượng dừng tìm kiếm, quy tập để lực lượng công binh gia cố lại cửa hầm cũng như xử lý bom mìn, chất độc hóa học. Sau đó sẽ tiếp tục mở rộng tìm kiếm, quy tập.

Trong suốt 50 năm qua, cựu chiến binh Trần Văn Phúc (68 tuổi) đang sinh sống tại thành phố Vinh (Nghệ An) luôn trăn trở, nhiều đêm mất ngủ khi nhớ về đồng đội cùng chiến đấu tại Đồi 174 năm xưa. Ông càng thao thức hơn khi biết rằng đồng đội mình hy sinh đang nằm lạnh lẽo trong lòng đất, chưa được yên nghỉ nơi quê nhà. Bởi điều này đã thôi thúc ông vượt gần 1.000 km từ Nghệ An vào Bình Định để tìm hài cốt đồng đội.

Nỗ lực đào địa đạo tại cao điểm 174 đã tìm thấy đồng đội, cựu chiến binh Trần Văn Phúc chia sẻ, "khi đó tôi là Tiểu đội trưởng, Đại đội 15 công binh, Trung đoàn 141 (Sư đoàn 3 Sao Vàng). Đại đội công binh lúc đó có nhiệm vụ tăng cường phối hợp chiến đấu cho các đơn vị. Bởi vậy, diễn biến các cuộc tấn công, phản kích từ tháng 9.1974 đến đầu năm 1975, tôi đều nhớ rất rõ". "Ngày 2.1.1975, nắm cơ hội mùa mưa, quân địch tập trung phá hủy hết công sự, giao thông hào rồi đưa bộ binh tấn công. Trong loạt pháo cuối cùng, địch đánh sập cửa hầm phía Bắc nên bộ đội phải co vào trong địa đạo. Tiếp đó, địch áp sát cửa phía Nam, khống chế, ném lựu đạn, làm 2 chiến sĩ ngã xuống ngay tại cửa hầm. Sau đó, quân địch dùng rất nhiều bao cát để lấp cửa hầm", cựu chiến binh Trần Văn Phúc nhớ lại và kể tiếp: "Lúc ấy, anh em trong hầm vẫn cố gắng liên lạc ra ngoài. Đơn vị 3 lần tổ chức phản công để giải cứu nhưng bất thành. Đến ngày thứ 6, không thấy anh em trong hầm liên lạc nên Trung đoàn rút lui, chỉ để lại Đại đội 15 bám chân đồi giữ chốt bàn đạp thêm 2 ngày".

Cùng chia sẻ với chúng tôi, đại tá Lê Văn Ninh (75 tuổi), nguyên Chính trị viên Đại đội 5, Tiểu đoàn 8, Trung đoàn 141 (Sư đoàn 3 Sao Vàng) bộc bạch: "Tôi rất xúc động và thực sự rất nhớ anh em, đồng đội cũ. Bởi vậy, dù ngoài 70 tuổi, vợ chồng tôi vẫn lặn lội vào tận nơi trực tiếp khai quật, đưa hài cốt của anh em về với quê mẹ. Anh em nằm ở chiến trường đã gần 50 năm rồi, giờ đưa được đồng đội về, một người lính như tôi mới cảm nhận sự thanh thản". "Cuộc chiến ở Đồi 174 kéo dài hàng năm trời, đỉnh điểm ác liệt là từ tháng 12.1974 đến đầu năm 1975. Bản thân tôi bị hai quả bom thả sập hầm ở Đồi 182, bị thương bất tỉnh. Sau này đơn vị phản kích giải cứu, 4 ngày sau tỉnh dậy tôi mới biết mình còn sống sót", đại tá Lê Văn Ninh hoài niệm những ngày tháng chiến đấu ác liệt cùng đồng đội tại Đồi 174. ■

> *"Trong kháng chiến chống Mỹ, Đồi 174 là chốt điểm án ngữ tuyến đường huyết mạch từ Bồng Sơn (thị xã Hoài Nhơn) lên huyện An Lão, có thể quan sát, kiểm soát một địa bàn rộng lớn của 3 huyện Hoài Ân, Hoài Nhơn và An Lão. Nơi đây, trong giai đoạn chống phản kích (từ năm 1972 đến năm 1975) thường xuyên diễn ra những trận đánh ác liệt giữa ta và địch. Tiêu biểu là trận đánh chiếm Đồi 174 của Sư đoàn 3 Sao Vàng vào ngày 1.11.1972, tiêu diệt một đại đội lính cộng hòa.*
>
> *Sau đó quân dân Hoài Ân anh dũng chiến đấu chống trả nhiều trận đánh phản kích của địch, giữ vững chốt điểm 174, góp phần bảo vệ vững chắc vùng giải phóng Hoài Ân đến ngày toàn thắng. Di tích lịch sử chiến thắng Đồi 174 được UBND tỉnh Bình Định xếp hạng ngày 5.4.2017."*

DỒN SỨC XÂY DỰNG CÁC THIẾT CHẾ VĂN HÓA VÀ THỂ THAO TẠI TP.HCM:

Chào mừng 50 năm ngày hội thống nhất non sông

● **THÙY TRANG**

Bí thư Thành ủy TP.HCM Nguyễn Văn Nên vừa chủ trì họp Ban Chỉ đạo các hoạt động hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025). Thành phố xác định đây là sự kiện trọng đại của đất nước, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng được Ban Bí thư quyết định tổ chức lễ kỷ niệm cấp quốc gia tại TP.HCM.

Cùng với đó, thời gian qua, nhiều dự án, công trình văn hóa, thể thao cũng đã được thành phố khẩn trương hoàn thành để chào mừng sự kiện trọng đại sắp tới.

Mời gọi theo phương thức đối tác công tư

Chia sẻ về tình hình cơ sở vật chất và thiết chế văn hóa, thể thao cho sự kiện 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước cũng như cho sự nghiệp VHTT trong chặng đường tiếp theo, Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Trần Thế Thuận cho biết, thành phố đã tập trung xây dựng các thiết chế văn hóa và thể thao có quy mô lớn, tạo điều kiện hưởng thụ văn hóa, tinh thần cho nhân dân và năng lực cạnh tranh về VHTT của thành phố đối với các nước trong khu vực.

Trong đó, điển hình là các công trình rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ, Bảo tàng Tôn Đức Thắng, Trung tâm đào tạo vận động viên năng khiếu, Nhà Văn hóa Phụ nữ cơ sở 1, Nhà Văn hóa thanh niên, Cung thiếu nhi thành phố, 6 dự án phục vụ Đại hội TDTT toàn quốc lần thứ X năm 2026… Theo đó, về đầu tư công so với cùng kỳ (2016-2020), số dự án phát sinh mới trong kỳ trung hạn 2021-2025 là 54 dự án, tăng 170%. Đây là dấu hiệu rất đáng mừng. "Ngoài ra, Sở VHTT đã tham mưu chủ trương đầu tư mới, sửa chữa các dự án mang tính biểu tượng của thành phố như Nhà hát Giao hưởng - Nhạc và Vũ kịch, Nhà hát thành phố, mời gọi đầu tư các dự án theo phương thức đối tác công tư (PPP). Cùng với đó là việc tu bổ, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa, biến di sản thành tài sản, những sản phẩm văn hóa để giới thiệu đến bạn bè quốc tế", ông Thuận cho biết.

Trước đó, thông tin về việc chào mừng các ngày lễ lớn thời gian tới, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Võ Trọng Nam cho hay, trong quý II năm 2024, thành phố tổ chức nhiều sự kiện, hoạt động chào mừng các ngày lễ lớn. Nổi bật là Ngày hội "Non sông thống nhất" kỷ niệm 49 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và 138 năm Ngày Quốc tế Lao động 1.5. Dịp này, trên địa bàn thành phố sẽ diễn ra các triển lãm, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao… Dịp lễ 30.4 năm nay, thành phố tổ chức chương trình bắn pháo hoa nghệ thuật phục vụ người dân, du khách từ 21h đến 21h15 ngày 30.4. Đến tháng 5 và tháng 6, trên địa bàn cũng diễn ra hàng loạt các lễ hội, dịp kỷ niệm quan trọng.

Chú trọng mang lại giá trị vật chất, tinh thần

Tại cuộc họp Ban Chỉ đạo nói trên, Bí thư Thành ủy TP.HCM Nguyễn Văn Nên nhấn mạnh, các hoạt động chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước không tách rời các hoạt động thường xuyên của thành phố. Tất cả hướng đến mục tiêu là nâng cao chất lượng sống của người dân, xây dựng TP.HCM văn minh, hiện đại, nghĩa tình.

Nhấn mạnh ý nghĩa, tầm quan trọng, tính chất đặc biệt của sự kiện 50 năm đất nước hòa bình, thống nhất, Bí thư Nguyễn Văn Nên khẳng định, thành phố đã chuẩn bị các hoạt động kỷ niệm với tinh thần chủ động, khẩn trương, tích cực. Đến thời điểm này, hầu hết các hoạt động đều diễn ra theo đúng tinh thần chỉ đạo của Thành ủy TP.HCM, đảm bảo tiến độ dự kiến. Các hoạt động tập trung nêu bật ý nghĩa, giá trị cốt lõi của hòa bình, độc lập, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ, hội nhập, phát triển đất nước và TP.HCM. Đồng thời, phát huy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, khơi dậy phẩm chất quý giá của văn hóa, con người Việt Nam, vùng đất và con người TP.HCM với truyền thống đoàn kết, năng động, sáng tạo, bao dung, nghĩa hiệp, đương đầu và vượt qua mọi thử thách. Điểm nhấn trong các hoạt động đó là TP.HCM chú trọng mang lại giá trị vật chất, tinh thần của từng công trình, tác phẩm; triển khai thực hiện các hoạt động chào mừng đi vào thực chất, không phô trương hình thức, không lãng phí.

Công trình Bảo tàng Tôn Đức Thắng cơ bản đã hoàn thiện và được sử dụng ở nhiều hạng mục. Đây là một trong các thiết chế văn hóa được đầu tư gần đây nhất của TP.HCM

Bí thư Nguyễn Văn Nên lưu ý, trong bối cảnh này, thành phố quyết tâm, nỗ lực hơn, hành động quyết liệt hơn để mang lại hiệu quả cao hơn. Về lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật, cần có những sản phẩm, tác phẩm có sức lan tỏa, tạo ra giá trị văn hóa, lịch sử nêu bật ý nghĩa, giá trị cốt lõi của hòa bình, độc lập, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ. Thành phố khẩn trương triển khai chương trình hành động về xây dựng không gian văn hóa Hồ Chí Minh. Được biết, Thành ủy TP.HCM đã ban hành Chỉ thị 21 về tổ chức các hoạt động hướng đến kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. UBND TP.HCM cũng đã ban hành kế hoạch về triển khai các chương trình, công trình, dự án thi đua tiêu biểu cấp thành phố chào mừng đợt kỷ niệm trọng đại này. Trong đó, thực hiện 55 chương trình, công trình, dự án cấp thành phố trên 6 nhóm lĩnh vực của 26 cơ quan, đơn vị chủ trì. Riêng về lĩnh vực văn hóa, xã hội có 18 chương trình, công trình, dự án. Nổi bật là chương trình sáng tác văn học nghệ thuật, công trình xây dựng các thiết chế văn hóa; công trình xây dựng, mở rộng các bảo tàng gắn với xây dựng không gian văn hóa Hồ Chí Minh; công trình tu bổ, tôn tạo các di tích lịch sử…

TP.HCM đặt mục tiêu, các phong trào thi đua phải thật sự sôi nổi, có nội dung trọng tâm và mang lại những kết quả cụ thể. Thành phố cũng đã ban hành kế hoạch về tổ chức cuộc vận động sáng tác và dàn dựng, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật hướng đến kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước với chủ đề "Thành phố Hồ Chí Minh - 50 năm tự hào bản anh hùng ca". Đồng thời ban hành kế hoạch bình chọn và tuyên dương các tác phẩm văn học, nghệ thuật tiêu biểu của thành phố hướng đến kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. ■

Sau một năm khởi công (4.2023), rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ tại quận 11, dự án trọng điểm của thành phố để chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước đã hoàn thành cơ bản các đầu việc theo đúng tiến độ. Dự án rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ có 2.000 chỗ ngồi, gồm 1 sân khấu tròn di động, 1 sân khấu hình chữ nhật nối tiếp sân khấu tròn tạo thành sân khấu đa năng, có thể di chuyển trong nước hoặc không có nước để phục vụ các chương trình nghệ thuật khác nhau.

Công trình còn có khán phòng tập luyện 300 chỗ ngồi, gồm 2 sân khấu hình tròn cùng cấp với hàng bậc thang kết hợp với các hình thang đa năng. Tổng mức đầu tư dự án gần 1.400 tỉ đồng, thời gian sử dụng theo thiết kế là 100 năm. Dự kiến, ngày 30.4.2025, công trình sẽ khánh thành và có show diễn đầu tiên.

Phối cảnh công trình rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ tại TP.HCM

Khúc hát nơi chiến trường xưa

●PHƯƠNG ANH - THÚY HÀ; ảnh: TRẦN HUẤN

Trời Điện Biên những ngày cuối tháng Tư như rực lửa. Muôn trái tim hướng về Điện Biên. Vùng đất thiêng của Tổ quốc rộng mở đón chào những vị khách từ mọi miền tìm về chiến trường "lừng lẫy" năm xưa để cùng cất tiếng tri ân, để được hòa mình trong không khí đón chào ngày Đại lễ.

Dàn pháo lễ đã sẵn sàng cho lễ kỷ niệm

Dòng người ấy có những cựu chiến binh, cựu thanh niên xung phong về thăm lại chiến trường xưa; có những cán bộ, chiến sĩ, bạn trẻ… tới thắp nén nhang tưởng nhớ cha ông. Trên mọi ngả đường của TP Điện Biên Phủ cờ hoa rực rỡ, khúc hát tri ân nhẹ nhàng cất lên, tỏa sáng trong từng ánh mắt, nụ cười.

Tìm về điểm hẹn Điện Biên

70 năm đã trôi xa, nhưng ký ức những tháng ngày "nên vành hoa đỏ, nên thiên sử vàng" còn mãi âm vang. Phố phường Điện Biên và những huyện, xã lân cận đông hơn, tấp nập hơn. Chẳng hẹn mà gặp, hướng về kỷ niệm 70 năm Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, hàng vạn, hàng triệu người dân ở mọi miền đất nước đang đến với "lòng chảo" Mường Thanh năm xưa. Giờ đây nó như một "bảo tàng lịch sử" để mỗi người được tìm hiểu, khám phá và trải nghiệm với những giá trị lịch sử hào hùng, những ký ức mãi mãi không thể nào quên của dân tộc.

Chuỗi hoạt động chào đón dịp kỷ niệm cũng mang đến Điện Biên không khí sôi động, đông đúc hơn, nhưng cũng lắng đọng nhiều hơn. Những chiến sĩ Điện Biên Phủ, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến trực tiếp tham gia Chiến dịch Điện Biên Phủ, nay đã đều ở tuổi xưa nay hiếm, nhưng ai còn sức đều gắng tìm về chiến trường cũ để gặp lại đồng đội. Người còn, người mất, nhưng ký ức của 56 ngày đêm "chấn động địa cầu" thì luôn sống mãi. Nghĩa trang Liệt sĩ A1 nghi ngút khói hương. Đồi A1, hầm tướng Đờ Cát, Sở chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ, lán ở và làm việc của Đại tướng Võ Nguyên Giáp… cùng nhiều di tích trọng điểm thuộc Khu di tích quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ những ngày này luôn rất đông khách tham quan. Bảo tàng Chiến thắng Điện Biên Phủ, mỗi ngày thu hút hàng ngàn du khách đến khám phá, tìm hiểu những hiện vật, tư liệu gắn với quá trình tổ chức chiến dịch vô cùng gian khổ và hào hùng được giới thiệu, tái hiện sinh động, đặc biệt là bức tranh tròn Panorama toàn cảnh về chiến dịch Điện Biên Phủ. Hướng dẫn viên tại Bảo tàng chia sẻ, các cán bộ đều căng sức mình, cố gắng đáp ứng nhu cầu du khách tìm về điểm hẹn thiêng của đất nước trong những ngày lịch sử.

Chị Lò Thị Thủy, hướng dẫn viên tại điểm di tích Sở Chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ ở Mường Phăng cho biết, cao điểm từ đầu tháng 4, có rất đông đoàn khách đến tham quan Sở Chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ ở Mường Phăng.

Lời tri ân lịch sử

Ký ức "Năm mươi sáu ngày đêm khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt" trong những người lính Điện Biên năm xưa mãi mãi không thể nào quên. Với ông Bùi Kim Điều (sinh năm 1930, đang sinh sống tại tổ 9, phường Him Lam, TP Điện Biên Phủ), những ký ức cách đây 70 năm chẳng thể phai mờ. Người lính trực tiếp tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ kính cẩn nghiêng mình tưởng nhớ Bác Hồ, Đại tướng Võ Nguyên Giáp và những đồng chí, đồng bào đã hy sinh để làm nên chiến thắng "chấn động địa cầu".

"Tôi nhập ngũ tháng 2.1952, tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ ở C405-E165 - Đại đoàn 312 với cương vị là tiểu đội phó thông tin. Kỷ niệm đầu tiên là được tham gia trận chiến đấu mở màn, chúng tôi được quán triệt sâu sắc nhiệm vụ, ai nấy đều háo hức, tự hào và xác định tư tưởng, ý chí quyết chiến, quyết thắng, dù có phải hy sinh xương máu cũng sẵn sàng…", người cựu binh già hồi tưởng. Với ông, tham gia đánh trận mở màn giành thắng lợi vang dội đã trở thành ký ức không bao giờ phai. Ông Điều xúc động nói, chiến tranh đã lùi xa, lớp lớp người dân Điện Biên đã tập trung trí lực cho công cuộc dựng xây và phát triển, trong thời đại mở cửa và hội nhập, chiến trường xưa giờ là một thành phố trẻ đang trên đà đổi mới, với tương lai đầy hứa hẹn. Dẫu ở tuổi xưa nay hiếm, nhưng trong tâm khảm những người lính Điện Biên luôn khắc ghi điều thiêng liêng nhất với lời hứa phải sống sao cho xứng danh Chiến sĩ Điện Biên. Ông Điều bộc bạch, những cán bộ, chiến sĩ đã tham gia chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ khi về với đời thường luôn tâm niệm: Mình là Chiến sĩ Điện Biên, là cựu chiến binh phải luôn luôn phát huy phẩm chất và truyền thống tốt đẹp của Bộ đội Cụ Hồ; thực hiện tốt đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; gương mẫu học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Người…

Lời tri ân trước lịch sử, trước

Liên hoan Cán bộ thư viện toàn quốc là một trong những hoạt động quan trọng hướng tới lễ kỷ niệm

Từ đầu tháng 4, hàng ngàn người dân thuộc nhiều dân tộc khác nhau trên địa bàn tỉnh Điện Biên không quản ngại nắng gắt vẫn hăng say tập luyện diễu hành để phục vụ lễ kỷ niệm

những mất mát hy sinh của biết bao chiến sĩ, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến trên chiến trường năm xưa, ngày hôm nay đang được cất lên từ sâu thẳm trái tim người dân Việt Nam. Những ngả đường đổ về "lòng chảo" Mường Thanh năm xưa không chỉ mang theo niềm tự hào, mà còn là những lời hứa thiêng liêng. Trên đường tới Điện Biên những ngày cuối tháng 4 này, chúng tôi gặp những cựu chiến binh đến từ phường Trung Mỹ Tây, quận 12, TP.HCM tại đỉnh đèo Pha Đin. Ông Đặng Trường chia sẻ, đoàn cựu chiến binh đang cùng nhau trải qua một hành trình tri ân lịch sử vô cùng ý nghĩa. Đại lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ mang đến những cảm xúc, âm hưởng tự hào cho cả dân tộc. Từng là người lính, ông và một số cựu chiến binh cùng nơi sinh sống quyết tâm đến với Điện Biên, mảnh đất thiêng của Tổ quốc. Ở đây, những cựu chiến binh đến từ vùng đất xa xôi như ông sẽ có cơ hội được thắp nén

Những ngày này rất đông du khách đến tham quan di tích Lán ở và làm việc của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Tổng Tư lệnh QĐND Việt Nam kiêm Chỉ huy trưởng chiến dịch Điện Biên Phủ tại Mường Phăng

nhang tri ân những anh hùng liệt sĩ đã hy sinh thân mình vì Tổ quốc, để lại tuổi xuân trên chiến trường Điện Biên Phủ khốc liệt năm xưa.

Hướng đến ngày Đại lễ

Từ nhiều ngày qua, trên địa bàn tỉnh Điện Biên, chuỗi hoạt động, chương trình hướng đến kỷ niệm đang được khẩn trương, tích cực triển khai. Không khí tưng bừng, phấn chấn và tự hào hiện diện trên khắp những con phố của TP Điện Biên Phủ hôm nay.

Từ ngày 6.4, tại SVĐ tỉnh Điện Biên, trong cái nắng gay gắt, hàng ngàn người dân đến từ nhiều xã, huyện trên địa bàn tỉnh đã không quản ngại khó khăn, hăng say tập luyện. Những gương mặt ướt đẫm mồ hôi, đỏ bừng vì nắng nóng nhưng tinh thần và khí thế Chiến thắng Điện Biên Phủ năm xưa đã khiến các thế hệ già, trẻ, từ những cựu chiến binh, người cao tuổi đến cán bộ, công chức, thanh niên, nông dân, công nhân… tập luyện hăng say và không giấu sự tự hào khi được góp phần nhỏ bé trong lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ. Nhiều người dân đến từ các bản, làng cách xa trung tâm 20-30 cây số nhưng vẫn cố gắng vượt khó để có mặt đầy đủ, đúng giờ. Mỗi ngày hai lần vượt qua chặng đường gần 30 cây số, anh Giàng A Khá (dân tộc Mông, Chủ tịch Ủy ban MTTQ xã Núa Ngam, huyện Điện Biên) bộc bạch, dù đường sá xa xôi, mỗi chiều di chuyển hết một tiếng đồng hồ nhưng anh luôn cố gắng. Buổi sáng 6h xuất phát, buổi chiều từ 13h để kịp giờ tập luyện.

Tỉnh Điện Biên đã huy động hơn 6.450 người tham gia tập luyện; gồm 18 khối làm nền trên sân, 8 khối diễu hành quần chúng, 2 khối thiếu niên, 3 khối xe nghi trượng và 3.000 học sinh vẫy cờ hoa trên khán đài. Sau khi kết thúc thời gian luyện tập, các lực lượng của tỉnh sẽ tiếp tục tham gia hợp luyện, sơ duyệt, tổng duyệt với các khối của lực lượng vũ trang theo kế hoạch của Bộ Quốc phòng. Chuẩn bị sẵn sàng cho hoạt động điểm nhấn là Dàn pháo lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ. Các cán bộ, chiến sĩ Lữ đoàn 45 Binh chủng pháo binh đã triển khai lắp đặt dàn pháo từ sáng 22.4 và bắt đầu tập luyện từ chiều 22.4. Dàn pháo lễ gồm 15 khẩu pháo, được tổ chức thành 5 cụm tại không gian Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ đang thu hút sự chú ý của đông đảo nhân dân và du khách. Chương trình chào mừng tại lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ sẽ bắt đầu bằng 21 loạt pháo trên nền quốc thiều Việt Nam.

Chuỗi hoạt động văn hóa, nghệ thuật kỷ niệm do Bộ VHTTDL tổ chức cũng đang tạo sức thu hút với đông đảo người dân và du khách. Tối 23.4 tại Trung tâm Hội nghị Văn hóa tỉnh Điện Biên, Liên hoan Cán bộ thư viện toàn quốc tuyên truyền phát triển văn hóa đọc và giới thiệu sách với chủ đề "Điện Biên - Vang mãi bản hùng ca" đã khai mạc. Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy, Trưởng BCĐ Liên hoan nhấn mạnh, đây là hoạt động văn hóa có ý nghĩa quan trọng, là dịp để người làm công tác thư viện trên cả nước vận dụng kỹ năng giới thiệu sách, tuyên truyền tài liệu về chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ; về đường lối lãnh đạo của Đảng và sự chỉ đạo tài tình của Chủ tịch Hồ Chí Minh; về Đại tướng Võ Nguyên Giáp và nhiều nhân vật lịch sử tham gia chiến dịch; về những hồi ức hào hùng của các cựu chiến binh năm xưa và về một Điện Biên đang từng ngày đổi mới… Tối 24.4, Tuần phim kỷ niệm do Cục Điện ảnh chủ trì cũng chính thức khai mạc.

Trước đó, nhiều hoạt động quy mô lớn đã được Bộ VHTTDL trang trọng tổ chức như Hội thi tuyên truyền lưu động "Về với Điện Biên", Triển lãm Du lịch qua các miền di sản và danh thắng Việt Nam… ■

Người lính già ngót trăm tuổi kể chuyện Điện Biên Phủ

●**BÁ TRƯỜNG**

Trong buổi giao lưu với chủ đề "Ra mắt bộ sách chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ và giao lưu chiến sĩ Điện Biên kể chuyện" vừa diễn ra mới đây tại TP.HCM, nhiều bạn trẻ đã được nghe những cựu chiến binh, dù đã ngoài tuổi 90 nhưng những ký ức về trận địa Điện Biên Phủ năm xưa vẫn còn hằn sâu trong trí nhớ và được kể lại.

Đó là đại tá Hoàng Ngọc Thương, Đại đội phó Đại đội Pháo binh thuộc Đại đoàn Công pháo 351 trong Chiến dịch Điện Biên Phủ và đại tá Trần Thịnh Tần, chiến sĩ Hậu Cần thuộc Tổng cục Cung cấp trong Chiến dịch Điện Biên Phủ. Họ là những cựu chiến binh tham gia trận đánh năm xưa, vinh dự được Chủ tịch Hồ Chí Minh tặng huy hiệu "Chiến sĩ Điện Biên Phủ". Dù tuổi đã cao, tóc bạc trắng, nhưng họ vẫn nhớ rõ những năm tháng đấu tranh hào hùng ấy.

Vào những ngày này cách đây 70 năm, Chiến dịch Điện Biên Phủ đang bước vào giai đoạn cam go, ác liệt nhất. Giai đoạn mà ta và địch giành nhau từng tấc đất, từng chiến hào, giai đoạn của khó khăn, gian khổ và hy sinh như nhà thơ Tố Hữu đã viết: "Mưa dầm, cơm vắt. Máu trộn bùn non. Gan không núng. Chí không mòn!"… Nhớ lại những khó khăn của cuộc chiến, người lính Hoàng Ngọc Thương bồi hồi nhớ lại hình ảnh mà các anh em phải tháo gỡ súng, pháo ra từng bộ phận, chặt nứa đan bè dọc theo con sông để có thể vận chuyển vũ khí lên chiến trường Điện Biên. "Việc vận chuyển pháo rất gian khổ, chúng tôi phải đi trong những ngày rét mướt, bị vắt cắn, bị luồng nứa cắt. Anh em chặt luồng đã có người hy sinh. Nỗi khổ lớn nhất là trong cảnh đạn lửa những ngày đấy, nhiều đồng đội đã hy sinh", ông nói trong nước mắt.

Còn với cựu chiến binh Trần Thịnh Tần, ông luôn nhắc nhớ đến sự đoàn kết mật thiết giữa quân và dân trong cuộc chiến ngày ấy. Ông cho hay, khi ấy người dân Tây Bắc đã ủng hộ hơn 10 ngàn tấn nếp nương cho bộ đội trong cuộc chiến, có vậy thì sau khi giành chiến thắng, chúng ta mới còn đủ gạo để cứu đói cho cả dân địa phương. "Chúng tôi phải sống liền với rừng, với ruộng, với ngày với đêm. Có lúc cả tuần không rửa mặt. Nhưng tình thương của đồng bào đã giúp bộ đội vượt qua khó khăn", ông cho hay.

Nhớ đồng đội của mình, đại tá Hoàng Ngọc Thương cho biết, từ đại đội 120 thành viên, đến ngày địch giương cờ trắng đầu hàng thì chỉ còn lại 6 người sống sót. "Cho đến khi nhà báo Phú Bằng ở cùng trận địa nói các anh em ra chụp bức ảnh kỷ niệm, chúng tôi chỉ có 4 người vì 2 người khác bị thương. Ngày đó chụp xong rồi thôi. Đến nhiều năm sau, khi gặp lại tại Hà Nội, anh Phú Bằng mới chợt nhớ chưa đưa bức ảnh chụp năm đó và tặng cho tôi. Bây giờ đồng đội mất hết rồi, chỉ còn tôi là người cuối cùng của đại đội còn sống", ông bồi hồi nhớ lại. Còn với đại tá Trần Thịnh Tần, ông cho biết chiến trường năm xưa ác liệt biết là bao, thế nhưng ý chí của anh em luôn rất phấn khởi, luôn động viên nhau để ra chiến trường phải chiến đấu hết mình vì màu cờ sắc áo. "Chúng tôi ở với nhau, khi không chiến đấu thì tâm sự, hát hò, kể chuyện tiếu lâm, thậm chí thử làm báo. Tổng cục Chính trị ngày đó thu được nhiều thư từ gia đình của chúng tôi gửi lên. Đến giờ giải lao, anh em đọc thư rồi sinh hoạt văn nghệ. Chúng tôi thiếu thốn nhiều thứ nhưng tình cảm thì bao giờ cũng quý mến, yêu thương nhau", ông kể lại. Cũng tại buổi trò chuyện, nhiều kỷ niệm vui buồn về trận địa Điện Biên Phủ năm xưa đã được các cựu chiến binh gợi nhớ.

Các cựu chiến binh Điện Biên Phủ ngày càng vơi dần do tuổi cao sức yếu, chính vì thế sự góp mặt của hai cựu chiến binh gần trăm tuổi tại hoạt động lần này thật sự đáng quý. Chính những chia sẻ của các nhân chứng lịch sử, những người đã trực tiếp chiến đấu, phục vụ chiến đấu trong Chiến dịch Điện Biên Phủ đã giúp gìn giữ và truyền cho thế hệ mai sau hiểu rằng nền tự do, hòa bình hôm nay có được là nhờ biết bao xương máu và mồ hôi của các bậc tiền nhân. Chính những giá trị lịch sử to lớn ấy sẽ mãi mãi được lưu giữ và tôn vinh qua các thế hệ mai sau. ■

Những người lính già tại buổi giao lưu

Khoảnh khắc những người làm phim lịch sử

● NGUYỄN THỊ THU HÀ

Nhân kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, Cục Điện ảnh trân trọng giới thiệu một số hình ảnh đặc biệt có giá trị lịch sử về đoàn làm phim tài liệu của Điện ảnh Cách mạng Việt Nam tham gia Chiến dịch Điện Biên Phủ trong khuôn khổ các hoạt động của *Tuần phim Kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ* vừa được tổ chức tại tỉnh Điện Biên.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các cán bộ phòng Điện ảnh - Nhiếp ảnh phục vụ Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng tại Chiến khu Việt Bắc - 1951

Lá cờ Quyết chiến Quyết thắng trên nóc hầm De Castries. Hình ảnh trích trong bộ phim tài liệu "Điện Biên Phủ" (sản xuất 1954) được quay trực tiếp trên chiến trường

> *Có một tấm ảnh được in trích từ bộ phim tài liệu* Điện Biên Phủ *quay cảnh các chiến sĩ đang cùng nhau mang Lá cờ Quyết chiến Quyết thắng lên nóc hầm De Castries, hình ảnh này đã trở thành biểu tượng lịch sử của Chiến thắng Điện Biên Phủ, luôn là niềm tự hào to lớn của đồng bào, chiến sĩ cùng các thế hệ những người làm điện ảnh.*

Đoàn làm phim Tài liệu và Nhiếp ảnh tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ "Những người chép sử Điện Biên bằng hình ảnh" (ảnh chụp ngày 8.5.1954)

"Vào mùa đông năm 1953, chúng tôi được cấp trên giao nhiệm vụ đi xây dựng một bộ phim tài liệu tại một mặt trận chính. Lúc này nền Điện ảnh của ta mới bắt đầu xây dựng sau khi Hồ Chủ tịch, vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc ký sắc lệnh ngày 15.3.1953 chính thức thành lập quốc doanh chiếu bóng và chụp ảnh Việt Nam. Bộ phận làm phim cũng được hình thành, với số người và số vốn về phương tiện máy móc chẳng có là bao nhưng lại phải gánh vác ngay những nhiệm vụ thật nặng nề để thể hiện và giới thiệu một phần của đất nước Việt Nam từ Nam chí Bắc đương chuyển mình mạnh mẽ bằng nghệ thuật Điện ảnh".

Đây là những dòng đầu tiên được "Ghi theo lời kể của đồng chí Nguyễn Tiến Lợi và một số đồng chí đã quay phim ở Điện Biên Phủ năm 1954" đăng trên *Tạp chí Điện ảnh* số 3.1972 với tiêu đề: "Điện Biên Phủ, những giờ phút sôi nổi, sâu sắc nhất của người làm phim" do nhà báo Vũ Trọng ghi lại.

Lúc bấy giờ, Điện ảnh có 5 đội quay phim được phân công rất cụ thể: Đội vào quay ở địch hậu, đội vào theo cuộc phát động cải cách ruộng đất, đội quay hoạt động của nhân dân ở hậu phương, đội thường trực quay những hội nghị đột xuất, đội đi ra mặt trận. Những người nghệ sĩ, chiến sĩ rất trẻ cả tuổi đời và tuổi nghề, đi kháng chiến theo tiếng gọi non sông; vai đeo ba lô, trên tay không cầm súng mà là những chiếc máy quay phim đã ngay lập tức hành quân vào mặt trận. Đội ngũ những người làm điện ảnh lúc đó luôn được Bác Hồ kính yêu ân cần chỉ bảo, dặn dò. Trân trọng ngắm lại tấm ảnh Bác trực tiếp căn dặn nhà quay phim Nguyễn Thế Đoàn, Nguyễn Đăng Bảy trước khi đi quay phim, chụp ảnh các chiến dịch Nghĩa Lộ (1948), Cao Bắc Lạng (1949), Biên giới (1950), Trung du (1951)…, hoặc hình ảnh các cán bộ phòng Điện ảnh - Nhiếp ảnh phục vụ Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng tại Chiến khu Việt Bắc (1951) quây quần quanh Chủ tịch Hồ Chí Minh thật ấm áp nhưng cũng dâng trào cảm xúc tự hào khi được Người dành cho những tình cảm đặc biệt ngay trong những năm tháng kháng chiến trường kỳ gian khổ, là nguồn động viên lớn lao cho Điện ảnh Cách mạng Việt Nam còn vô cùng non trẻ.

Có một tấm ảnh được in trích từ bộ phim tài liệu *Điện Biên Phủ* quay cảnh các chiến sĩ đang cùng nhau mang Lá cờ Quyết chiến Quyết thắng lên nóc hầm De Castries, hình ảnh này đã trở thành biểu tượng lịch sử của Chiến thắng Điện Biên Phủ, luôn là niềm tự hào to lớn của đồng bào, chiến sĩ cùng các thế hệ những người làm điện ảnh. Đội quay phim mặt trận Điện Biên Phủ do nhà quay phim Nguyễn Tiến Lợi phụ trách. Ông là một Chiến sĩ quyết tử của Trung đoàn Thủ đô kiêm phóng viên ảnh trong những ngày đầu toàn quốc kháng chiến. Mỗi đội quay phim có 3 người, gồm một quay phim và 2 phụ quay, riêng đội của ông đi ra mặt trận nên được thêm một người là 4 và được thêm 10 hộp phim 16 ly là 20 hộp. Trong hồi ức của ông, bộ phim tài liệu *Điện Biên Phủ* (1954) mang tầm vóc một thời lịch sử hào hùng với bao mất mát đau thương mà ông cùng các đồng đội của mình đã ghi vào ống kính trong suốt hơn hai trăm ngày đêm chiến đấu ác liệt trên mặt trận Điện Biên Phủ.

Những cảnh mở đường vào Tây Bắc, quân dân ta trùng trùng điệp điệp tiến vào Điện Biên đã được quay rất đẹp. Cái đẹp ở đây ngoài ý nghĩa tạo hình, người làm phim còn dâng trào được hào khí của cả một dân tộc. Trận đánh đồn Him Lam, đội quay phim đã theo một tổ bộc phá về hầm. Trận đầu quân ta đã tiêu diệt đồn Him Lam, lá chắn kiên cố nhất che chắn cho khu trung tâm Mường Thanh, nhưng cả 3 chiến sĩ trong tổ không ai trở về. Những cảnh quay đã cho thấy tình đồng đội và lòng tin vào chiến thắng. Sự chân thật trong thể hiện, cách thể hiện sự tương phản giữa chính nghĩa và phi nghĩa của chiến tranh, những người làm phim đã nói lên được ý chí bất khuất của một dân tộc bảo vệ nền độc lập, tự do của quê hương mình. Đối với phim tài liệu, có thể coi quá trình ghi hình là một cách viết của

nghệ thuật điện ảnh với ngôn ngữ *"viết bằng hình"*. Điện ảnh tài liệu là ngôn ngữ của hiện thực. Hơn bất cứ một loại hình biểu hiện nào khác, điện ảnh tài liệu chính là hiện thân của hiện thực mà người đạo diễn, quay phim phải trực tiếp ghi lại. Những người nghệ sĩ, chiến sĩ thế hệ đầu tiên của Điện ảnh Cách mạng Việt Nam đã làm được điều giản dị mà kỳ diệu đó. Họ đã ghi lại một trang sử vĩ đại nhất trong lịch sử đấu tranh chống ngoại xâm của dân tộc Việt Nam, Chiến thắng Điện Biên Phủ *"lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu"*.

Bộ phim tài liệu *Điện Biên Phủ* với những giá trị lịch sử, giá trị nghệ thuật cao cùng tính chính luận sắc bén đã được Giải thưởng Bông sen Vàng tại LHP Việt Nam lần thứ II năm 1973 và vinh dự được trao tặng Giải thưởng Nhà nước về VHNT năm 2012. Những thế hệ tiếp nối của Điện ảnh Việt Nam đã cùng nhau gìn giữ những thước phim vô giá đó với độ dài 6 cuốn, tương đương 42 phút.

70 năm sau, cùng nhìn lại tấm ảnh chụp Đoàn làm phim tài liệu và nhiếp ảnh tại chiến trường Điện Biên Phủ ngày chiến thắng. Điều đặc biệt là, bức ảnh được chụp vào ngày 8.5.1954, niềm vui rạng ngời trên những gương mặt, phía trước vẫn là chiến hào, phía sau là lều trại quân địch, dù trắng vương vãi ngay cạnh công sự. Trong ảnh là 11 người, có thể thấy dù được phân công nhiệm vụ khác nhau, nhưng tất cả đã cùng nhau đến ngày chiến thắng, cùng nhau làm nên một bộ phim *Điện Biên Phủ* như một cột mốc đánh dấu sự trưởng thành của nền điện ảnh dân tộc. Hình tượng người chiến sĩ Điện Biên được thể hiện sâu sắc, hoàn chỉnh, rực sáng trên nền cuộc chiến tranh của toàn dân tộc Việt Nam dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng. Bộ phim chứa đựng cảm xúc, tình cảm của những người chiến sĩ trên mặt trận văn hóa; sức truyền cảm mạnh mẽ, lớn lao đến từ mỗi cảnh phim ghi lại lòng dũng cảm phi thường, tình yêu quê hương, đất nước, tình yêu lãnh tụ, tinh thần chiến đấu quật cường mà những người làm phim đã truyền đạt được qua nhiều thế hệ khán giả vẫn vẹn nguyên những tình cảm lớn lao đã được khơi nguồn từ 70 năm trước.

Các nhà quay phim tham gia trong Đội quay phim Chiến dịch Điện Biên Phủ có mặt trong bức ảnh chụp ngày 8.5.1954 có đạo diễn, NSƯT Nguyễn Tiến Lợi (1918-2008); đạo diễn, NSND Nguyễn Hồng Nghi (1918-1991); đạo diễn, NSND Phan Trọng Quỳ (1924 - 1981); đạo diễn, NSND Nguyễn Ngọc Quỳnh (1932-2010); quay phim, NSND Nguyễn Đăng Bảy (1923-2007); đạo diễn Nguyễn Thụ (1934-2002); đạo diễn, NSƯT Nguyễn Như Ái (1925-2004); quay phim, kỹ thuật Nguyễn Phụ Cấn sau này đều được Đảng và Nhà nước trao tặng những phần thưởng và danh hiệu cao quý; các tác phẩm điện ảnh của họ đã đi vào ký ức của nhiều thế hệ khán giả, đạt nhiều giải thưởng quốc gia và quốc tế. Trong ảnh không có nhà quay phim Trần Quý Lục, có lẽ ông là người cầm máy chụp cho các đồng đội của mình. ■

Bản "giao hưởng" Điện Biên Phủ

● **THANH NGỌC**

Dù thời gian đã lùi xa 70 năm nhưng Chiến thắng Điện Biên Phủ, một mốc son chói lọi trong lịch sử Việt Nam, vẫn luôn là nguồn cảm hứng cho nhiều nghiên cứu, sáng tác mới… Đó cũng được xem như những bản "giao hưởng" Điện Biên Phủ với nhiều cung bậc khác nhau.

Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật phối hợp với Tỉnh ủy Điện Biên tổ chức biên soạn, xuất bản cuốn sách *Anh hùng, chiến sĩ Điện Biên Phủ*. Trên cơ sở tiếp cận tư liệu từ nhiều nguồn khác nhau, đặc biệt là nguồn tư liệu do Hội Cựu chiến binh các tỉnh, thành phố trên cả nước cung cấp, bản sách in phác họa chân dung những người chỉ huy, anh hùng, chiến sĩ Điện Biên Phủ…

Phó Giám đốc Nxb Chính trị quốc gia Sự thật Nguyễn Thái Bình cho biết, trước đây đã có rất nhiều sách, báo, tài liệu viết về chiến dịch Điên Biên Phủ, tri ân về những con người đã tạo nên chiến thắng "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu". Tuy nhiên, mỗi cuốn sách đều còn có mảnh khuyết, chưa thực sự đầy đủ. Có cuốn công bố danh sách về các anh hùng Điện Biên Phủ, cuốn khác lại liệt kê danh sách các liệt sĩ. Bên cạnh đó, cũng có rất nhiều báo viết về Điện Biên Phủ nói chung, viết về từng nhân vật tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ nói riêng còn rải rác, chưa có tính hệ thống. Để giúp bạn đọc có cái nhìn đầy đủ, toàn diện nhất có thể, nhóm biên soạn đã tiếp cận tư liệu từ rất nhiều nguồn khác nhau, trong đó quan trọng nhất là nguồn tư liệu do Hội Cựu chiến binh các địa phương cung cấp.

Trước đó, cuốn sách *Điện Biên Phủ - Lịch sử và ký ức* do Tỉnh ủy Điện Biên, Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam và Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tổ chức biên soạn, đã ra mắt độc giả. Cuốn sách tuyển chọn các bài viết phân tích, đánh giá sâu sắc về chiến dịch Điện Biên Phủ của các tướng lĩnh có mặt trực tiếp, chỉ huy, tham gia chiến dịch năm ấy, các nhà khoa học, nhà bình luận quân sự, nhà văn, nhà báo ở trong và ngoài nước. Cũng trong dịp này, Nxb Quân đội nhân dân tổ chức ra mắt bộ sách chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ với hơn 30 cuốn. Bộ sách gồm những hồi ký, hồi ức của các tướng lĩnh nổi tiếng đã từng trực tiếp tham gia chỉ huy Chiến dịch Điện Biên Phủ 70 năm trước; những nghiên cứu, tổng kết, phân tích làm sáng tỏ đường lối lãnh đạo tài tình, sáng suốt của Đảng, Bác Hồ, vai trò chỉ đạo của Tổng Quân ủy, Bộ Chỉ huy chiến dịch, nổi bật là Đại tướng Võ Nguyên Giáp; những ký sự, câu chuyện gắn liền với kỷ vật, ký ức của các cựu chiến binh đã trực tiếp tham gia chiến đấu…

"Chiến thắng Điện Biên Phủ được ví như một Bạch Đằng, Chi Lăng, Đống Đa của thế kỷ XX, thì việc nghiên cứu, sáng tạo các tác phẩm mới về đề tài này sẽ không bao giờ kết thúc", đại tá Nguyễn Văn Sáu, Phó Giám đốc, Phó Tổng Biên tập Nxb Quân đội Nhân dân chia sẻ. Ông cho biết, nhà xuất bản thường xuyên tổ chức xuất bản nhiều tác phẩm của các lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quân đội, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu lịch sử, nhà văn, các cựu chiến binh, trong đó có rất nhiều tác phẩm quý về Chiến thắng Điện Biên Phủ, mà trong đó, nhiều tác phẩm được viết bằng chính sự trải nghiệm của các nhân chứng lịch sử. Bộ sách về Chiến thắng Điện Biên Phủ lần này kế thừa, tiếp nối, phát triển các bộ sách đã xuất bản ở những lần kỷ niệm trước, nhà xuất bản đã chú trọng chọn lựa kỹ lưỡng để tái bản những cuốn sách có giá trị cao, trong đó, dành nhiều công sức, trí tuệ để đối chiếu, tra cứu, biên tập, chỉnh sửa một số câu từ cho phù hợp và chuẩn xác hơn. Quá trình biên tập, Nxb Quân đội nhân dân cũng phát hiện những sự trùng lặp ngay trong một cuốn sách hay nội dung chưa thống nhất giữa các sách đã xuất bản, và cả trong bản thảo mới, nhất là về một số mốc thời gian, tên nhân vật, diễn tiến sự kiện, do trí nhớ mỗi người, hoặc tham khảo từ nhiều nguồn tài liệu khác nhau. Bộ sách xuất bản lần này đã góp phần chuẩn hóa nhiều tư liệu quý và chính xác hơn, có phần chú thích, dẫn giải thêm cho người đọc dễ hiểu khi có những tư liệu còn khác nhau.

Trong khi đó, lấy cảm hứng từ tác phẩm *Điện Biên Phủ - Điểm hẹn lịch sử* của Đại tướng Võ Nguyên Giáp do nhà văn Hữu Mai thể hiện, cũng như nhiều lần lên Điện Biên Phủ, nhà thơ Hữu Thỉnh quyết định viết một cái gì đó, và dịp này ông đã cho ra mắt trường ca thơ *Giao hưởng Điện Biên* gồm 21 chương và 5 phần bình luận bằng thơ, kể về chiến dịch Điện Biên từ những ngày đầu đến lúc kết thúc chiến tranh và cuộc sống hôm nay của vùng đất thiêng ấy. Trước khi bắt tay vào công việc khó khăn này, ông đã nhiều lần lên Điện Biên, đến các địa danh lịch sử, gặp gỡ một số cán bộ, chiến sĩ từng tham gia và chiến đấu ở Điện Biên, đọc rất nhiều sách báo trong và ngoài nước viết về chiến công oanh liệt của quân và dân ta trong thời đại Hồ Chí Minh…

"Tình cảm thì rất sâu nặng, nhưng khi thực sự bắt tay vào công việc thì tôi gặp phải nhiều khó khăn. Đó là viết về một chiến dịch lịch sử phải làm xúc động người đọc. Khó hơn nữa là qua 70 năm, chiến thắng Điện Biên Phủ đã được các nhà quân sự, các sử gia, nhà văn, nhà báo và nhất là những người trong cuộc nói tới rất nhiều, khai thác dưới mọi khía cạnh, đến lượt mình, liệu tôi có thể đem đến cái gì mới? Đó là những vấn đề đặt ra mang tính thách thức đối với người viết. Trong trường ca này, tôi muốn đặt chiến thắng Điện Biên Phủ đúng với hoàn cảnh lịch sử của nó và những suy cảm của một người làm thơ sau độ lùi 70 năm", nhà thơ Hữu Thỉnh cho biết. ■

Nhiều cuốn sách mới về Chiến thắng Điện Biên Phủ đã ra mắt trong dịp này

Điện Biên Phủ **trong tim cả nước**

● NGUYỄN ANH - PHƯƠNG ANH; ảnh: TRẦN HUẤN

Thăm Điện Biên những ngày này khi lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ đang tới gần, nhìn dòng người không ngừng đổ về đây để tri ân các anh hùng liệt sĩ đã anh dũng hy sinh vì Tổ quốc, nhớ lại những ngày tháng đau thương mà hào hùng của dân tộc, mới thấy, Điện Biên trong tim cả nước như thế nào.

Vùng đất lịch sử, nơi làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ mỗi ngày có hàng ngàn người đổ về, mong một lần được đi qua đèo Pha Đin, tận mắt nhìn thấy đồi A1, thành kính tri ân các anh hùng liệt sĩ ở nghĩa trang liệt sĩ A1 Điện Biên Phủ, thăm cánh đồng Mường Phăng và rất nhiều các điểm di tích thuộc quần thể di tích chiến trường xưa. Nơi mỗi ngọn đồi, mỗi cánh đồng, mỗi di tích… đều khắc ghi lịch sử hào hùng của dân tộc; nơi máu xương của cha ông đã đổ xuống để mang lại độc lập, tự do cho đất nước.

Trong bộ quân phục nghiêm trang, người lính già Trần Xuân Ninh (huyện Văn Bàn, Lào Cai) thành kính trước mộ 4 liệt sĩ hy sinh trên đồi A1. Ông đứng đó thật lâu, gương mặt hiện lên nét khắc khổ, mắt đỏ hoe. Hai con gái của ông Ninh đứng cạnh kể: "Khi biết sẽ đi thăm Điện Biên dịp sắp tới ngày lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, bố em vui lắm. Ông chuẩn bị từ sớm bộ trang phục đẹp nhất, tới chỗ nào ông cũng nhìn ngắm thật lâu". "Giờ tôi đã già yếu đi nhiều rồi nhưng tôi luôn mong muốn một lần trong đời được tới thăm Điện Biên Phủ, được sống trong những ngày lễ lớn của dân tộc và chứng kiến không khí chuẩn bị tổ chức lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ ở Điện Biên. Bất kỳ người dân Việt nào cũng mãi mãi nhớ ơn các anh hùng liệt sĩ, những người đã không tiếc máu xương hy sinh cho độc lập, tự do của Tổ quốc", ông Ninh chia sẻ.

70 năm đã trôi qua, Chiến thắng Điện Biên Phủ là chiến thắng vĩ đại đã ghi vào lịch sử dân tộc Việt Nam như một mốc son rực sáng nhất trong thế kỷ XX. Đây là chiến thắng của chủ nghĩa yêu nước, ý chí bất khuất, kiên cường của dân tộc Việt Nam được hun đúc qua hàng nghìn năm lịch sử... Chiến thắng Điện Biên Phủ mang tầm vóc thời đại, góp phần to lớn vào phong trào đấu tranh vì hòa bình, tiến bộ của nhân loại, đây là chiến thắng chung của các nước trên bán đảo Đông Dương, của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, của phong trào đấu tranh vì hòa bình, tiến bộ xã hội trên toàn thế giới. Ý nghĩa, tầm vóc, những bài học lịch sử của Chiến dịch Điện Biên Phủ đến nay vẫn còn nguyên giá trị trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trong cuộc gặp mặt, tri ân chiến sĩ Điện Biên, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến trực tiếp tham gia Chiến dịch Điện Biên Phủ nhân kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định: "Chúng ta không bao giờ quên những tấm gương anh dũng, làm rạng danh truyền thống yêu nước nồng nàn của dân tộc ta, cùng hàng ngàn, hàng vạn chiến sĩ, đồng bào đã kiên cường, dũng cảm làm nên Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ - "Một dấu mốc bằng vàng chói lọi" trong lịch sử dân tộc". "Chiến thắng Điện Biên Phủ, một trong những đỉnh cao chói lọi, kỳ tích vẻ vang và "cột mốc vàng" trong lịch sử đấu tranh chống ngoại xâm của dân tộc ta; xứng đáng được ghi vào lịch sử như một Bạch Đằng, Chi Lăng, Đống Đa trong thời đại Hồ Chí Minh", Thủ tướng nhấn mạnh.

Ông Dương Viết Lục, cựu chiến binh chống Mỹ, 81 tuổi, trước đây công tác tại Trung đoàn 209, Sư đoàn 312 cho biết: "Tôi rất vinh dự được công tác tại đơn vị đã rất nổi tiếng từ thời chống Pháp, Trung đoàn 209, Sư đoàn 312, đơn vị của đồng chí Trần Can, người cắm lá cờ "Quyết chiến, Quyết thắng" trên cứ điểm 3 Him Lam tháng 3.1954". Ông Lục kể: "Ngày trước, trong mỗi lần huấn luyện, chúng tôi đều được nghe các thủ trưởng trực tiếp tham gia Chiến trường Điện Biên Phủ kể những câu chuyện rất thực tế, xúc động về Chiến dịch Điện Biên Phủ, về 56 ngày đêm ác liệt, về những năm tháng không thể nào quên. Đó đều là những bài học vô cùng quý giá với chúng tôi, những người lính". Hôm nay, về thăm mảnh đất Điện Biên Phủ lần thứ 4, ông Lục vẫn rất xúc động, bồi hồi thăm lại những di tích, nhớ lại những bài học lịch sử mà cha anh mình đã viết nên. "Biết rằng đợt cao điểm này rất đông đoàn lên Điện Biên nhưng chúng tôi vẫn quyết tâm tổ chức lên vì đây là dịp rất hiếm có, không bao giờ lặp lại. Để một lần nữa chúng tôi được tri ân các anh hùng liệt sĩ, thắp những nén nhang thơm lên mộ các anh. Mười năm trước khác, mười năm sau nữa có thể cũng đã khác. Có thể có người trong chúng tôi sẽ không đi được nữa. Đây là chuyến đi để đời của chúng tôi", ông Lục nói.

Người lính già nghiêm trang trước ngôi mộ liệt sĩ tại đồi A1

Các cháu nhỏ thành kính dâng hương các anh hùng liệt sĩ tại Nghĩa trang Quốc gia Điện Biên

Chúng ta không bao giờ quên hình ảnh nhân dân ta từ nông thôn đến thành thị, từ miền núi đến miền xuôi, từ biển đảo đến đất liền, già, trẻ, gái, trai đều nghe theo tiếng gọi của Đảng và Bác Hồ, ra sức thi đua xây dựng hậu phương vững chắc, giết giặc lập công. Hình ảnh của "binh chủng xe đạp thồ" với hàng nghìn chiếc ngày đêm vận chuyển trên cung đường dài gần 1.500 km, góp sức người, sức của bảo đảm điều kiện tốt nhất cho chiến trường đã tiếp thêm ý chí quyết chiến, quyết thắng cho các lực lượng vũ trang trên tiền tuyến. Tinh thần hăng hái, phấn khởi của các đoàn dân công lên đường với niềm tin tất thắng; hàng vạn người ngày đêm xẻ núi, bạt rừng, mở hàng nghìn km đường giao thông vận chuyển vũ khí, lương thực cho chiến dịch đã tiếp thêm sức mạnh cho các chiến sĩ đang ngày đêm kiên cường, gan dạ trên chiến trường.

Hình ảnh các anh, chị trong thơ Tố Hữu vẫn còn vang vọng mãi: "… *Và những chị, những anh ngày đêm ra tiền tuyến/ Mấy tầng mây gió lớn mưa to/ Dốc Pha Đin, chị gánh anh thồ/ Đèo Lũng Lô, anh hò chị hát/ Dù bom đạn xương tan, thịt nát/ Không sờn lòng, không tiếc tuổi xuân*…". ■

Hàng ngàn du khách tham quan di tích đồi A1

Vang âm *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử*

●NGỌC NHIÊN

70 năm sau ngày chiến thắng Điện Biên Phủ, âm vang lịch sử lại vang vọng trên mảnh đất Điện Biên anh hùng. Chương trình nghệ thuật đặc biệt *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử* sẽ khơi gợi niềm tự hào dân tộc, đưa khán giả về với những ký ức không thể nào quên, một thời kỳ oanh liệt của quân và dân ta.

Chào mừng kỷ niệm 70 năm chiến thắng Điện Biên Phủ, chương trình nghệ thuật đặc biệt *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử* sẽ diễn ra vào 20h ngày 6.5 tại Quảng trường 7.5, thành phố Điện Biên Phủ. Chương trình do Bộ VHTTDL và UBND tỉnh Điện Biên chủ trì.

Kết nối quá khứ - hiện tại - tương lai

Chương trình nghệ thuật đặc biệt với chủ đề *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử* là dựa theo thông điệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cũng là tên cuốn sách tập hợp các bài viết của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Chủ đề này có sự kết nối quá khứ, hiện tại và tương lai, thể hiện tầm vóc của chiến thắng "lừng lẫy năm châu chấn động địa cầu". Chương trình sẽ dài 90 phút, ngoài tiết mục khai từ "Điện Biên Phủ - Rạng rỡ những mùa hoa" thể hiện khối đại đoàn kết các dân tộc, vẽ nên bức tranh đa sắc màu của Điện Biên, vùng đất có 19 dân tộc anh em cùng sinh sống và phần lễ, chương trình nghệ thuật gồm ba phần: "Toàn dân ra trận", "Khúc tráng ca thế kỷ XX" và "Điểm hẹn hòa bình".

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông cho biết, "chương trình nghệ thuật phản ánh được những bài học lịch sử của chiến thắng Điện Biên Phủ, đó là sự chỉ đạo tài tình của Bác Hồ, của Đảng, của bác Giáp, của Quân ủy,... đã huy động sức mạnh của toàn dân để chi viện cho Điện Biên. Từ dân công, thanh niên xung phong, các tầng lớp nhân dân tham gia chiến dịch; sự hy sinh anh dũng, vượt qua mọi khó khăn gian khổ của bộ đội; sự đoàn kết, ủng hộ của bạn bè quốc tế và thắp lên ý chí đấu tranh giành độc lập, tự do ở các nước Đông Dương. Đây cũng là sự kiện tri ân các anh hùng, liệt sĩ và những người có công với cách mạng, thể hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn" của dân tộc. Đồng thời, mang đến cái nhìn về Điện Biên hôm nay, từ chiến trường khốc liệt năm xưa, những thế hệ hôm nay đang chung sức dựng xây quê hương trong sự phát triển chung của đất nước, qua đó gửi đi thông điệp về khát vọng hòa bình cho nhân loại trên toàn thế giới".

Theo Thứ trưởng Tạ Quang Đông, dù chương trình có thời lượng ngắn so với ý nghĩa rất to lớn của chiến thắng Điện Biên Phủ, nhưng sẽ là một chương trình truyền hình đặc biệt hấp dẫn và đầy tính nhân văn, nơi kết hợp giữa những tiết mục nghệ thuật được dàn dựng công phu và những hồi tưởng quá khứ, đan xen giữa âm nhạc là những phân tích đánh giá về chiến thắng Điện Biên Phủ của những nhân chứng, nhà báo trong nước và quốc tế. Đặc biệt là những phân đoạn được dàn dựng như những cuộc đấu trí căng thẳng, những quyết định khó khăn; những đoạn cắt từ tư liệu được sắp xếp như những cuộc đối thoại giữa những vị tướng, những người lính giữa hai đầu chiến tuyến, sự kiêu ngạo của kẻ nắm giữ vũ khí tối tân, sự quyết tâm của những con người chiến đấu vì chính nghĩa. Bên cạnh đó là những đoạn trích thư, nhật ký của các chiến sĩ thể hiện sự tuyệt vọng của những người lính Pháp, niềm tin, sự lạc quan của những người lính Việt Nam khao khát hòa bình.

Một tiết mục nghệ thuật chào mừng Chiến thắng Điện Biên Phủ Ảnh minh họa

Phần trình diễn mở đầu sẽ thể hiện về Điện Biên phấn khởi, tiến bước, đoàn kết, hướng tới tương lai, là sự rực rỡ đa sắc màu của 19 dân tộc anh em cùng sinh sống. Trong khi đó, màn đại cảnh cuối cùng thể hiện sự đoàn kết của toàn dân tộc cùng chung khát vọng hòa bình và sự phát triển vững chắc với bản sắc và giá trị lịch sử. Có nhiều tác phẩm được thể hiện, là những tác phẩm kinh điển liên quan đến chiến thắng Điện Biên Phủ như *Hoan hô chiến sĩ Điện Biên*, *Hò kéo pháo*, *Làng tôi*… Bên cạnh đó là các ca khúc hiện đại như *Việt Nam ngày mới*, Tổ khúc hợp xướng *Điện Biên*, tác phẩm quốc tế ca ngợi Hồ Chí Minh *The Ballad of Ho Chi Minh*…

NSND Quang Thọ

Cảm xúc với vùng đất thiêng liêng

Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử là chương trình mang tính sử thi, nơi khán giả được nhìn lại một thời kỳ oanh liệt và hào hùng của dân tộc Việt Nam, khi nước ta đã chiến thắng một kẻ thù lớn, giải phóng Điện Biên, lập lại hòa bình.

Lần thứ ba vinh dự được mang tiếng hát của mình góp vào ngày đại lễ của đất nước, NSND Quang Thọ chia sẻ: "Dịp kỷ niệm 40 năm ngày chiến thắng Điện Biên Phủ, tôi đã có mặt tại Điện Biên để thể hiện bài hát *Trên đồi A1* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận. Đến năm 2004, lễ kỷ niệm 50 năm ngày chiến thắng Điện Biên Phủ, tôi cũng được vinh dự lên Điện Biên hát một ca khúc nổi tiếng của nhạc sĩ Hoàng Vân *Hò kéo pháo* và lần này, trong đại lễ kỷ niệm 70 năm, tôi được hát chung với hai người bạn lớn tuổi của mình là NSND Dương Minh Đức và NSND Thanh Vinh hai bài hát là *Lá cờ Đảng* của nhạc sĩ Văn An và *Giải phóng Điện Biên* của nhạc sĩ Đỗ Nhuận. Sau 20 năm trở lại Điện Biên chắc sẽ có nhiều điều, nhiều cảm xúc đối với vùng đất thiêng liêng này".

NSND Quang Thọ kể, khi diễn ra sự kiện giải phóng Điện Biên, ông mới 6 tuổi. Sau này có phong trào "Tiếng hát át tiếng bom" vào những năm đầu thập kỷ 70 của thế kỷ trước, được cùng các chiến sĩ xẻ dọc Trường Sơn để chi viện cho chiến trường miền Nam, những bài hát về Điện Biên và về con đường huyền thoại Trường Sơn đã được ông hát vang trên con đường lịch sử ấy. Với hai bài hát được NSND Quang Thọ thể hiện trong chương trình lần này, *Lá cờ Đảng* của nhạc sĩ Văn An vừa tràn đầy niềm tự hào về lịch sử của dân tộc Việt Nam, vừa thể hiện sự vững tin vào tương lai tươi sáng của dân tộc khi có Đảng. Ca khúc đã để lại ấn tượng sâu sắc với người nghe bởi tính chân thật, chứa đựng tình cảm bao la của nhân dân ta dành cho Đảng. *Lá cờ Đảng* còn thể hiện lòng biết ơn và niềm tin của nhân dân về ý chí, tinh thần đấu tranh bất khuất của Đảng, từng vượt qua mọi chông gai, thử thách để đưa phong trào cách mạng Việt Nam tới thành công qua lời ca hào sảng, phơi phới niềm vui và tin tưởng.

Còn bài *Giải phóng Điện Biên* được nhạc sĩ Đỗ Nhuận viết ngay sau ngày chiến thắng Điện Biên, vẽ lên khung cảnh hào hùng vui tươi của những người lính, những anh chị dân công hỏa tuyến và người dân của vùng Tây Bắc đón mừng chiến thắng. "Tôi không nhớ đã bao nhiêu lần hát hai ca khúc này, mỗi lần là một cảm xúc khác nhau, nhưng điều chung nhất là lòng tin của tôi đối với Đảng, với Bác Hồ kính yêu thì không bao giờ thay đổi", NSND Quang Thọ nói. Trong khi đó, tham gia biểu diễn trích đoạn Tổ khúc hợp xướng *Điện Biên*, nghệ sĩ trẻ Đào Tố Loan cảm thấy rất háo hức. Bởi đây là chương trình nghệ thuật lớn đánh dấu mốc lịch sử trọng đại của dân tộc. "Thế hệ trẻ chúng tôi được sinh ra và lớn lên trong thời bình và qua những bài học lịch sử, những trang sách, những thước phim tư liệu, những câu chuyện và nhân chứng lịch sử, tôi luôn cảm nhận sâu sắc chiến thắng Điện Biên Phủ mãi mãi là niềm tự hào của các thế hệ người Việt Nam, là biểu tượng sáng ngời của ý chí quyết tâm và sức mạnh Việt Nam. Tôi luôn khắc ghi công ơn của các thế hệ đi trước.

Qua chương trình nghệ thuật *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử*, tôi muốn thể hiện tấm lòng tri ân của thế hệ trẻ hôm nay đối với cha ông. Và trách nhiệm của lớp trẻ ngày hôm nay, trong đó có tôi sẽ phải lưu giữ, lan tỏa những nét đẹp văn hóa, sự hào hùng, bất khuất của dân tộc đến tận mai sau", nghệ sĩ Đào Tố Loan chia sẻ. ■

Viết tiếp những ước mơ trên mảnh đất anh hùng

● ĐINH VŨ AN

Xuất phát tại trung tâm thành phố Hà Nội lúc 5h30 sáng, nhưng chúng tôi cũng chỉ kịp đón hoàng hôn trên đỉnh đèo Pha Đin và nghỉ đêm tại thị trấn Tuần Giáo, huyện Tuần Giáo (Điện Biên) để hôm sau tiếp tục hành trình khám phá mảnh đất Điện Biên lịch sử.

Khách du lịch thăm Bảo tàng Chiến thắng Điện Biên Phủ

Pha Đin - đại đỉnh đèo trong màu áo mới

Trên đỉnh đèo Pha Đin huyền thoại, Chuyện (Công ty du lịch Ratraco) xúc động kể với chúng tôi: "Thời trẻ, tôi may mắn được làm hướng dẫn viên cho nhiều đoàn khách quốc tế lên Tây Bắc, đặc biệt là chiến trường Điện Biên Phủ. Khách lên đây chủ yếu là khách Pháp thăm lại chiến trường xưa hoặc con cháu họ. Năm 2004, Kỷ niệm 50 năm chiến thắng Điện Biên Phủ tôi cũng vinh dự được là một trong những hướng dẫn viên đoàn của Đại tướng Võ Nguyên Giáp thăm lại chiến trường Điện Biên Phủ. Đại tướng là Tổng Tư lệnh chiến dịch với tài quân sự xuất chúng đã chỉ huy quân và dân ta làm nên Chiến thắng Điện Biên Phủ "lừng lẫy năm châu - chấn động địa cầu". Ở vùng Mường Phăng, Điện Biên, người dân gọi Bác Giáp là ông nội. Đó là kỷ niệm mà tôi nhớ suốt đời. Và năm nay, kỷ niệm 70 năm chiến thắng Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên đăng cai Năm Du lịch quốc gia với nhiều hoạt động, chắc chắn sẽ càng có nhiều du khách đến để nghe và tìm hiểu các câu chuyện về chiến thắng chấn động địa cầu, những mốc son chói lọi của lịch sử Việt Nam".

Trong kháng chiến chống Pháp, một trong những tuyến huyết mạch quan trọng tiếp vận vũ khí đạn dược và lương thực cho chiến dịch Điện Biên Phủ của Việt Minh đi qua đèo này, đã khiến đèo Pha Đin trở thành một biểu tượng của tinh thần gan dạ với hơn 8.000 thanh niên xung phong "quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh". Năm 1954, nhằm chặn đứng tuyến tiếp vận này của Việt Minh, suốt 48 ngày đêm ròng rã giặc Pháp đã cho máy bay oanh tạc đường số 6, trong đó đèo Pha Đin là một trong hai nơi hứng chịu nhiều nhất lượng bom đạn đổ xuống. Trên đèo Pha Đin hiện còn tấm bia ghi lại dấu ấn lịch sử này.

70 năm đã qua đi, đất nước muôn màu đổi mới. Không còn cảnh hò dô kéo pháo vượt qua đèo, không còn những tháng năm loạn lạc, đau thương của chiến tranh. Ngày nay du khách vô cùng thích thú khi chinh phục ngọn đèo này và xếp Pha Đin là một trong "tứ đại đỉnh đèo" vùng Tây Bắc. Đặt chân lên đến đèo Pha Đin, du khách sẽ cảm nhận trọn vẹn vẻ đẹp hùng vĩ của núi rừng Tây Bắc, các cung đường uốn lượn, với những dãy núi trùng điệp nhấp nhô, trải rộng khắp không gian. Phóng tầm mắt xuống dưới thung lũng, thấp thoáng xa xa những bản làng, cảnh vật hiện ra như bức tranh huyền ảo. Đỉnh đèo ở độ cao hơn 1.000m, sáng sớm có chút se lạnh, gió mát, không khí trong lành, đến gần trưa bầu trời trong xanh, hoa lá, cảnh vật như khoác lên mình chiếc áo mới, cảnh sắc dưới ánh nắng càng tươi xanh, tràn ngập sức sống.

Buổi tối ấy, sương mù bao phủ thị trấn, chúng tôi ngồi quây quần quanh đống lửa bên ngôi nhà sàn của người Thái Đen ở Tuần Giáo. Tiếng của cô gái Thái đọc truyện thơ "Xống chụ xon xao" (Tiễn dặn người yêu) đầy da diết: "*Quảy gánh qua đồng ruộng/Người đẹp anh yêu cất bước theo chồng/ Vừa đi vừa ngoảnh lại/ Vừa đi vừa ngoái trông/Chân bước xa lòng càng đau nhớ... Đôi ta yêu nhau, đợi tới tháng Năm lau nở/Đợi mùa nước đỏ cá về/Đợi chim tăng ló hót gọi hè/Không lấy được nhau mùa hạ, ta sẽ lấy nhau mùa đông/Không lấy được nhau thời trẻ ta sẽ lấy nhau lúc góa bụa về già...*".

Huyện Tuần Giáo còn có tên gọi là Mường Quài, là địa bàn có con người đến cư trú từ rất sớm. Tại các di chỉ khảo cổ học ở hang Thẩm Púa, Thẩm Khương (xã Chiềng Sinh) đã tìm thấy các công cụ bằng đá. Qua thẩm định của các chuyên gia khảo cổ cho thấy, đồ đá này thuộc thời đại đá mới, với những đặc trưng của văn hóa Hòa Bình, mang phong cách của khu vực Tây Bắc.

Tại xã Mường Đăng đã phát hiện một chiếc trống đồng được xác định thuộc loại chuyển tiếp từ Heger II sang Heger IV. Tại bản Chá, xã Quài Nưa còn phát hiện được 7 cục đồng, mặt trên phẳng, mặt dưới cong theo hình lòng bát. Đây là nguyên liệu phục vụ cho việc giao lưu buôn bán có liên quan đến sự phát triển của nghề đúc đồng thời xưa. Người Tuần Giáo tự hào rằng, qua một quá trình dài thay đổi địa giới và tên gọi nhưng địa danh Mường Quài - Tuần Giáo vẫn mãi trường tồn với lịch sử.

Điểm đến hấp dẫn trong tương lai

Đến Điện Biên hôm nay, có thể thấy, mảnh đất hào hùng này đã cố gắng thoát khỏi những hào quang trong quá khứ để phát triển trong tương lai. Trong đó, về du lịch, tỉnh Điện Biên chú trọng phát huy tiềm năng, lợi thế của địa phương gắn với sắc màu đa văn hóa của các dân tộc, quan tâm đầu tư, khai thác phát triển du lịch. Nhiều giải pháp đồng bộ đã được triển khai nhằm xây dựng Điện Biên trở thành điểm đến du lịch hấp dẫn của vùng Trung du miền núi phía Bắc vào năm 2025.

Ngoài thế mạnh du lịch lịch sử, Điện Biên còn là mảnh đất giàu tiềm năng về du lịch nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe với hệ thống suối khoáng nóng, các homestay được đầu tư quy hoạch hay du lịch sinh thái, khám phá cảnh quan thiên nhiên và trải nghiệm bản sắc văn hóa của 19 dân tộc anh em đang sinh sống trên địa bàn. Mỗi dân tộc đều có những nét văn hóa đặc trưng riêng tạo nên bức tranh tổng thể đa sắc màu có sức thu hút, hấp dẫn đối với du khách.

Điện Biên cũng xác định phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh trên cơ sở khai thác hiệu quả các tiềm năng, lợi thế dựa trên ba trụ cột chính là: Du lịch lịch sử - tâm linh; du lịch bản sắc văn hóa dân tộc, khám phá cảnh quan thiên nhiên; du lịch nghỉ dưỡng, giải trí, chăm sóc sức khỏe.

Tủa Chùa mùa đẹp nhất trong năm

Nằm ở phía Đông Bắc tỉnh Điện Biên, huyện vùng cao Tủa Chùa có rất nhiều tiềm năng phát triển du lịch, nhất là loại hình du lịch sinh thái, du lịch văn hóa, du lịch nông nghiệp nông thôn. Khách du lịch dường như bị mê hoặc khi tới cao nguyên đá cổ Tả Phìn, hệ thống ruộng bậc thang, chợ phiên, hội xuân; hệ thống các hang động được công nhận di tích cấp quốc gia, cấp tỉnh; quần thể 100 cây chè Tuyết Shan cổ thụ hàng trăm năm tuổi tại xã Sín Chải… Mỗi độ tháng 9, 10 ruộng bậc thang Háng Khúa - Sín Chải, cánh đồng Chéo Tính - Tả Phìn của Tủa Chùa vào mùa lúa chín đẹp như một bức tranh.

Ông Vừ A Hùng, Phó Chủ tịch UBND huyện Tủa Chùa cho biết: "Huyện Tủa Chùa đang tập trung khai thác thế mạnh vốn có, đầu tư phát triển du lịch khám phá, trải nghiệm tạo dấu ấn đặc sắc cho du khách khi ghé thăm. Tiếp tục tuyên truyền, quảng bá, xúc tiến để lan tỏa nét đẹp của du lịch Tủa Chùa đến du khách trong và ngoài nước. Đồng thời, kết nối tour tuyến với các điểm đến khác hình thành các tour du lịch hấp dẫn".

Nhiều tiềm năng du lịch khác cũng đang được các địa phương quan tâm, khai thác, phát triển thành các sản phẩm du lịch đặc trưng. Sở VHTTDL Điện Biên tập trung triển khai các hoạt động hợp tác quốc tế và trong khu vực nhằm đẩy mạnh hoạt động liên kết với các tỉnh Bắc Lào, Đông Bắc Thái Lan để hình thành các tour, tuyến du lịch quốc tế và theo vòng cung Tây Bắc. Góp phần quảng bá, xây dựng Điện Biên trở thành điểm đến hấp dẫn của vùng Trung du miền núi phía Bắc vào năm 2025.

Việc Điện Biên đăng cai tổ chức Năm Du lịch quốc gia 2024 - một sự kiện văn hóa - kinh tế - xã hội tiêu biểu, quy mô quốc gia và tầm quốc tế sẽ góp phần nâng cao nhận thức các cấp, các ngành và nhân dân về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hoạt động du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh và của vùng. ■

Đam mê với nghề hướng dẫn viên

● **Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG**

Với ngọn lửa đam mê và một trái tim nhiệt huyết, những hướng dẫn viên du lịch đã luôn có những đồng hành, khám phá đầy thú vị cùng du khách trên khắp mọi điểm đến, đó cũng là cách họ gắn bó với nghề mà mình đã chọn.

Mang niềm vui cho du khách

Anh Nguyễn Bảo Sơn học ngành thư viện - thông tin thuộc Trường Đại học Văn hóa (TP.HCM), nhưng vì đam mê lĩnh vực du lịch nên anh theo học các khóa đào tạo nghiệp vụ du lịch. Đến nay, anh Sơn đã có 9 năm gắn bó với nghề và nhiều kinh nghiệm dẫn khách đi tour đến các địa điểm di tích lịch sử, văn hóa, các khu, điểm du lịch trong và ngoài tỉnh Quảng Ngãi.

Để hướng dẫn, thuyết minh đến du khách hiểu rõ hơn và có những trải nghiệm thú vị về các điểm đến, anh Sơn thường chủ động tìm hiểu các thông tin và trải nghiệm trước ở mỗi điểm đến để có thể tạo nên một bài thuyết minh đầy đủ, hấp dẫn nhất. Theo anh Sơn, hướng dẫn viên cần biết cách nắm bắt tâm lý, phân loại được đối tượng khách để có nội dung hướng dẫn phù hợp và để lại ấn tượng tốt đẹp. "Với ý nghĩ sẽ được đi nhiều nơi, gặp gỡ nhiều người, tìm hiểu nhiều nền văn hóa khác nhau. Tôi cũng mong muốn đem những gì mình học được đóng góp cho du lịch quê hương Quảng Ngãi", anh Sơn cho hay.

Anh Sơn bảo, hướng dẫn viên được ví là nghề "làm dâu trăm họ", cũng lắm nỗi vui - buồn. Vì vậy, anh luôn rèn luyện kỹ năng và biết cân bằng cảm xúc, tâm lý để có thể làm "vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi". Ngày lễ, tết là dịp để mọi người cùng sum vầy bên gia đình hay thư giãn bằng những chuyến tham quan, thế nhưng đó lại là lúc những người làm nghề hướng dẫn viên du lịch vác ba lô lên đường với mong muốn mang lại niềm vui cho du khách qua mỗi chuyến đi. Mỗi lần kết thúc tour, được nghe những tràng pháo tay tán thưởng của khách dành cho là mình quên hết mệt mỏi. Có nhiều khách hàng gọi điện thăm hỏi và gửi thư cảm ơn sau mỗi chuyến đi.

Anh Nguyễn Bảo Sơn đồng hành, khám phá đầy thú vị cùng du khách qua mỗi chuyến đi

Giọng nói truyền cảm của chị Đặng Thị Hiền giúp du khách hiểu hơn về các tư liệu, hình ảnh, hiện vật được trưng bày tại bảo tàng Tổng hợp tỉnh Quảng Ngãi

Tâm sự thêm về những kinh nghiệm của mình, anh chỉ trả lời giản dị: "Phải yêu nghề và thật sự gắn bó với nghề thì mới làm tốt công việc, nó sẽ thôi thúc mình trăn trở, sáng tạo. Mỗi lần nhận được những lời khen hay góp ý chân thành từ du khách, mình cảm thấy phải có trách nhiệm để hoàn thiện hơn".

Nói bằng cả trái tim

Chị Đặng Thị Hiền, hướng dẫn viên của Bảo tàng Tổng hợp tỉnh Quảng Ngãi đến nay đã có 13 năm làm công tác hướng dẫn viên, chị không nhớ hết bao nhiêu lần đứng trước những đoàn khách thập phương, tự hào kể chuyện về biển đảo và những hùng binh can trường bảo vệ Hoàng Sa năm xưa.

> *Hướng dẫn viên là lực lượng quan trọng để phát triển du lịch. Bởi hướng dẫn viên không chỉ nắm bắt thị hiếu, nhu cầu của khách hàng, nhận được những phản hồi chân thực nhất từ phía du khách liên quan tới hoạt động du lịch; mà còn truyền tải thông tin, quảng bá hình ảnh, thương hiệu về du lịch cho doanh nghiệp, địa phương. Sở VHTTDL Quảng Ngãi thường xuyên phối hợp với các đơn vị đào tạo mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức. Tổ chức các hội thi để phát triển lực lượng hướng dẫn viên có chất lượng, góp phần đưa ngành du lịch phát triển.*
>
> **(Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Quảng Ngãi NGUYỄN TIẾN DŨNG)**

Chị Hiền bộc bạch, là người con của đất đảo Lý Sơn, sau khi học chuyên ngành nghiệp vụ du lịch ở TP.HCM, chị về làm việc tại Phòng văn hóa thông tin huyện Lý Sơn với vai trò là hướng dẫn viên ở Nhà trưng bày Hải đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải (Lý Sơn). "Mới đầu còn bỡ ngỡ bởi chưa biết thuyết minh sao cho du khách dễ nghe, dễ hiểu nhưng dần dà rồi quen. Lúc mới làm, mình biên soạn thành bản thuyết trình, học thuộc. Rồi tìm hiểu thêm tư liệu để kể cho du khách nghe những câu chuyện hào hùng về biển đảo, về hải đội Hoàng Sa. Các câu chuyện về lịch sử, nguồn gốc hình thành đảo Lý Sơn và quá trình bảo vệ biển đảo của cha ông", chị Hiền chia sẻ.

Năm 2022, chị Hiền chuyển công tác vào đất liền, làm việc tại Bảo tàng Tổng hợp tỉnh với vai trò hướng dẫn viên tại điểm. Với trọng trách mới, chị Hiền nhanh chóng nắm bắt công việc, học hỏi đồng nghiệp để tiến bộ hơn. Đến nay, chị là một trong những hướng dẫn viên được nhiều du khách đến tham quan tại Bảo tàng Tổng hợp tỉnh đánh giá cao. Ngoài giọng nói truyền cảm, chị Hiền dẫn dắt các câu chuyện, các tư liệu về văn hóa, lịch sử, phù hợp với từng đối tượng du khách, giúp họ hiểu hơn về các tư liệu, hình ảnh, hiện vật được trưng bày tại bảo tàng. "Thuyết minh không chỉ đơn giản là truyền đạt thông tin đến với du khách, mà chứa đựng trong đó là cả một tâm hồn nghệ sĩ. Người hướng dẫn viên phải thuyết trình bằng tất cả trái tim mình, thổi hồn vào mỗi câu từ trong bài thuyết minh để điểm đến thêm sinh động và hấp dẫn", chị Hiền bày tỏ.

Tại Hội thi hướng dẫn viên du lịch giỏi cấp tỉnh, chị Hiền đã có bài thuyết trình ấn tượng về Khu di tích lịch sử Quốc gia Mộ và Đền thờ Trấn Quốc công Bùi Tá Hán ở phường Quảng Phú (TP Quảng Ngãi). Với chất giọng trầm ấm, am tường các tư liệu lịch sử, chị Hiền lần lượt giới thiệu về cuộc đời Trấn Quốc công Bùi Tá Hán và những công lao to lớn của ông. Với phần thi ấn tượng, chị Hiền đã đoạt giải Nhất Hội thi thuộc nhóm hướng dẫn viên tại điểm. ■

Festival Nghề truyền thống Quảng Nam 2024

Festival Nghề truyền thống - Quảng Nam 2024 sẽ diễn ra từ ngày 11-14.7 tại thành phố Tam Kỳ.

Với chủ đề "Sản phẩm Nghề truyền thống Quảng Nam nâng tầm và hội nhập", Festival Nghề truyền thống - Quảng Nam 2024 là một trong những hoạt động trọng tâm của Chiến lược phát triển ngành nghề nông thôn nhằm phát huy tiềm năng của khu vực nông thôn, nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh, tăng thu nhập, tạo công ăn việc làm và cải thiện đời sống vật chất, tinh thần của người dân. Qua đó góp phần bảo vệ môi trường, tôn tạo, giữ gìn cảnh quan, phát huy truyền thống, bản sắc văn hóa dân tộc; phát triển kinh tế nông thôn gắn với mục tiêu nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại và nông dân văn minh.

Theo đó, tại Festival sẽ tái hiện một cách sinh động các giai đoạn phát triển nghề truyền thống của tỉnh Quảng Nam nói riêng và các tỉnh thành được mời nói chung. Tôn vinh các nghệ nhân tỉnh Quảng Nam và một số tỉnh thành có đóng góp cho việc gìn giữ, phát triển làng nghề Việt Nam. Tổ chức các hoạt động gắn kết làng nghề giữa nhiều vùng miền nhằm giới thiệu, quảng bá đến du khách trong và ngoài nước những bản sắc văn hóa, làng nghề... gắn liền với lịch sử hình thành và phát triển nghề truyền thống của tỉnh. Hướng đến các giải pháp để bảo tồn, truyền nghề và phát triển nghề Quảng Nam trong thời gian tới.

Các chương trình chính sẽ diễn ra tại Festival gồm: Tọa đàm "Những giải pháp bảo tồn, phát triển nghề truyền thống trong thời kỳ hội nhập"; Chương trình biểu diễn Nghệ thuật; Thi trình diễn nghề; Lễ tưởng niệm Bách tổ nghề, tôn vinh nghệ nhân, thợ giỏi tỉnh Quảng Nam và một số tỉnh, thành có đóng góp cho việc gìn giữ, phát triển nghề, làng nghề...

KHÁNH CHI

Bảo tồn văn hóa, khai thác du lịch

● Bài, ảnh: SƠN THÙY

Gần 3 năm triển khai Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" đã mang lại nhiều kết quả tích cực góp phần thúc đẩy phát triển du lịch và nâng cao đời sống, chất lượng sống cho đồng bào ở miền núi tại tỉnh Thừa Thiên Huế, đặc biệt tại các huyện vùng cao A Lưới và Nam Đông.

Mở ra nhiều cơ hội

Ông Hồ Xuân Trăng, Trưởng ban Dân tộc tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết, các nội dung của Dự án 6 thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia Phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi cơ bản phù hợp với tình hình thực tế của địa phương cơ sở. Dự án 6 đã bố trí nguồn lực khá lớn và mở ra nhiều cơ hội, điều kiện để chính quyền địa phương thực hiện tốt công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số trên địa bàn. Đặc biệt, đồng bào đã tích cực hưởng ứng và khao khát được phục dựng, bảo tồn, phát triển các giá trị văn hóa truyền thống. Nhiều người trẻ có xu hướng bắt đầu tìm hiểu, học hỏi và yêu thích văn hóa truyền thống hơn.

Sau gần 3 năm triển khai, thực hiện Dự án 6 tại tỉnh Thừa Thiên Huế cũng đã đạt được nhiều kết quả tích cực, một số hạng mục công trình đã được xây dựng, góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh. Dự án đầu tư Làng văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số huyện A Lưới được triển khai trên diện tích 5 ha với kinh phí hơn 20,7 tỉ đồng đã và đang được xây dựng, hiện đang thi công đường vành đai, nhà sinh hoạt cộng đồng Pa Cô, nhà sinh hoạt cộng đồng Tà Ôi, nhà sinh hoạt chung... Làng văn hóa dân tộc Cơ tu tại huyện Nam Đông cũng cơ bản hoàn thành và bắt đầu đưa vào hoạt động. Hoàn thành tu bổ, tôn tạo Biểu tượng đường Hồ Chí Minh thuộc Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt tại ngã ba xã Lâm Đớt, huyện A Lưới... Nhiều bản sắc văn hóa vật thể và phi vật thể được khôi phục, bảo tồn và phát triển.

Theo Sở VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế, ngành văn hóa đã phối hợp với các đơn vị xây dựng và phát triển 4 mô hình, câu lạc bộ "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" gồm: Lễ hội cồng chiêng của người Bru Vân Kiều ở bản Phúc Lộc, xã Xuân Lộc, huyện Phú Lộc; Câu lạc bộ sinh hoạt văn hóa dân gian truyền thống dân tộc Pa Hy tại xã Bình Tiến, thị xã Hương Trà; Câu lạc bộ Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa cồng chiêng của người Cơ tu tại xã Thượng Nhật, huyện Nam Đông; Câu lạc bộ mô hình trải nghiệm, tìm hiểu nghề dệt Dèng của dân tộc Tà Ôi ở thôn Pa Ris - Ka Vin, xã Lâm Đớt, huyện A Lưới.

Góp phần nâng cao đời sống tinh thần và tạo cơ hội kết nối

Công tác bảo tồn văn hóa truyền thống của đồng bào cũng

Bảo tồn văn hóa truyền thống của đồng bào Pa Cô tại huyện A Lưới góp phần khai thác du lịch hiệu quả

Đặc sắc điệu múa Bát người Tày

● Q.HOA

Năm 2022, điệu múa Bát của người Tày Bắc Kạn được Bộ VHTTDL công nhận và đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Đây là phần thưởng xứng đáng cho những nghệ nhân người Tày Bắc Kạn đã có công giữ gìn, bảo tồn và truyền dạy nét văn hóa truyền thống đặc sắc của dân tộc.

Nói về nét đặc sắc của điệu múa này, ông Hoàng Minh Thư, Trưởng phòng Quản lý Du lịch - Di sản, Sở VHTTDL tỉnh Bắc Kạn cho biết, múa Bát người Tày thường diễn ra trong không gian như: Múa trên nhà sàn, sân trước nhà thờ, sân trường… Điểm đặc biệt của múa Bát người Tày chính là việc sử dụng bát, đũa gõ vào nhau tạo ra âm thanh để biểu diễn. Các nghệ nhân Tày thường cầm các bát sứ, thường là bát đất nung, với đôi đũa để gõ nhịp trong khi di chuyển và biểu diễn các động tác múa. Những động tác múa trong múa bát Tày thường mang tính linh hoạt, đòi hỏi sự điều chỉnh chính xác và sự đồng bộ giữa những người bạn diễn.

Trang phục biểu diễn múa Bát gồm áo dài, áo ngắn, váy (hoặc quần), thắt lưng, khăn vuông quấn đầu được làm bằng vải dệt từ sợi bông, nhuộm màu chàm. Đi kèm với nó là bộ xà tích gắn trên thắt lưng, vòng đeo cổ được làm bằng bạc trắng, chân đi giầy nhung.

"Một số mô tuýp chủ đạo thường xuất hiện trong múa Bát người Tày bao gồm các động tác mô phỏng cảnh sinh hoạt lao động đời thường, tái tạo cảnh vật thiên nhiên, hình ảnh muông thú hoặc các sự tích hay truyền thuyết dân gian. Mỗi động tác, mỗi bước nhảy đều mang theo một thông điệp, một câu chuyện hoặc một cảm xúc sâu sắc. Ngoài việc biểu diễn trên sân khấu phục vụ du khách, múa Bát cũng thường được biểu diễn trong các hoạt động văn hóa cộng đồng, các dịp lễ hội truyền thống và các sự kiện quan trọng khác của người Tày", ông Hoàng Minh Thư chia sẻ.

Trải qua những thăng trầm lịch sử, múa Bát của người Tày Bắc Kạn đã được lưu truyền, bảo tồn và phát triển trong đời sống tinh thần của người Tày từ thế hệ này sang thế hệ khác. Hiện nay trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn, nhiều tổ nhóm, câu lạc bộ, các đội văn nghệ dân gian được thành lập đã liên kết, kết nối những người đam mê, yêu thích múa Bát với nhau để sinh hoạt, giao lưu, tập luyện và tổ chức biểu diễn phục vụ các sự kiện văn hóa, chính trị, xã hội ở cơ sở, các phiên chợ, lễ hội và phục vụ khách du lịch tại địa phương… Điều đó đã tạo điều kiện cho loại hình nghệ thuật này tiếp tục được duy trì và có cơ hội bảo tồn và phát triển trong đời sống hiện nay.

Ông Trần Đình Thất, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Bắc Kạn cho biết, thực hiện chỉ đạo của Bộ VHTTDL, Sở VHTTDL tỉnh Bắc Kạn đã xây dựng kế hoạch triển khai Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" với nhiều hoạt động cụ thể. Mục tiêu là khôi phục, bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống, bồi dưỡng, đào tạo cán bộ văn hóa; hỗ trợ cơ sở vật chất, trang thiết bị văn hóa cho đồng bào dân tộc và miền núi để nâng cao mức hưởng thụ về văn hóa cho vùng đồng bào dân tộc gắn

hiệu quả

đã có nhiều kết quả, góp phần phát huy giá trị, nâng cao đời sống tinh thần và tạo cơ hội kết nối phát triển du lịch cộng đồng trên địa bàn các huyện vùng cao. Huyện A Lưới với hơn 77% dân cư là đồng bào dân tộc thiểu số, thời gian qua nhằm thực hiện Dự án 6, chính quyền địa phương và ngành văn hóa đã không ngừng khôi phục, bảo tồn và phát triển các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp. Các điệu hát, điệu múa truyền thống của đồng bào Pa Cô, Tà Ôi được khôi phục; tổ chức các lớp truyền dạy dân ca dân vũ, các lớp dạy nghề điêu khắc thủ công mỹ nghệ truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số; các nghệ nhân, già làng truyền dạy chế tác cây nêu trong các lễ hội truyền thống của đồng bào Pa Cô, Tà Ôi... Phòng VHTT huyện A Lưới cũng hỗ trợ hoạt động cho 4 đội văn nghệ truyền thống tại các làng: Làng Đút 1, xã Hồng Kim; làng Ta Ay Ta, xã Trung Sơn; làng Cân Tôm, xã Hồng Hạ; làng A Roàng 2, xã A Roàng. Tổ chức tái hiện các lễ hội truyền thống tiêu biểu của đồng bào các dân tộc huyện A Lưới như: Tái hiện tục Đi sim (Pộc Xu) tại điểm du lịch xã Hồng Hạ và phiên chợ vùng cao A Lưới; nghệ thuật tắm tiên tại làng du lịch cộng đồng sinh thái A Nôr, xã Hồng Kim; tái hiện Lễ hội Mừng nhà mới - A Riêu Ngọi Đung; tái hiện nghi thức cúng dâng Dèng dân tộc Tà Ôi; nghi thức đặt họ Hồ; lễ cưới truyền thống của người Pa Cô…

Huyện Nam Đông có khoảng 43% dân cư là đồng bào Cơ tu sinh sống, công tác bảo tồn văn hóa truyền thống cũng được triển khai tích cực như: Mở lớp truyền dạy cồng chiêng cho người dân ở các xã Thượng Long, Thượng Nhật; tổ chức lớp truyền dạy đan lát tại xã Thượng Long, xã Hương Sơn cho gần 40 học viên; mở lớp truyền dạy làm các sản phẩm lưu niệm từ mây tre đan tại xã Thượng Lộ cho 30 học viên...

Cùng với công tác bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào, nhiều tour du lịch cộng đồng đã được khai thác hiệu quả, thu hút du khách đến với các điểm du lịch ở huyện A Lưới, Nam Đông. Ngoài trải nghiệm không gian núi rừng, thác suối thì du khách còn rất thú vị với các chương trình biểu diễn nghệ thuật truyền thống, thưởng thức ẩm thực, trải nghiệm các hoạt động làm nghề thủ công và sinh hoạt thường ngày của đồng bào vùng cao... Điển hình với điểm đến du lịch cộng đồng ở thôn Dỗi, xã Thượng Lộ (huyện Nam Đông) mang đậm sắc màu văn hóa của đồng bào Cơ tu; Làng du lịch sinh thái cộng đồng A Nôr của xã Hồng Kim (huyện A Lưới) trải nghiệm văn hóa của người Pa Cô; điểm du lịch sinh thái A Roàng tại xã A Roàng (huyện A Lưới) của đồng bào Tà Ôi...

Theo ông Hồ Xuân Trăng, để Dự án 6 tiếp tục triển khai hiệu quả, Ban Dân tộc đã yêu cầu UBND các huyện, thị xã có đồng bào các dân tộc sinh sống tích cực vận động, tuyên truyền tầm quan trọng của công tác "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" cho các nghệ nhân dân gian, thế hệ trẻ cũng như các hộ gia đình đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn.■

Người Tày ở Bắc Kạn sử dụng bát, đũa gõ vào nhau tạo ra âm thanh khi biểu diễn múa Bát

với phát triển du lịch cộng đồng. Phấn đấu đến năm 2025, trên 88% thôn có nhà sinh hoạt cộng đồng, nhà văn hóa; trên 30% thôn có đội văn nghệ (câu lạc bộ) hoạt động thường xuyên, có chất lượng, gắn với bảo tồn và phát triển các giá trị, bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc.■

Người Xơ Đăng làm du lịch cộng đồng

● **Bài, ảnh: NGỌC HÒA**

Người Xơ Đăng ở làng Tu Thó liên kết xây dựng nhà ở để làm du lịch cộng đồng

Kể từ khi chuyển về nơi ở mới, cộng đồng người Xơ Đăng ở thôn Tu Thó, xã Tê Xăng, huyện Tu Mơ Rông (Kon Tum) đã mạnh dạn thay đổi "nếp nghĩ, cách làm" bằng cách liên kết nhau để làm du lịch cộng đồng. Họ đã cùng nhau xây dựng nơi ở, học hỏi, chế biến các món ăn ẩm thực, thành lập đội cồng chiêng múa xoang, trồng hoa hồng Bulgaria… để sẵn sàng phục vụ du khách.

Khu tái định cư thôn Tu Thó được xây dựng năm 2021, nhằm đưa các hộ dân đồng bào Xơ Đăng ở vùng có nguy cơ sạt lở về định cư. Từ khi khu tái định cư hoàn thành, có khoảng 100 hộ dân ở làng cũ đã chuyển về đây ổn định cuộc sống và đang từng ngày biến nơi đây thành khu dân cư điểm trong việc chuyển đổi mô hình phát triển kinh tế.

Bà Y Hoa, Bí thư Đảng ủy xã Tê Xăng cho biết, khu tái định cư mới có điều kiện tốt nên từ lúc xây dựng xong, đa phần các hộ dân đã di dời về ở. Bây giờ, bà con đồng bào Xơ Đăng yên tâm sinh sống và tập trung phát triển kinh tế. Chính quyền đồng hành với người dân thông qua việc hỗ trợ nguồn vốn vay của Ngân hàng Chính sách xã hội để bà con đầu tư trồng cây dược liệu và liên kết làm du lịch cộng đồng. Hiện nay, UBND xã Tê Xăng đang làm các thủ tục đề nghị cấp thẩm quyền công nhận Tu Thó là làng du lịch cộng đồng.

Cũng theo Bí thư Đảng ủy xã Tê Xăng, trong khi chờ được công nhận là làng du lịch cộng đồng, đồng bào Xơ Đăng nơi đây đã bắt tay liên kết với hộ ông Nguyễn Văn Hiệp (đến từ TP.HCM, hiện đang tạm trú tại thôn Tu Thó) để xây dựng đặc sản du lịch phục vụ du khách. Đó là liên kết làm nhà ở lưu trú; xây dựng đội cồng chiêng múa xoang; trồng vườn dược liệu; vườn hoa hồng Bulgaria để du khách check-in và bán để chiết xuất tinh dầu làm nước hoa, mỹ phẩm, trà. "Hiện có khoảng 10 hộ đồng bào Xơ Đăng liên kết xây dựng nhà ở phục vụ khách với số lượng 20 phòng. Địa phương cũng đặt mục tiêu, sau này đảm bảo các tiêu chuẩn, sẽ nâng cấp thành homestay", bà Y Hoa thông tin.

Chị Y Then là một trong các hộ tham gia liên kết xây dựng khu nhà ở phục vụ khách. Với mong muốn vươn lên làm giàu, chị đã bắt tay tham gia liên kết làm du lịch. Trên cơ sở ngôi nhà đang có, chị liên kết cải tạo thành nhà ở phục vụ du lịch. "Mình liên kết xây dựng nhà ở phục vụ khách và trồng dược liệu. Mình tin rằng việc liên kết sẽ cùng nhau phát triển, đời sống tốt hơn", chị Y Then kỳ vọng.

Mới đây, UBND xã Tê Xăng đã phối hợp với người dân làng tái định cư Tu Thó tổ chức trồng 4.000 cây hoa hồng Bulgaria trên diện tích 5.000m2. Diện tích này do ông Nguyễn Văn Hiệp liên kết với 10 hộ đồng bào Xơ Đăng trồng. Đây là giống chất lượng cao, giá 300.000 đồng/cây, được nhập từ Bulgaria, qua đường hàng không. Trước khi trồng, bà con đã được các chuyên gia hướng dẫn kỹ thuật làm đất, bón phân, dưỡng cây. Theo ông Nguyễn Văn Hiệp, loại hoa này rất quý, được sử dụng để làm trà, rượu và lấy tinh dầu làm nước hoa, mỹ phẩm. Làng tái định cư Tu Thó có độ cao trên 1.600m so với mực nước biển. Ông đã trồng thử nghiệm hoa hồng Bulgaria, kết quả cứ 30 ngày, cây cho hoa và hoa có mùi thơm vô cùng dễ chịu.

Xác định Tu Thó thích hợp cho việc trồng hoa hồng Bungaria, ông Hiệp đã mạnh dạn liên kết với dân để trồng. Sản phẩm thu được, ông sẽ bao tiêu toàn bộ cho người dân để phơi khô làm trà; tự chiết xuất lấy tinh dầu để bán cho các đối tác làm mỹ phẩm, nước hoa. Hiện ông Hiệp đã nhận được nhiều đơn đặt hàng cung cấp tinh dầu cho các đối tác trong nước và quốc tế. Dù đơn hàng đã có nhưng cái khó là diện tích chưa đủ để cung cấp. Vì thế, lộ trình trong năm tới, ông Hiệp sẽ mở rộng liên kết trồng hoa hồng với diện tích khoảng 100 ha, nhằm tạo vùng nguyên liệu phục vụ xuất khẩu tinh dầu.

Bà Y Hoa cho hay: "Liên kết trồng hoa hồng ngoài phục vụ khách, thì sản phẩm còn được bán để lấy tinh dầu làm nước hoa, mỹ phẩm, qua đó mở ra cơ hội tăng thu nhập cho bà con. Trong khi chờ được công nhận là làng du lịch cộng đồng, xã thành lập các tổ cồng chiêng, sưu tầm các món ẩm thực quý của đồng bào Xơ Đăng, cử người dân đi học bồi dưỡng lớp đào tạo phục vụ du lịch nhằm sẵn sàng phục vụ khách. Trong mô hình du lịch cộng đồng, đồng bào Xơ Đăng giữ vai trò quan trọng, được địa phương kỳ vọng sẽ làm giàu trên chính mảnh đất, quê hương của mình".

Trao đổi với *Văn Hóa,* ông Võ Trung Mạnh, Chủ tịch UBND huyện Tu Mơ Rông chia sẻ: "Trong định hướng phát triển, Tu Thó sẽ đẩy mạnh phát triển trồng dược liệu và phát triển du lịch. Trồng hoa hồng là một mô hình sản xuất mới, với kỳ vọng vừa phục vụ phát triển du lịch, vừa đa dạng hóa sinh kế cho đồng bào nơi đây. Huyện sẽ giao ngành chuyên môn tham gia nghiên cứu, hỗ trợ để mô hình liên kết trồng hoa hồng mang lại hiệu quả cho bà con như kỳ vọng".■

Sân ga **ký ức**

● SƯƠNG NGUYỆT MINH

Không biết từ đâu, từ lúc nào cái sân ga tàu hỏa, mà phải là ga xép, cứ ám ảnh tôi mãi, cứ nghĩ hoài về nó? Ga xép thì rõ ràng là nhỏ bé, vắng vẻ, đìu hiu, cũng như phận người vậy, mà là phận người phụ nữ. Mong manh. Côi cút. Thời chiến thì cái quạnh vắng ấy biến mất, sân ga trở thành nơi tập kết hàng hóa, vũ khí đạn dược và binh sĩ vào chiến trường; là túi đạn bom Mỹ trút xuống. Sân ga cũng là nơi đưa tiễn người đi, đón người trở về. Có người đi từ sân ga, rồi đi mãi. Sân ga là chốn chia ly...

Một xã hội thu nhỏ...

Cuối năm 1978, chiến tranh biên giới Tây Nam đang đến hồi căng thẳng, ác liệt. Ở lán dã chiến bên sông Vàm Cỏ Đông, tôi cứ nhìn về phương Bắc xa xôi, chẳng biết đến bao giờ mới hết tiếng súng để về với mẹ. Nỗi nhớ nhà ập đến, bỗng nhiên tôi bắt gặp bài thơ *Sân ga chiều em đi* của Xuân Quỳnh trong mớ sách báo quân bưu chuyển đến từ hậu cứ: *"Sân ga chiều em đi/Bàn tay da diết nắm/Vừa thoáng tiếng còi tàu/Lòng đã Nam đã Bắc"*. Nghĩ thương đôi tình nhân chia tay ở sân ga, tàu chưa chuyển bánh mà đã thấy kẻ Bắc người Nam, rồi lại nghĩ, may mình chưa bị dồn vào tình cảnh ấy, và nếu xảy ra thì mình sẽ như thế nào?

Sau này, có lần tôi trở về nhà bằng tàu hỏa, xuống sân ga bất chợt nhìn thấy anh bạn cùng nhập ngũ, ra quân trước, mặc quân phục bạc màu đứng thổi sáo, lúc thì bài *Tiếng đàn Ta Lư*, lúc thì *Chiếc khăn piêu*... Sau đó, người vợ ngồi bên ngâm bài thơ *Những bóng người trên sân ga* của Nguyễn Bình, có những câu man mác: *"Có lần tôi thấy một người yêu/Tiễn một người yêu một buổi chiều/Ở một ga nào xa vắng lắm/Họ cầm tay họ bóng xiêu xiêu"*. Người đang yêu chia tay ở sân ga, cầm tay nhau, bóng đổ xiêu xiêu, thời gian chiều tà như đứng lại. Chị lại ngâm những câu rung cảm nỗi niềm xót xa: "*Có lần tôi thấy một bà già/Đưa tiễn con đi trấn ải xa/Tàu chạy lâu rồi bà vẫn đứng/Lưng còng đổ bóng xuống sân ga"*. Cuộc chia ly không hẹn ngày về, lòng người mẹ nặng trĩu, bắt đầu một nỗi còm cõi hiu hắt chờ đợi con đi trấn ải. Tôi nhận ra bạn, bạn nhận ra tôi. Một chút xót xa, một chút bẽ bàng, một trời chia sẻ…

Tôi cũng nhận ra sân ga có đủ các hạng người, cứ như một xã hội thu nhỏ, nhưng chủ yếu là của người nghèo, có cả người vừa đi qua cuộc chiến gian khổ, hy sinh ở trận mạc, lại gian nan, lam lũ trong đời thường. Cũng may, bằng đi 5 năm sau, đất nước thay đổi, kinh tế khá dần lên, vợ chồng bạn tôi trở thành chủ trang trại, nhưng câu chuyện thổi sáo, đọc thơ của Nguyễn Bính ở sân ga thì cứ kể mãi trong những lần gặp nhau kỷ niệm ngày nhập ngũ.

Đoàn quân Nam tiến xuất phát từ ga Hàng Cỏ (Hà Nội) **Ảnh tư liệu**

Sau này, đọc *Những người lính của làng* của Nguyễn Quang Thiều, tôi càng tự tin với nhận thức của mình về cái sân ga quá nhiều ám ảnh: *"Em rón rén đi quanh từng khẩu súng/Tay chạm vào, tay vội vụt ra ngay/Rồi em hát một câu gì chẳng rõ/Phía biển đêm tiếng sóng nấc thầm"*. Tứ thơ của Nguyễn Quang Thiều rất lạ, ông vẽ ra hình ảnh một cô gái đi biển trở về thì nhà cả tan tác: *"Chỉ một hố bom thù/Những mảnh vải vẫn còn ngấm lửa/Lửa chùng chình gặp máu bết chưa khô"*. Từ đó, *"... em không về nhà nữa/Em lang thang trong khóc trong cười/Trí nhớ em như một bầu nước sóng/ Để bây giờ ngang dọc gió u... u..."*. Hình ảnh ấy ghim vào lòng người lính chờ ở sân ga trước lúc lên tàu ra trận. Tôi tin rằng, các anh sẽ mang hình ảnh đau thương ấy vào trận đánh.

... Một thân phận con người mang tên "ký ức"

Nhà tôi ở gần ga Gành, cái ga xép xập xệ ngày thường vốn vắng vẻ, rất ít khách lên xuống, nhưng khi bắt đầu chiến tranh phá hoại của Mỹ thì nó tấp nập, ồn ào, có lúc gấp gáp, ầm ĩ, thê lương. Thường hàng hóa gồm gạo, lương khô, cá khô, thịt hộp, súng đạn, thuốc men… được tập kết ở các kho trong hang đá hoặc nhà dân quanh vùng, rồi theo hợp đồng đến ngày đến giờ xe nhà binh chở đến ga. Thanh niên xung phong, dân quân cũng ập đến bốc vác lên tàu, chở vào chiến trường. Tàu đến vội. Hàng đến nhanh. Bốc xếp cũng nhanh. Và tàu rời đi cũng rất nhanh. Thế nhưng cũng không tránh khỏi bom Mỹ táng xuống. Tàu cháy, hàng cháy. Lửa rừng rực. Khói đen cuồn cuộn. Bao nhiêu người lao vào cứu tàu, cứu hàng… Mặt mũi đen nhẻm vì khói, mồ hôi ướt đẫm quần áo. Có đận máy bay Mỹ quay lại thả bom đúng lúc người ta đang cứu tàu cứu hàng. Cả vùng quê sợ hãi, ảm đạm, buồn thương. Nhưng sau đó hàng hóa vũ khí vẫn đến, tàu vẫn đợi và đi như không bao giờ chịu dừng, không bao giờ chịu khuất phục.

Nhưng, có lẽ ám ảnh nhất là các cuộc chuyển quân vào chiến trường miền Nam. Thường thì bộ đội đóng quân trong nhà dân ở Yên Thành, Bình Sơn, Thượng Phường hoặc tận Rịa, Nho Quan…, bất chợt xâm xẩm tối hoặc nửa đêm có còi báo động đơn vị hành quân. Hành quân bộ hoặc ô tô chở đến ga. Con tàu đang chờ sẵn trước đó rỗng không, bỗng nhiên đầy nhóc bộ đội, người đứng trên sàn chỗ lên xuống, người thò đầu ra ô cửa sổ, người mặt tươi hơn hớn, người buồn so. Lúc đó, các chàng binh nhì mới biết lên tàu để vào Nam chiến đấu. Người đã viết thư sẵn chưa kịp dán tem, người hốt hoảng xé tờ giấy trong sổ tay viết vội gửi về gia đình báo tin ra chiến trường. Rồi ném qua ô cửa sổ trước khi tàu chạy, cầu may có ai đó qua đường nhặt được mà gửi giúp về nhà.

Tôi đã dựng lại hình ảnh này trong truyện ngắn *Ngày xưa, nơi đây là cửa rừng*. Miên đã chạy ra ga Gành với người yêu: *"Con tàu chở màu xanh rừng mình từ từ rời ga. Tôi lật đật chạy theo. Sinh ngoái đầu ra khỏi ô cửa tàu hỏa: "Miên... Miên ơi! Sang xuân anh sẽ về!" Tôi cuống quýt: "Vâng! Anh Sinh ơi! Em chờ anh!". Tôi thẫn thờ nhìn tàu xuôi về Nam. Con tàu đang chở Sinh và đồng đội của anh đi chiến trường, không biết ngày trở lại. Tôi rưng rưng nước mắt. Bất chợt! Tôi thấy rất nhiều cánh chim trắng loang loáng chao liệng bên con tàu. Bao nhiêu lời chúc, lời nhắn gửi, lời hát... của những người lính trẻ trên tàu mà tôi nghe không rõ. Tôi đứng nhìn theo đến khi con tàu vào Nam khuất hẳn. Sân ga và dọc đường tàu trắng xóa những cánh chim trắng vừa rơi. Người đi đường cúi xuống nhặt. Tôi cũng cúi xuống nhặt. Hóa ra là thư của những người lính trẻ viết vội từ biệt gia đình, người thân. Nhiều phong thư chưa kịp dán tem, nhiều lá thư chưa có phong bì. Tất cả đều viết nguệch ngoạc, vội vàng..."*.

Bao nhiêu người ra đi từ sân ga, bao nhiêu người trở về? Không biết! Nhưng, người yêu chị Miên - nhân vật của tôi, thì mãi mãi không quay lại sân ga. Chỉ có điều, trong truyện ngắn thì tôi để chị đi lấy chồng, chồng rất tốt, nhưng chị vẫn nhớ anh lính ngày nào, ký ức hành hạ làm chị không yên ổn. Còn chị Miên thực ngoài đời thì… không chịu lấy chồng. Chị không tin người yêu đã hy sinh, chị cứ chờ anh trở về. Cứ đêm cuối năm rét mướt là chị lại ra ga chờ cho đến qua Giao thừa. Chị chờ để nghe tiếng tàu hỏa và chờ tiếng anh gọi: "Miên... Miên ơi!", tiếng anh dặn dò, hứa hẹn: "Sang xuân anh sẽ về!" Chuyến tàu đêm cuối năm đến rồi lại đi, chuyến có người xuống, chuyến không. Sân ga vắng lặng. Chị chờ, chờ mãi, chỉ đến khi chị chợt bừng tỉnh, chuyến tàu ấy anh không xuống sân ga, chị mới quay về nhà.

Gần ba mươi năm trước, tôi đọc truyện ngắn *Ba người trên sân ga* của nhà văn Hữu Phương: Ông Cảnh tập kết ra Bắc, hứa với vợ hai năm sẽ trở về, đâu có ngờ hai mươi năm sau ông mới thực hiện được lời hứa bởi chiến tranh kéo dài. Hai mươi năm xa quê, ông đã kịp cưới người vợ trẻ ở miền Bắc. Ngày trở về, ông dẫn theo cô con gái 12 tuổi tên là Giang và bảo với người vợ già: "Con của chúng ta đây!". Bi kịch thời hậu chiến xảy ra với bao nhiêu tình tiết, cảm xúc, vui buồn, giận hờn, ghen tuông; lúc quyết liệt, lúc tế nhị khi người vợ trẻ tìm vào Nam thăm chồng con. Nửa tháng người vợ trẻ ở lại cũng là 15 ngày người vợ già kê giường chặn cửa không cho chồng vào với "mẹ cái Giang". Bi kịch "chồng chung chưa dễ ai chiều cho ai", nhưng đến khi người vợ trẻ bẽ bàng khăn gói quay trở về miền Bắc, ba người ra sân ga ngượng nghịu, sượng sùng, loanh quanh một lúc thì người vợ già đột nhiên có cái gì mới mẻ trỗi dậy, đại lượng, bao dung vô bờ bến: *"Bà ngăn ông lại ở bậc cửa và giúi vào tay ông tấm vé tàu: Ông đừng quay lại nữa. Nó còn trẻ người non dạ rứa, ông nỡ để nó đi một mình răng đành?"*.

Cái sân ga chứng kiến số phận bao nhiêu người đưa tiễn, bao nhiêu người chia ly, nhưng cái sân ga cũng là một thân phận con người mang tên "ký ức". ■

CHỐNG VI PHẠM BẢN QUYỀN TRONG SÁNG TẠO NỘI DUNG SỐ:

Luật pháp cần đi đôi với công nghệ

● ĐÌNH TOÁN

Sự phát triển của công nghiệp sáng tạo nội dung trên môi trường số đã đặt ra nhiều thách thức trong vấn đề bảo vệ bản quyền, cùng với đó, tình trạng xâm phạm quyền tác giả đang diễn ra theo chiều hướng ngày càng phức tạp. Trong đó, tính chất xuyên biên giới đang là vấn đề khiến các cơ quan quản lý tại Việt Nam "đau đầu" khi xử lý vi phạm.

Thiệt hại theo cấp số nhân

Ông Trần Hoàng, Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) cho biết, môi trường số là môi trường xuyên biên giới, khó xác định các chủ thể và hành vi vi phạm, do đó nạn đánh cắp bản quyền lại càng nghiêm trọng, khó giải quyết. Phát triển ngành công nghiệp sáng tạo nội dung số cũng vì thế đứng trước nhiều thách thức, kéo theo những khó khăn trong phát triển các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH).

Cụ thể, ông Phạm Thanh Tùng, Phó Trưởng phòng Quản lý và Hợp tác quốc tế về quyền tác giả, quyền liên quan (Cục Bản quyền tác giả) cho hay, dù đã có nhiều nỗ lực từ phía các cơ quan quản lý, thực thi pháp luật nhưng tình trạng xâm phạm quyền tác giả, quyền liên quan trên môi trường số diễn ra ngày càng phức tạp. Vẫn còn tình trạng những người sáng tạo vi phạm bản quyền của nhau. Ngoài ra, đầu tư về nguồn nhân lực tại Trung ương và địa phương, nguồn lực về ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, thực thi, đấu tranh, phòng ngừa và chống xâm phạm bản quyền trên môi trường số, xuyên biên giới chưa tương xứng với yêu cầu trong tình hình mới.

Nêu câu chuyện cụ thể, Giám đốc Trung tâm đo kiểm phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử Phạm Hoàng Hải chia sẻ, tình trạng vi phạm bản quyền trên nền tảng số đang diễn ra hằng ngày, hằng giờ và vô cùng tinh vi, phức tạp. Theo số liệu đơn vị này thống kê được, có khoảng 100 trang web vi phạm bản quyền bóng đá. Chỉ trong mùa giải 2022-2023, các trang web này đã thu hút khoảng 1,5 tỉ người xem, thiệt hại tính theo cấp số nhân. Đối với nội dung về phim và các sản phẩm văn hóa khác, hiện có khoảng 200 trang web lậu, mỗi tháng thu hút hàng trăm triệu lượt xem và con số này tiếp tục tăng lên không ngừng.

"Cá biệt gần đây, chúng tôi còn phát hiện ra một số trang web đặt máy chủ ở nước ngoài vi phạm bản quyền về các sản phẩm truyện tranh, điển hình là truyện tranh Nhật Bản. Vì vậy, đã có những đơn vị, tổ chức của Nhật Bản đến làm việc với Bộ TT&TT và có ý kiến nói rằng, vi phạm về truyện tranh trên không gian mạng đang gây thiệt hại nghiêm trọng cho các đơn vị sở hữu bản quyền và đề nghị cần có giải pháp nhanh chóng để dứt điểm tình trạng này", ông Phạm Hoàng Hải nêu

Chú trọng giải pháp công nghệ

Theo ông Phạm Thanh Tùng, Việt Nam có nghĩa vụ bảo hộ quyền tác giả không chỉ cho công dân Việt Nam mà cả các đơn vị, cá nhân tại nhiều quốc gia là thành viên của các tổ chức công ước, hiệp ước quốc tế như Berne, Rome, Geneva, WCT… Để làm được điều này, Việt Nam đã, đang hoàn thiện hệ thống văn bản pháp luật như Luật Sở hữu trí tuệ cùng nhiều văn bản liên quan.

"Chúng tôi đã phân định rõ các quyền như sao chép, phân phối, kể cả những nhà cung cấp dịch vụ trung gian để có thể giúp kiểm tra, xử lý những vấn đề này khi có tranh chấp. Các chủ thể có thể tự kiểm tra và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Hệ thống pháp luật của Việt Nam cũng được đồng bộ và tương thích với luật quốc tế. Bên cạnh đó, chúng ta đã có cơ chế phối hợp giữa các cơ quan và thực thi bảo vệ bản quyền", ông Phạm Thanh Tùng cho biết thêm.

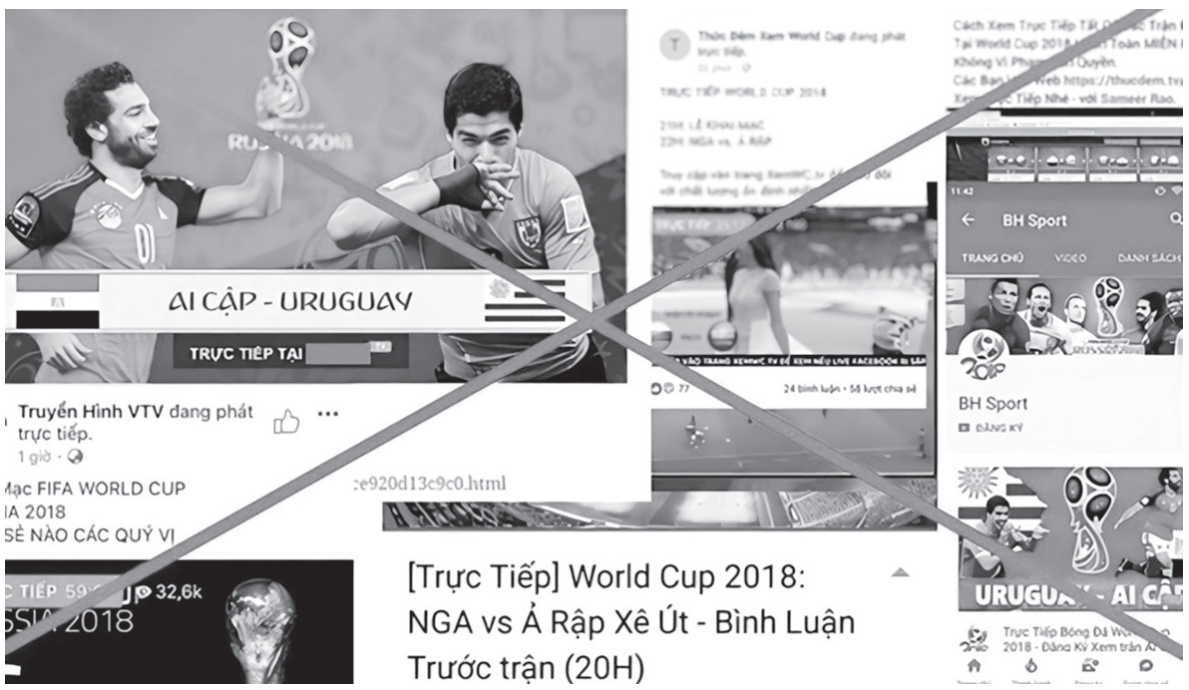
Thế nhưng, ông Tùng nêu vấn đề đặt ra hiện nay là cần đầu tư hơn nữa về nguồn nhân lực tại Trung ương và địa phương, đầu tư nguồn lực về ứng dụng công nghệ thông tin để xử lý hiệu quả những vụ việc có tính chất xuyên biên giới. Về phía các doanh nghiệp, cần nâng cao trách nhiệm xã hội, không nên mua quảng cáo ở những trang web hoặc mạng xã hội vi phạm bản quyền. Đồng thời, cần quy định rõ vai trò, trách nhiệm của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trung gian trong việc thực thi quyền tác giả trên môi trường kỹ thuật số.

Giám đốc Trung tâm Bản quyền số (Hội Truyền thông số Việt Nam) Hoàng Đình Chung đề xuất Bộ VHTTDL, Bộ TT&TT cần tăng cường phối hợp, thể hiện rõ hơn nữa vai trò trong quá trình tham mưu, ban hành cũng như thực thi các quy định về quyền tác giả, quyền liên quan. Luật Sở hữu trí tuệ năm 2022 đã có nhiều điểm mới về quyền tác giả, quyền liên quan nhưng vấn đề thực thi còn hạn chế. Ngoài ra, cần có sự tích cực hơn nữa từ phía chủ sở hữu bản quyền trong các trường hợp sai phạm. Các đơn vị này có thể chủ động cung cấp chứng cứ của các bên phát hành bất hợp pháp, phối hợp với các đơn vị cung cấp dịch vụ trung gian, lưu trữ máy chủ và đơn vị quản lý nhà nước nhằm giải quyết triệt để các vi phạm.

Ông Hoàng Đình Chung cho biết thêm, các doanh nghiệp làm nội dung của Việt Nam thường là doanh nghiệp nhỏ, khó có khả năng thuê luật sư để xử lý khi gặp vấn đề vi phạm bản quyền. Do đó, giải pháp khả thi, hiệu quả các doanh nghiệp có thể thực hiện là đăng ký xác thực bản quyền để chống đánh cắp trên môi trường số. Với giải pháp này, toàn bộ nội dung khi đưa lên không gian mạng sẽ được mã hóa, rà quét tự động và có tích hợp trí tuệ nhân tạo AI để phát hiện, báo cáo vi phạm bản quyền. ■

Một số trang web đặt máy chủ ở nước ngoài vi phạm bản quyền về các sản phẩm truyện tranh, điển hình là truyện tranh Nhật Bản (ảnh minh họa)

Vi phạm bản quyền trên môi trường số kéo theo nhiều ảnh hưởng tiêu cực đến phát triển CNVH

Cầu truyền hình đặc biệt kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ

Cầu truyền hình với chủ đề *Dưới lá cờ quyết thắng* sẽ được Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện nhân kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ. Theo kế hoạch, sự kiện sẽ diễn ra vào 20h ngày 5.5 trên kênh VTV1, kết nối 5 điểm cầu Hà Nội, Điện Biên, Thanh Hóa, Kon Tum và TP.HCM. Chương trình sẽ tái hiện bức tranh toàn cảnh về Chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ - trận chiến đã mang về chiến thắng vẻ vang, chấn động địa cầu, trở thành mốc son chói lọi trong trang vàng lịch sử của dân tộc Việt Nam…

Song song đó, cầu truyền hình cũng sẽ đưa khán giả quay trở lại những năm tháng hào hùng với ký ức không thể nào quên của một thời bom đạn. Ở đó có những trải nghiệm hiện tại trên nền bối cảnh quá khứ, hồi tưởng của các nhân chứng lịch sử, những bài hát đi cùng năm tháng được phối mới... hòa quyện thành một bản hùng ca dẫn dắt khán giả đi qua nhiều cung bậc cảm xúc.

NAM ANH

Tổ chức Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024

Theo thông tin từ BTC, Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế 2024 với chủ đề D*i sản văn hóa với hội nhập và phát triển* dự kiến sẽ được tổ chức từ ngày 7 - 12.6 với nhiều chương trình hấp dẫn, độc đáo. Nằm trong chuỗi hoạt động của Festival 2024, Tuần lễ Festival nghệ thuật quốc tế Huế được xem là sự kiện văn hóa, du lịch mang đậm bản sắc Việt Nam và bản sắc Huế, gắn với mở rộng giao lưu hợp tác quốc tế, phát triển kinh tế, du lịch và xây dựng Huế xứng tầm là trung tâm văn hóa - du lịch đặc sắc của Việt Nam.

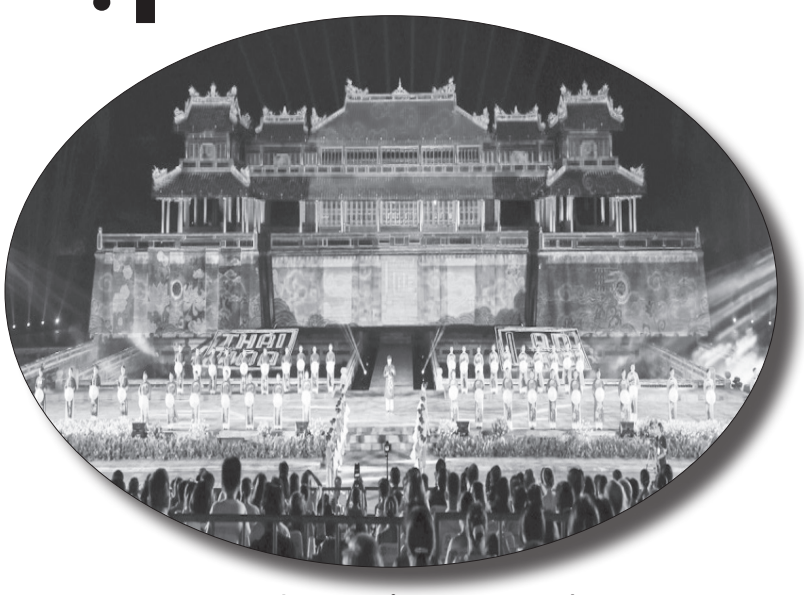
Cụ thể, chuỗi các hoạt động chính của Tuần lễ diễn ra liên tục trong 6 ngày đêm, dự kiến bao gồm: Chương trình Khai mạc vào lúc 20h ngày 7.6 tại Điện Kiến Trung, Đại Nội Huế; Lễ hội đường phố *Sắc màu văn hóa* (16h30 -17h30 các ngày 8.6 và 10.6 trên các trục đường trung tâm TP Huế); chương trình biểu diễn của các đoàn nghệ thuật trong nước và quốc tế (19h30 - 22h từ ngày 8 - 11.6 tại sân khấu Bia Quốc học và Công viên 3.2); Lễ hội ánh sáng (từ ngày 6 - 12.6 tại Thái Bình Lâu và vườn Thiệu Phương, Đại Nội Huế); chương trình nghệ thuật khép lại Tuần lễ Festival Huế 2024 (20h ngày 12.6 tại Điện Kiến Trung, Đại Nội Huế)…

MINH DƯƠNG

Thừa Thiên Huế **khai thác thế mạnh để phát triển công nghiệp văn hóa**

● **HIẾU ĐẶNG**

Phát triển công nghiệp văn hóa được Thừa Thiên Huế xác định nội dung quan trọng để phát huy lợi thế cạnh tranh, thúc đẩy và đóng góp vào tăng trưởng của địa phương. Đặc biệt là định hướng "Phát triển kinh tế di sản gắn với du lịch và công nghiệp văn hóa" đã nhấn mạnh trong Quy hoạch tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 mà Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt.

Chương trình Festival Huế là sản phẩm văn hóa đặc sắc

Nhiều tiềm năng, lợi thế

Nghị quyết 54-NQ/TW của Bộ Chính trị xác định xây dựng và phát triển Thừa Thiên Huế trở thành thành phố trực thuộc Trung ương trên nền tảng bảo tồn, phát huy giá trị di sản Cố đô và bản sắc văn hóa Huế. Vì vậy, di sản văn hóa là tài sản vô giá của các thế hệ tiền nhân để lại cho hôm nay và mai sau, có ý nghĩa quan trọng trong việc giáo dục thế hệ trẻ về truyền thống lịch sử văn hóa, và góp phần quảng bá, tạo nền tảng cho phát triển du lịch, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế - xã hội.

Thừa Thiên Huế có 7 di sản đã được UNESCO vinh danh: Quần thể Di tích Cố đô Huế (1993); Âm nhạc cung đình Việt Nam - Nhã nhạc (2003), Mộc bản triều Nguyễn (2009), Châu bản triều Nguyễn (2014), Thơ văn trên kiến trúc cung đình Huế (2016), Thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ (2016), Nghệ thuật Bài Chòi Trung Bộ (2017). Toàn tỉnh có gần 1.000 công trình, địa điểm được kiểm kê, trong đó có 2 di tích cấp quốc gia đặc biệt, 88 di tích cấp quốc gia và 80 di tích cấp tỉnh.

Cố đô Huế được đánh giá là địa phương bảo tồn tốt các giá trị di sản truyền thống của Việt Nam, cả về di sản vật thể, phi vật thể, cảnh quan môi trường, lối sống, phong tục tập quán... Đồng thời, biến di sản thành các lợi thế cho sự phát triển và đã đạt nhiều thành tựu, trong đó được vinh danh các thương hiệu: *Thành phố Festival đặc trưng của Việt Nam, Thành phố văn hóa ASEAN, Thành phố bền vững môi trường ASEAN, Thành phố Xanh quốc gia...*

Thừa Thiên Huế xác định phát triển các ngành công nghiệp văn hóa là một lợi thế đặc thù, tạo môi trường cho sự năng động, sáng tạo, đổi mới, kích thích tài năng; giảm sự phụ thuộc vào cơ chế, đồng thời góp phần gia tăng hơi thở cuộc sống hiện đại và tính bền vững của văn hóa. Chính các giá trị văn hóa Huế, từ di sản kiến trúc cung đình, cảnh quan thiên nhiên, di sản văn hóa phi vật thể, ẩm thực, áo dài, nghề thủ công truyền thống của Huế là nguyên liệu tuyệt vời để các nhà đầu tư, doanh nghiệp nghiên cứu, ứng dụng vào việc thực hiện công nghiệp văn hóa tại địa phương.

Thời gian qua, tỉnh đã triển khai xây dựng chương trình 3D cho khu vực Thế Miếu - Hiển Lâm Các dưới dạng mô hình kỹ thuật số 3 chiều có độ chính xác cao; phối hợp với Viện Công nghệ cao Hàn Quốc (KAIST) thực hiện quét và dựng phim quảng bá giới thiệu việc tái tạo Hoàng thành Huế và di tích Hổ Quyền bằng công nghệ 3D, triển khai chương trình thực tế ảo "Đi tìm hoàng cung đã mất"... Cùng với đó, tỉnh đang phối hợp với Công ty VietSoftPro và AGS xây dựng kế hoạch số hóa các dữ liệu văn hóa, du lịch; triển khai rộng rãi các ứng dụng App Ca Huế, quản lý quảng cáo, du lịch thông minh gắn với chuyển đổi số như thực tế ảo (VR), thực tế tăng cường (AR), 3D mapping; xe đạp chia sẻ thông minh...

Ẩm thực Huế cũng thu hút du khách bởi sự đa dạng, độc đáo, tinh tế trong cách chế biến và trình bày với ẩm thực dân gian, ẩm thực cung đình và ẩm thực chay. Mỗi thực đơn ngự thiện của các vua triều Nguyễn có trên vài chục món thuộc loại cao lương mỹ vị, được chuẩn bị và tổ chức rất công phu, tỉ mỉ, cầu kỳ. Các món ăn dân dã thì rất phổ biến trong quần chúng với thực đơn phong phú hàng trăm món được các nghệ nhân, nhà nội trợ Huế chế biến khéo léo, thông minh với kỹ thuật nấu nướng tài ba, hương vị quyến rũ, màu sắc hấp dẫn và nghệ thuật bày biển rất đẹp mắt, tinh tế mà không nơi nào còn bảo lưu và gìn giữ một cách sống động như ở Huế.

Thừa Thiên Huế cũng đã và đang rất thành công trong việc phát triển công nghiệp văn hóa thông qua điện ảnh. Nhiều nhà làm phim đã lựa chọn Huế là điểm đến để thực hiện các cảnh quay tạo được sức lan tỏa, quảng bá lớn, tiêu biểu như: Truyền hình Studio Lambert Associates (Anh), Đài truyền hình NHK (Nhật Bản), Công ty CyArk (Mỹ), Công ty sản xuất chương trình truyền hình FASAD (Thụy Điển), Kênh truyền hình Intrepido Films (Tây Ban Nha).

Trong số đó, có nhiều tác phẩm điện ảnh đoạt giải cao trong các Liên hoan phim danh tiếng trong nước và quốc tế, như: *Đông Dương* đã đoạt giải Oscar năm 1993, *Cô gái trên sông* đã đoạt giải Bông sen Bạc tại Liên hoan Phim Việt Nam 1987; *Trăng nơi đáy giếng* đoạt giải Cánh diều Bạc 2008 - đạo diễn xuất sắc nhất tại Liên hoan Phim quốc tế Madrid - Tây Ban Nha lần thứ 8... Gần đây, là các phim *Gái già lắm chiêu, Kiều, Mắt biếc* cũng được quay tại Huế với những cảnh quay đẹp, không gian thơ mộng, giàu cảm xúc… đã gây tiếng vang và tạo hiệu ứng thu hút du khách đến Huế. Qua đó, mở ra cơ hội để Huế trở thành phim trường hấp dẫn, là điểm đến của các đoàn làm phim.

Xu thế phát triển

Gần đây, Thừa Thiên Huế đã được rất nhiều tổ chức uy tín trên thế giới đánh giá, xếp hạng, đó là Thành phố Văn hóa ASEAN, Top 10 thành phố điểm đến hàng đầu châu Á - Thái Bình Dương, Vịnh Lăng Cô tham gia Top 30 Vịnh đẹp thế giới, ẩm thực Huế vừa được vinh danh xếp thứ 28/100 Thành phố có nền ẩm thực ngon nhất thế giới...

Việc xây dựng và phát triển văn hóa - nghệ thuật Thừa Thiên Huế được đặt trong xu thế phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, giúp các ngành công nghiệp văn hóa hình thành nhiều sản phẩm, dịch vụ văn hóa đa dạng, chất lượng, ứng dụng công nghệ cao, đáp ứng nhu cầu sáng tạo, hưởng thụ, tiêu dùng văn hóa của nhân dân, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội.

Với mục tiêu phát triển các ngành công nghiệp văn hóa, ông Nguyễn Văn Phương - Chủ tịch UBND tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết sẽ tiếp tục đổi mới công tác quản lý nhà nước về văn hóa theo hướng hiện đại hóa dựa trên cơ sở xây dựng nền hành chính điện tử và đô thị thông minh. Tận dụng sự phát triển mạnh mẽ của Internet để quảng bá hình ảnh đất nước, con người, văn hóa Thừa Thiên Huế một cách mạnh mẽ, rộng rãi, nhanh chóng hơn nữa đến bạn bè trong nước và quốc tế.

Đẩy mạnh tuyên truyền nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành về phát triển công nghiệp văn hóa gắn với quảng bá tuyên truyền lợi thế, tiềm năng về phát triển công nghiệp văn hóa để thu hút nguồn lực đầu tư. Đồng thời, đầu tư mạnh mẽ cho các thiết chế cộng đồng, như cảnh quan, hạ tầng dịch vụ của các làng cổ, khu phố cổ; xây dựng mới các không gian nền tảng cho văn hóa, du lịch.

Tổ chức thường xuyên các hoạt động hội nghị, hội thảo, tổ chức chương trình sự kiện, hội chợ, cuộc thi... nhằm gặp gỡ, trao đổi giữa các chuyên gia với giới trẻ, doanh nghiệp trong lĩnh vực ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, tạo điều kiện thuận lợi để các bạn trẻ, cơ sở kinh doanh có điều kiện khởi nghiệp từ các giá trị văn hóa truyền thống, ẩm thực, các ngành nghề thủ công truyền thống. Duy trì Festival Huế theo hướng tổ chức quanh năm, bốn mùa lễ hội với nhiều chủ đề sáng tạo. Tăng cường công tác giao lưu, trao đổi văn hóa sẽ được mở rộng, các hoạt động hợp tác quốc tế về văn hóa được kết nối, triển khai đồng bộ, thuận lợi... thúc đẩy sự phát triển hoạt động ngoại giao văn hóa.

Đồng thời có cơ chế chính sách để thu hút nguồn đầu tư, xã hội hóa hoạt động văn hóa phát triển các ngành công nghiệp văn hóa. Tạo điều kiện để các tổ chức, cá nhân nâng cấp, khai thác phát triển nguồn nhân lực, quảng bá, phát triển thị trường văn hóa. Khuyến khích phát triển các doanh nghiệp, hình thành các bảo tàng mỹ thuật tư nhân, các gallery, các không gian sáng tạo nghệ thuật - khởi nghiệp, các trung tâm tổ chức sự kiện văn hóa, nghệ thuật, các trung tâm thiết kế thời trang, trưng bày, thao diễn nghề truyền thống và mạng lưới liên kết sản xuất giữa các doanh nghiệp. ■

Ẩm thực Huế là sản phẩm hấp dẫn đông đảo du khách trong nước và quốc tế

Chương trình quảng diễn đường phố tại Huế gây ấn tượng với cộng đồng du khách

"Giữ hồn" Việt trong từng con rối

●THÚY HIỀN

Trở thành điểm đến quen thuộc của khán giả, đặc biệt là khách du lịch quốc tế khi đặt chân tới Thủ đô Hà Nội, Nhà hát Múa rối Thăng Long đã duy trì kỷ lục 365 ngày "đỏ đèn"/ năm bền bỉ qua nhiều thế hệ lãnh đạo và nghệ sĩ. Năm 2023, doanh thu của Nhà hát lên tới con số 56 tỉ đồng với hơn 1.600 suất diễn. "Kỳ tích" mỗi ngày từ 7-8 suất diễn có được nhờ sự cố gắng, nỗ lực "giữ hồn Việt" trong từng con rối của tập thể cán bộ, công nhân viên, nghệ sĩ Nhà hát.

Văn Hóa đã có buổi trò chuyện cởi mở với vị nữ "thuyền trưởng" tài năng, NSƯT Trần Thị Hiền về những suất diễn chật kín khán giả, những tràng pháo tay kéo dài không ngớt, những câu chuyện "xuất ngoại" khiến Rối Việt được định hình rõ nét trên bản đồ nghệ thuật thế giới…

Tiết mục biểu diễn của Nhà hát Múa rối Thăng Long

Cổ điển - hiện đại và hơn thế nữa…

● **PV:** *Lướt qua các trang quảng bá về du lịch thì thường thấy những bài giới thiệu về chương trình biểu diễn múa rối nước truyền thống của Nhà hát Múa rối Thăng Long. Điều kỳ lạ là vì sao có rất nhiều đơn vị nghệ thuật, kể cả múa rối, thì Nhà hát vẫn là điểm dừng chân của du khách trong nước và quốc tế?*

- NSƯT Trần Thị Hiền: Tôi cho rằng, trước hết chính là do chất lượng các chương trình biểu diễn nghệ thuật, điều này đã tạo cho Nhà hát một thương hiệu riêng. Đã từng có ý kiến cho rằng chúng tôi bảo thủ, chỉ khư khư diễn trò xưa tích cũ mà không chịu thay đổi. Tuy nhiên, phương hướng làm nghệ thuật của Múa rối Thăng Long là phải giữ nguyên đặc trưng của múa rối truyền thống. Các nghệ sĩ của chúng tôi cũng thường xuyên tìm đến phường rối ở các địa phương để khai thác tất cả những chất liệu dân gian, để tìm hiểu xem họ có tích trò gì còn lưu giữ mà mình chưa khai thác được để tiếp thu. Theo tôi, bảo tồn và phát triển nghệ thuật múa rối là phải giữ được những nét đặc sắc nhất, những cốt lõi tạo nên nền móng, gốc rễ của loại hình. Truyền thống chính là mảnh đất thuận lợi để phát triển, bằng chứng là khán giả đến với Múa rối nước Thăng Long ngày một đông. Tờ *San Francisco Examiner* đưa tin chương trình của Nhà hát đã đánh giá: *"Cổ điển, hiện đại và hơn thế nữa. Một món quà diệu kỳ cho khán giả mọi lứa tuổi. Món ăn tinh thần độc đáo, hấp dẫn, vừa thú vị vừa mang đậm dấu ấn lịch sử…"*. Với chúng ta, múa rối truyền thống là cổ điển, nhưng trong mắt bạn bè quốc tế lại là một loại hình nghệ thuật mang phong cách hiện đại, bởi tạo hình cũng như tài năng điêu luyện của nghệ sĩ "giấu mặt" điều khiển.

● *Những nhân vật thần thoại như rồng, tiên, những vị anh hùng trong truyền thuyết, những công việc của nhà nông... tất cả đều được tái hiện sống động trên sân khấu thủy đình cổ kính của Múa rối Thăng Long. Có khi nào Nhà hát nghĩ tới chuyện thay đổi thiết kế sân khấu hay khai thác đề tài mới mẻ hơn?*

- Rất nhiều người đặt câu hỏi: "Tại sao không thay đổi nội dung, mãi cứ câu chuyện như thế"? Nhà hát vẫn thay đổi đấy chứ, đã có thêm nhiều chương trình để phục vụ các đối tượng khán giả khác nhau. Với sân khấu học đường hoặc phục vụ khán giả nhí vào những dịp như 1.6, Trung thu, Noel..., Nhà hát luôn thay đổi kịch bản với những câu chuyện mang tính giáo dục. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng tạo điều kiện để các đạo diễn, họa sĩ, nghệ sĩ được thỏa sức sáng tạo, dàn dựng các tiết mục kết hợp giữa rối nước và rối cạn, tăng thêm sức hấp dẫn cho nghệ thuật múa rối nói chung. Nhưng, với các chương trình nghệ thuật biểu diễn múa rối nước truyền thống, chúng tôi không có ý định thay đổi các tích trò cổ, bởi những tích trò ấy gắn liền với văn hóa Việt. Khách quốc tế đến đây với mong muốn tìm hiểu về bản sắc, con người Việt Nam, vậy thì với Múa rối Thăng Long, các tiết mục mang ý nghĩa lịch sử, truyền thống từ thời xa xưa chúng ta phải giữ, như: *Lê Lợi trả gươm, Vinh quy bái tổ, Lân tranh cầu, Cấy cày, Ông lão bà lão chăn vịt, Nhi đồng hí thủy...*

● *55 tỉ doanh thu của Nhà hát năm 2023 là con số mơ ước của nhiều đơn vị nghệ thuật hiện nay. Cộng thêm, nhìn vào số lượng đông đảo diễn viên trẻ được ký hợp đồng làm việc tại Nhà hát, dường như bài toán "cơm áo gạo tiền" đã không còn là nỗi bận tâm của Ban lãnh đạo Múa rối Thăng Long?*

- Hiện biên chế Nhà hát được giao là 57 viên chức, tuy nhiên diễn viên phần lớn đã lớn tuổi. Để đáp ứng được nhu cầu và khối lượng công việc với tần xuất biểu diễn 6-8 suất diễn/ngày, chúng tôi có đủ nguồn thu để ký thêm hợp đồng với các diễn viên trẻ. Nhà hát căn cứ vào năng suất lao động của cán bộ công nhân viên, người lao động để chi trả lương và thu nhập tăng thêm đảm bảo đúng quy định của pháp luật.

Nhân viên bảo vệ cũng phải biết tiếng Anh

● *Thưa bà, chuyên môn, kỹ thuật là yếu tố quan trọng nhất góp phần tạo nên thương hiệu của Nhà hát. Vậy ngoài ra còn yếu tố nào tạo nên tính chuyên nghiệp cho một đơn vị nghệ thuật phục vụ khách nước ngoài?*

- Trước tiên, chúng tôi luôn quan tâm đến chất lượng nguồn nhân lực, chất lượng chuyên môn, hằng năm đều mở các lớp tập huấn bồi dưỡng nâng cao trình độ cho lớp diễn viên trẻ. Nhà hát cũng đặc biệt quan tâm đến chất lượng dịch vụ đối với khách đến xem biểu diễn. Đối tượng chính của Múa rối Thăng Long hiện nay là khách quốc tế, để tạo nên tính chuyên nghiệp, ngay từ bộ phận lễ tân, bán vé, bảo vệ, tạp vụ… 100% đều biết tiếng Anh và các ngoại ngữ khác như tiếng Pháp, Nhật, Trung Quốc... để đáp ứng kịp thời mọi yêu cầu của khách khi tới với Nhà hát.

● *Hiện nay có rất nhiều đơn vị nghệ thuật thích ứng kịp thời chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ mới, khán giả đến với Nhà hát Múa rối Thăng Long có cần phải kích cầu qua công nghệ hay bản thân số nhà 57B Đinh Tiên Hoàng đã là một địa chỉ thuận lợi để hút khách du lịch?*

- Không phủ nhận sự thành công tạo nên thương hiệu của Nhà hát Múa rối Thăng Long chính là nhờ nằm ở vị trí thuận lợi hút khách hơn các sân khấu khác. Tuy nhiên, như đã nói ở trên, chất lượng nghệ thuật, dịch vụ chu đáo vẫn là tiêu chuẩn hàng đầu để chúng tôi khẳng định mình. Dĩ nhiên, việc thích ứng kịp thời chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ để tạo sự tương tác, thông tin các hoạt động của Nhà hát đến với nhiều khán giả hơn là vô cùng quan trọng. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng đặc biệt chú ý đến công tác truyền thông trên các nền tảng kỹ thuật số và mạng xã hội như Facebook, Zalo…

Các đoàn khách du lịch khi đến thăm Hà Nội sẽ đi tham quan các địa điểm như Hỏa Lò, Văn Miếu, đền Ngọc Sơn, phố cổ, xem múa rối nước, và Múa rối Thăng Long vinh dự là địa điểm được các công ty du lịch lựa chọn giới thiệu với du khách trong nước và quốc tế.

● *Có cảm giác với số lượng hàng nghìn khán giả đến mỗi ngày thì dường như cơ sở vật chất và điều kiện biểu diễn tại 57B Đinh Tiên Hoàng hiện nay có phần quá nhỏ. Ban Giám đốc có kế hoạch nâng cao cơ sở vật chất?*

- Trụ sở của Nhà hát Múa rối Thăng Long hiện nay đã quá cũ, đây là điều lo lắng lớn nhất của chúng tôi. Thành phố đã cho chủ trương xây mới lại Nhà hát, tất nhiên khi tiến hành chúng tôi cũng sẽ xin có những đóng góp, tham mưu để làm sao giữ được sự cổ kính, truyền thống trong thiết kế. Bên cạnh cơ sở vật chất đáp ứng được nhu cầu của khán giả hiện đại, thì việc tạo ra một kiến trúc độc đáo, ấn tượng, cổ kính là điều vô cùng quan trọng, và cũng phải tính đến các yếu tố như giá trị văn hóa, lịch sử của một nhà hát truyền thống ở Thủ đô Hà Nội.■

Trường học mang tên cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn

UBND huyện Nam Đông (Thừa Thiên Huế) và gia đình cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn vừa tổ chức khánh thành và đưa vào sử dụng điểm trường Trịnh Công Sơn tại xã vùng cao Thượng Long. Đây là điểm trường được xây dựng bởi hỗ trợ từ nguồn quỹ của gia đình cố nhạc sĩ tài hoa.

Địa điểm xây dựng điểm trường vốn là cơ sở cũ của Trường Mầm non xã Thượng Long, có tuổi đời hơn hai mươi năm. Sau đó, Trường Mầm non được đầu tư xây dựng ở địa điểm mới và cơ sở này bàn giao lại cho Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên huyện Nam Đông tiếp quản, sử dụng. Mặc dù đã được sửa chữa nhưng điểm trường vẫn không đảm bảo an toàn cho việc dạy học, nhất là vào mùa mưa bão. Từ tháng 10.2023, gia đình cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã tài trợ quỹ hơn 1,3 tỉ đồng cùng với kinh phí đối ứng của huyện Nam Đông để xây dựng lại điểm trường. Nguồn hỗ trợ của gia đình cố nhạc sĩ xây dựng được 3 phòng học mới, 1 phòng giáo viên, hành lang có mái che, nhà vệ sinh… với tổng diện tích hơn 250m^2. Phía huyện Nam Đông đầu tư 1 tỉ đồng để thực hiện san lấp, mở rộng và nâng cao mặt bằng, xây dựng bồn hoa, hàng rào cây xanh, mua sắm trang thiết bị nội thất, bàn ghế…

Sau khi được khánh thành, ngôi trường được bàn giao cho Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên huyện Nam Đông quản lý, sử dụng. Đây là nơi học tập của học viên vừa học chương trình giáo dục thường xuyên vừa học trung cấp nghề, các lớp đào tạo nghề cho lao động nông thôn và các lớp xóa mù chữ vào ban đêm. Điểm trường được xây dựng mới khang trang tạo thuận lợi cho việc đi lại, học tập của các học viên thuộc các xã Thượng Long, Hương Hữu và Thượng Quảng của huyện miền núi Nam Đông.

S.THÙY

Giải nhiệt "cơn khát" phim trường

● BÁ TRƯỜNG

TP.HCM là một trong những thị trường điện ảnh sôi động nhất cả nước, nơi sản xuất ra nhiều bộ phim với doanh thu hàng trăm tỉ đồng. Thế nhưng, việc khan hiếm phim trường chuyên nghiệp, bối cảnh ghi hình tầm cỡ vẫn luôn là câu chuyện khiến giới nghề đau đầu...

Để giải nhiệt "cơn khát" phim trường cho các nhà làm điện ảnh trong và ngoài nước, đại diện lãnh đạo TP đã giải đáp và đưa ra những tín hiệu lạc quan thời gian tới.

Nhà sản xuất Lý Hải - Minh Hà hướng dẫn các đoàn khách đến tham quan phim trường

Than khổ vì thiếu bối cảnh

Tại tọa đàm *Phát triển điện ảnh TP.HCM,* bà Ngô Bích Hạnh, Tổng Giám đốc hãng BHD cho rằng, phim trường là một trong những yếu tố giúp nhận diện một nền công nghiệp điện ảnh phát triển. Bởi điện ảnh không chỉ mang lại việc làm, doanh thu, lợi nhuận, thuế… mà còn kích cầu du lịch và phát triển các sản phẩm của địa phương, quốc gia thông qua việc xây dựng bối cảnh, phim trường. Một câu hỏi được đặt ra là: *Việt Nam nói chung và TP.HCM nói riêng đã có phim trường xứng tầm hay chưa?*

Vất vả tìm bối cảnh khi làm phim lịch sử, cổ trang, nhà sản xuất Mai Thu Huyền cho rằng, Việt Nam không có phim trường lớn như các nước trong khu vực, điều này đã làm hạn chế chất lượng tác phẩm điện ảnh trong nước. Mai Thu Huyền tiếc nuối: "Những phim bối cảnh cổ trang đã gặp khó về phim trường nhưng khi quay xong lại phải phá bỏ hoàn toàn, điều này rất lãng phí. Ở nước ngoài, những phim trường quy mô họ sẽ giữ lại để cho du khách tham quan. Nếu được nhà nước hỗ trợ, chúng ta nên có những phim trường lớn để vừa tiết kiệm vừa tái sử dụng". Nhà sản xuất Mai Thu Huyền cũng đã chia sẻ khó khăn của chính mình khi làm phim Kiều, ê kíp phải dựng toàn bộ bối cảnh rất mất thời gian và tiền bạc, vì thế, cô mong trong thời gian tới TP.HCM cũng như Việt Nam sẽ có những phim trường xứng tầm.

Đồng quan điểm, nhiều nhà làm phim cho biết, điện ảnh trong nước thiếu bối cảnh tầm cỡ. Các đoàn phim phải chạy ngược chạy xuôi, di chuyển tới các tỉnh thành ở xa rất tốn kém, rồi phải tận dụng nhà kho để dựng cảnh hay xin giấy phép ghi hình ở người dân với nhiều rủi ro… để rồi xong phim phải phá bỏ. Như câu chuyện về phim trường của *Đào, Phở và Piano*, từng được nhận xét là "có một không hai" khi tái hiện chiến lũy Hà Nội 60 ngày đêm khói lửa trên con phố dài tới 100m. Thế nhưng sau khi phim kết thúc thì bối cảnh cũng bị tháo dỡ hoàn toàn. Ngay thời điểm phim đang quay, nhiều người đã lên tiếng kêu gọi giữ bối cảnh chân thực ấy lại để khai thác du lịch, song mặt bằng đi thuê nên đành ngậm ngùi…

Đêm lửa trại có biểu diễn cồng chiêng của đồng bào địa phương tại phim trường "Lật mặt 7"

Đại diện cơ quan quản lý nhà nước, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Thị Thanh Thúy bày tỏ sự đồng cảm với các nhà làm phim. Bà cho biết, việc xây dựng phim trường sẽ giúp các đoàn phim thuận lợi hơn, đảm bảo an ninh trật tự cũng như an toàn giao thông. Theo Nghị quyết 98, TP sẽ đẩy mạnh xúc tiến thương mại đầu tư trên lĩnh vực văn hóa. Cơ quan quản lý cũng đã có lộ trình kêu gọi đầu tư, bố trí quỹ đất ở một số nơi để xây dựng tổ hợp vui chơi, giải trí, phim trường, trong đó có bán đảo Thanh Đa (quận Bình Thạnh). "Chúng tôi xem đây là trách nhiệm của mình trong việc giúp đỡ các dự án có sự đóng góp thiết thực tới văn hóa TP", Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM cho biết.

Cũng theo bà Nguyễn Thị Thanh Thúy, chính quyền TP đang hoàn thiện quy chế mới nhằm hỗ trợ các đoàn làm phim, tạo thủ tục hành chính dễ dàng hơn khi quay ở các địa điểm công cộng, đặc biệt là với những dự án giàu ý nghĩa lịch sử. Hồi đầu tháng 3, dự án Địa đạo của đạo diễn Bùi Thạc Chuyên kể về nhóm du kích thời chiến của Sài Gòn đã được bấm máy ở một phim trường tại Củ Chi (TP.HCM). Giai đoạn đầu, đoàn phim gặp khó trong việc tái hiện giai đoạn lịch sử thời kháng chiến chống Mỹ do phim cần nhiều bối cảnh. Tuy nhiên, nhờ cơ quan chức năng tạo điều kiện, phối hợp một số bên liên quan như Bộ Quốc phòng, ê kíp cũng đã bước vào giai đoạn nước rút sau hơn một tháng quay. "Tuy nhiên, để công tác hỗ trợ được nhanh nhất, các đoàn phim cần có kịch bản cụ thể gửi đến các cơ quan có thẩm quyền", bà nhấn mạnh.

Điện ảnh "bắt tay" du lịch là xu thế tất yếu

Không dừng ở việc phim trường chỉ để phục vụ cho điện ảnh, mà xa hơn là đáp ứng nhu cầu du lịch, các nhà làm phim cho rằng, nếu biết cách khai thác thì các bối cảnh, phim trường sẽ được "tận dụng" triệt để và không hề lãng phí, thậm chí thu hút được sự quan tâm của các nhà làm phim quốc tế, mở ra nhiều cơ hội cho điện ảnh lẫn du lịch nước nhà.

Tiêu biểu thời gian qua có thể kể đến lượng khách ồ ạt đổ về xã Sủng Là, huyện Đồng Văn, tỉnh Hà Giang sau thành công của bộ phim *Chuyện của Pao*; hay việc gia tăng đột biến số lượng du khách đến với quần thể Di sản thế giới Tràng An (Ninh Bình) ngay khi phim *Kong Skull Island* ra mắt; ngôi làng Đo Đo ở xã Bình Quế (Thăng Bình, Quảng Nam) cũng trở nên nổi tiếng và được nhiều người tìm đến sau khi bộ phim *Mắt biếc* công chiếu; bối cảnh chợ nổi miền Tây đầu thế kỷ XX trong *Đất rừng phương Nam* quay tại khu rừng tràm Trà Sư (An Giang) cũng được giữ lại và thu hút đông đảo du khách tham quan... Điển hình như năm 2015, *Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh* của đạo diễn Victor Vũ chuyển thể từ truyện ngắn của Nguyễn Nhật Ánh đã tạo hiệu ứng du lịch mạnh mẽ cho vùng đất Phú Yên. Theo thống kê của Sở VHTTDL tỉnh Phú Yên, nếu như tổng lượt khách du lịch đến địa phương năm 2013 đạt 703 nghìn lượt, thì sau hiệu ứng phim, lượng khách du lịch đã tăng lên và đạt gần 3 triệu lượt (2023).

Mới đây nhất, phim trường Lý Hải với cụm bối cảnh trong bộ phim *Lật mặt 7*: *Một điều ước* sắp ra mắt cũng đã được nhà sản xuất giữ lại sau khi ghi hình để phục vụ du khách đến tham quan. Chỉ trong những ngày đầu mở cửa, địa điểm đã thu hút đông đảo người hâm mộ từ khắp nơi tìm đến. Đại diện xã Đạ Chais (huyện Lạc Dương, Lâm Đồng) cho biết, tiềm năng du lịch của địa phương hết sức to lớn, tuy nhiên lượng khách biết đến chưa nhiều. UBND xã Đạ Chais kỳ vọng, phim trường của ca sĩ Lý Hải và hiệu ứng từ bộ phim sẽ góp phần kết nối du khách, thúc đẩy phát triển du lịch cộng đồng. Còn đại diện nhà sản xuất phim *Lật mặt 7*: *Một điều ước* cho biết, đoàn không có ý định biến phim trường thành địa điểm kinh doanh nhưng mong muốn qua hiệu ứng điện ảnh, nhiều khán giả sẽ biết đến vẻ đẹp thiên nhiên hoang sơ của làng K'long K'lanh và Đưng K'Si. Từ đó, các hoạt động du lịch sẽ được phát triển tại đây và tạo sinh kế cho người dân địa phương.

Tất nhiên, không phải bộ phim nào sản xuất ra cũng đảm bảo được "độ nóng", sức hút và đạt được mục tiêu như mong muốn, bởi chỉ khi điện ảnh và du lịch cùng đạt tới "điểm chạm", hội tụ đủ yếu tố chất lượng "thiên thời địa lợi" cũng như sự chung tay của nhà quản lý, các doanh nghiệp, các tổ chức, cá nhân… thì mới có thể tạo ra những "cú hích" mạnh mẽ. ■

Ra mắt bộ đôi CD *Lời ca đất nước* và *Dòng chảy miền thương nhớ*

CD *Lời ca đất nước* của ca sĩ Đinh Hiền Anh gồm 16 tác phẩm dân gian thân thuộc như: *Câu hò trên bến Hiền Lương, Sợi nhớ sợi thương, Ở hai đầu nỗi nhớ, Thời hoa đỏ, Tình em, Mùa chim én bay, Hương thầm, Hoa cau vườn trầu, Tình đất đỏ miền Đông, Bài ca thống nhất, Tàu anh qua núi…* Còn CD *Dòng chảy miền thương nhớ* tuyển chọn 8 bài hát trong kho tàng sáng tác đồ sộ của nhạc sĩ Phó Đức Phương gồm: *Chảy đi sông ơi, Huyền thoại Hồ Núi Cốc, Về quê, Những cô gái Quan họ, Bên dòng sông Cái, Khúc hát phiêu ly, Lội dòng sông quê, Vũ điệu con cò.*

Các bản phối của bộ đôi CD đều được Giám đốc âm nhạc Nguyễn Hữu Vượng khoác lên "tấm áo mới" song vẫn giữ được tinh thần gốc của tác phẩm. Ca sĩ Đinh Hiền Anh cho biết, bộ đôi sản phẩm có sự liên kết chặt chẽ về âm nhạc khi có cùng chủ đề tình yêu quê hương, đất nước sau chiến tranh, đồng thời ca ngợi vẻ đẹp của con người trong lao động sản xuất.

BẢO LINH

Người nghệ sĩ của **âm nhạc chiến trường**

● **NGỌC HÀ**

Dù chiến tranh đã lùi xa, nhưng có những ca khúc của một thời bom đạn vẫn còn mãi trong lòng bao thế hệ. Bài hát *Cô du kích Đà Nẵng* do nhạc sĩ, NSƯT Thanh Anh (tên khai sinh là Bùi Anh Phò, quê quán Bình Định, hiện đang sinh sống tại Đà Nẵng) sáng tác là một trong những ca khúc tiêu biểu như thế.

Người dân Đà Nẵng đón chào đoàn quân Giải phóng những ngày mùa xuân năm 1975

Còn vẹn nguyên cảm xúc

Người nhạc sĩ đầy sức trẻ ngày ấy giờ đã bước sang tuổi 91. Gặp vợ chồng ông tại căn nhà nhỏ trên đường Nguyễn Tri Phương, TP Đà Nẵng, dù vẻ linh hoạt đã mất đi, đôi tai không còn tinh tường với âm thanh, nhưng đôi mắt ông vẫn sáng lên niềm vui khi kể cho chúng tôi nghe về từng bài hát trong *Tuyển tập ca khúc Thanh Anh*. Ngồi bên cạnh, bà Việt, vợ nhạc sĩ Thanh Anh, cũng là văn công xuân sắc trên chiến trường xưa, nhắc ông tường tận về mọi ca khúc mà hai người đã từng hát, những mốc sáng tác, hoàn cảnh cụ thể đều được bà nhớ một cách chuẩn xác. Bà tự hào nói, *Cô du kích Đà Nẵng* đã khẳng định tầm vóc của nhạc sĩ Thanh Anh giữa lòng công chúng yêu âm nhạc: *"Bạn gái bảo em mi là dũng sĩ/ Em chỉ cười chưa biết nói chi/ Bạn gái hỏi em giết được bao nhiêu Mỹ/ Giữa Đà Thành mà Mỹ ngụy hoang mang…"*.

Mặc dù quê ở Bình Định, nhưng có lẽ do gắn bó với mảnh đất Quảng Nam - Đà Nẵng lâu ngày, nên số ca khúc NSƯT Thanh Anh viết về nơi đây còn nhiều hơn cả quê nhà. Ông là một trong số nhạc sĩ có mặt rất sớm tại chiến trường Khu 5 ác liệt. Khởi đầu con đường nghệ thuật là diễn viên múa, năm 1961 ông vào chiến trường B1 (khu 5) làm Trưởng đoàn Văn công Quân giải phóng miền Trung Trung Bộ. Chính từ nơi chiến trường gian khổ, ác liệt, ca khúc *Vui chiến công đầu* của ông đã ra đời, được anh em bộ đội hát với nhau tại chiến trường. Tiếp đó, những ca khúc *Tiếng hát ban mai, Anh đi hơn con chim bay, Tải đạn ra chiến trường, Cô du kích Đà Nẵng*... và rất nhiều tác phẩm âm nhạc nổi tiếng khác đã được ông sáng tác giữa mưa bom bão đạn, đã khích lệ tinh thần, ý chí chiến đấu sục sôi của quân và dân thời đó.

Kể về bài hát nổi tiếng *Cô du kích Đà Nẵng*, nhạc sĩ Thanh Anh chìm vào hồi ức: Năm 1968, tại chiến khu miền Tây huyện Đại Lộc (Quảng Nam), giữa đêm mưa lạnh, ông cặm cụi ngồi bên chiếc đàn ghi ta cũ kĩ, so dây sáng tác ca khúc. *Cô du kích Đà Nẵng* lấy cảm hứng từ người thật, việc thật là các nữ chiến sĩ biệt động thành Đà Nẵng, như cô Tám Tuyết, cô Lê Thị Hải Châu, là tình yêu mảnh đất và con người nơi đây... Các nữ chiến sĩ biệt động đầy gan dạ, dũng cảm và mưu trí, ông hình dung họ là những nữ học sinh, sinh viên, nữ công nhân, hằng ngày đến trường hoặc lao động, nhưng khi cần họ có thể trở thành những nữ du kích dạn dày, khi ẩn khi hiện, có mặt khắp nơi trên đường phố Đà Nẵng.

Ca khúc được thể hiện bằng câu từ trong sáng, giản dị, tình cảm, lạc quan. Chính những "tư liệu" mộc mạc ấy đã khiến âm hưởng của *Cô du kích Đà Nẵng* nhanh chóng thấm sâu vào lòng người nghe ngay sau khi ra đời, trở thành bài hát nằm lòng của rất nhiều khán thính giả, đặc biệt là các nữ biệt động đang ngày đêm chiến đấu giữa lòng địch. Ca khúc nhanh chóng được đoàn văn công tập luyện và biểu diễn phục vụ đồng bào, chiến sĩ ở khắp chiến trường Quảng Nam - Đà Nẵng. "Sau này, trong các cuộc giao lưu nhân chứng chiến tranh, những người phụ nữ đã từng là biệt động nói rằng, khi hát, khi nghe *Cô du kích Đà Nẵng* họ lại thấy mình trong đó, thấy một thời hy sinh mất mát nhưng dữ dội và oanh liệt không thể nào quên được", nhạc sĩ Thanh Anh nhớ lại.

Nhạc sĩ Thanh Anh kể về những ca khúc được sáng tác ngay tại chiến trường

Những sáng tác sục sôi sức trẻ

Thời kỳ đó, nhạc sĩ Thanh Anh đã liên tục sáng tác rất nhiều ca khúc hay như *Tải đạn ra chiến trường, Anh đi hơn con chim bay, Khúc hát ban mai*… kịp thời phục vụ đồng bào, chiến sĩ ở chiến trường trong giai đoạn ác liệt nhất. Nói về tình cảm quân dân ngày ấy, nhạc sĩ Thanh Anh cho biết: "Trên chiến trường, mỗi một tác phẩm ra đời đều được bộ đội ta tiếp nhận bằng tất cả tình cảm và sự trân trọng. Những bài hát được sáng tác như rút từ ruột gan người chiến sĩ - nhạc sĩ có sức ảnh hưởng to lớn, lay động, thôi thúc, giục giã bước chân bộ đội ta vững bước trên khắp các mặt trận. Tất cả mọi người đều mang tinh thần không ngại hy sinh, luôn mang trong mình tinh thần cống hiến, không cần phải có đội hình đông đảo, mà một người, hai người họ cũng hát phục vụ bộ đội, nhân dân".

Có những khoảnh khắc bất ngờ nhưng trở thành bất tử, như bài *Tải đạn ra chiến trường* (năm 1967) phục vụ cho bộ đội hành lang đang làm nhiệm vụ tiếp tế đạn dược, lương thực, được nhạc sĩ hoàn thành chỉ trong một buổi chiều để kịp thời phục vụ cho bộ đội ngay lúc đó. Đến nay, *Tải đạn ra chiến trường* vinh dự là một trong những ca khúc được Giải thưởng Nhà nước. Còn với ca khúc *Du kích nhân dân,* ông vừa dự hội nghị du kích vừa viết tại chỗ, được đông đảo đồng bào, chiến sĩ yêu thích và được hát phổ biến ở các địa phương.

Với những cống hiến to lớn cho nền âm nhạc Việt Nam, nhạc sĩ Thanh Anh được Nhà nước phong tặng Nghệ sĩ ưu tú năm 1997; Huy chương Vì sự nghiệp Văn học nghệ thuật; Huy chương Vì sự nghiệp Âm nhạc; Huy chương Vì sự nghiệp Văn hóa quần chúng… Bất chấp thời gian đã trôi xa, những tác phẩm âm nhạc của ông vẫn giữ nguyên giá trị và trường tồn trong lòng khán giả nhiều lứa tuổi. 200 trong số rất nhiều tác phẩm của ông được phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng. Năm 2007, NXB Âm nhạc đã ấn hành *Tuyển tập ca khúc Thanh Anh* gồm 100 ca khúc chọn lọc được ông sáng tác từ năm 1962-2007. ■

Bắc Giang trưng bày tư liệu, hiện vật kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ

Sở VHTTDL tỉnh Bắc Giang vừa tổ chức khai mạc trưng bày chuyên đề kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ tại Bảo tàng tỉnh. Với gần 300 hình ảnh, tài liệu, hiện vật, cuốn sách, tư liệu quý về Chiến thắng Điện Biên Phủ; những đóng góp của quân và dân Bắc Giang như vũ khí, khí tài, quân trang, quân dụng, đồ dùng cá nhân của quân và dân trong các cuộc kháng chiến..., hoạt động nhằm tuyên truyền sâu rộng tới các tầng lớp nhân dân, trang bị kiến thức cho thế hệ trẻ về lịch sử hào hùng của dân tộc, nhất là Chiến dịch Điện Biên Phủ. Dịp này, Bảo tàng tỉnh còn kết hợp chiếu phim tư liệu về Điện Biên Phủ qua hệ thống màn hình được trang bị ở khu vực trưng bày phục vụ khách tham quan.

NINH DƯƠNG

Hanoi Grapevine's Finest 2023-2024 công bố đề cử

Hanoi Grapevine's Finest vừa công bố danh sách đề cử các hạng mục trong năm thứ 5 tổ chức. Đây là sự kiện thường niên nhằm vinh danh hoạt động nghệ thuật đương đại tại Việt Nam dành cho cá nhân, tổ chức, dự án, hoạt động nghệ thuật sáng tạo và những nghệ sĩ dưới 35 tuổi. Năm nay, có 3 hạng mục được vinh danh gồm: Finest Projects - Dự án nghệ thuật ý nghĩa trong năm; Finest Artists - Nghệ sĩ tích cực dưới 35 tuổi; Finest Reviews - Các bài review tốt nhất về dự án/sự kiện nghệ thuật trong năm. Các hạng mục này đều do Hanoi Grapevine (nhóm các chuyên gia nhiều lĩnh vực) và cộng đồng bình chọn. Trong khuôn khổ của sự kiện còn có triển lãm Hanoi Grapevine's Selection - Lựa chọn của Grapevine được tổ chức từ 17.5 - 2.6 tại Hà Nội và 14-30.6 tại TP.HCM. Lễ vinh danh Hanoi Grapevine's Finest 2023-2024 dự kiến tổ chức vào ngày 17.5.

ĐỨC VŨ

CHUYỆN VỀ NHỮNG NGƯỜI "GIEO HẠT"

LTS: Kể từ khi Chủ tịch Hồ Chí Minh ra lời kêu gọi "Toàn dân tập thể dục" khai sinh ra nền thể thao cách mạng vào ngày 27.3.1946, trải qua hơn 78 năm xây dựng và trưởng thành, Thể thao Việt Nam luôn phấn đấu cho mục tiêu "dân cường thì nước thịnh" như lời dạy của Người. 78 năm qua cũng ghi dấu công sức của bao thế hệ cán bộ, huấn luyện viên (HLV), vận động viên (VĐV) và những người công tác trong lĩnh vực thể dục thể thao trên cả nước. Trong đó không thể không nhắc đến những người đang hằng ngày, hằng giờ thầm lặng gây dựng, phát triển phong trào tập luyện thể thao tại các địa phương. Từ đó để "mỗi một người dân mạnh khỏe là cả nước mạnh khỏe", như mong muốn của Bác.

Trong loạt bài này, *Văn Hóa* sẽ cùng bạn đọc gặp gỡ những con người đã cả cuộc đời hy sinh, gắn bó vì sự nghiệp phát triển thể thao phong trào. Họ chính là những người "gieo hạt" để thể thao Việt Nam nảy mầm xanh tươi tốt.

Bài 1:

Những người "vác tù và hàng tổng"

● **THU SÂM - LÊ HOÀN**

Trong hành trình từ Bắc tới Nam, nhóm phóng viên *Văn Hóa* đã được chứng kiến những câu chuyện cảm động, những con người bình dị mà cao quý, những sự hy sinh thầm lặng để từ đó, phong trào tập luyện thể thao đã phát triển sâu rộng và chúng ta đã có thêm nhiều tài năng cho thể thao nước nhà.

"Lò" cầu lông sau lũy tre làng

Đến tỉnh Bắc Giang, chúng tôi được nghe kể câu chuyện về anh Phạm Văn Vũ, một người nông dân - một cựu chiến binh, bằng lòng nhiệt huyết và quyết tâm đã tự học, tự hoàn thiện để trở thành HLV phong trào, góp phần phát triển môn cầu lông tại vùng quê mình, từ đó đào tạo ra nhiều tài năng cho cầu lông tỉnh Bắc Giang và Việt Nam.

Nhà anh Vũ nằm trong một làng quê yên bình ở thôn Cầu Chính, xã Tân Dĩnh, huyện Lạng Giang mấy chục năm nay dường như không khóa cổng bao giờ, bởi đám trẻ con trong làng luôn chạy vào, chạy ra nhà thầy học cầu lông, học văn hóa. Nhấp chén trà, anh Vũ nhớ lại: "Trước khi đi bộ đội, tôi cũng là vận động viên cầu lông trưởng thành từ tuyến xóm, lên tuyến xã, huyện rồi đến tỉnh. Khi đó đội chúng tôi thua nhiều quá, tôi cứ suy nghĩ mãi để làm sao cho sau này có được thành tích và phát triển được phong trào cầu lông ở quê. Ban đầu tôi thành lập câu lạc bộ cầu lông của thôn chỉ để cho mấy anh em lớn tuổi chơi. Trong lúc chúng tôi tập thì trẻ con đến xem đông lắm. Tôi mới nghĩ, muốn có thành tích thì buộc phải đào tạo trẻ và vì thế đã tuyển chọn các bé yêu thích môn cầu lông rồi tiến hành tập luyện".

Được vợ ủng hộ, cựu chiến binh Phạm Văn Vũ mở lớp cầu lông miễn phí dạy cho trẻ em trong thôn. Ở vùng quê nghèo, cách đây hàng chục năm, việc phải bỏ tiền cho con mua vợt, mua cầu rồi mua cả giày tập luyện rất khó khăn. Vì thế để có thể thu hút được các em đến học, anh Vũ phải tự bỏ tiền mua đồ tập cho các em. Ban đầu bà con trong vùng thấy anh Vũ nhiệt tình, dạy cầu lông nên cũng muốn gửi con cháu để thầy trông nom nhưng sau đó, đội quân do anh huấn luyện được giải nhất nội dung đôi nữ giải cầu lông của tỉnh Hà Bắc (nay là Bắc Giang) thì câu lạc bộ cầu lông của anh Vũ ngày càng thu hút bà con cho con em theo học.

Đặc biệt, từ lò huấn luyện của thầy Vũ, hàng loạt tên tuổi của cầu lông Việt Nam đã dần trưởng thành đến các đấu trường lớn trong nước và quốc tế. Điển hình là VĐV Vũ Thị Trang. Từng được xem là nữ VĐV cầu lông số 1 Việt Nam, Vũ Thị Trang là tay vợt đầu tiên lọt vào vòng 16 tay vợt mạnh nhất nội dung đơn nữ tại giải vô địch thế giới 2014 ở Copenhagen (Đan Mạch), từng đoạt HCĐ Olympic trẻ, HCĐ SEA Games, giành vé dự Olympic Rio 2016. Bên cạnh niềm tự hào Vũ Thị Trang, lò đào tạo của thầy Vũ cũng chính là nơi sản sinh ra 4 "kiện tướng quốc gia" là Hà Thị Thu Thảo, Nguyễn Thị Sen, Trần Thị Phương Thúy, Nguyễn Thị Ngọc Lan.

Người cựu chiến binh Phạm Văn Vũ hằng ngày dạy cầu lông cho các em với ước mơ góp phần phát triển phong trào cầu lông ở vùng quê anh sinh sống

Tổng thư ký Liên đoàn Cầu lông tỉnh Bắc Giang Nguyễn Ngọc Hưng cho biết, mô hình điểm của HLV Phạm Văn Vũ đã được nêu gương và nhân rộng sang các địa phương khác trong tỉnh. Tỉnh Bắc Giang cũng xem câu lạc bộ cầu lông của HLV Phạm Văn Vũ là tuyến vệ tinh đào tạo VĐV của tỉnh nên hỗ trợ kinh phí, trang thiết bị; Liên đoàn Cầu lông tỉnh Bắc Giang hỗ trợ các vấn đề về chuyên môn để câu lạc bộ hoạt động.

HLV Đoàn Minh Xương sẽ tiếp tục gắn bó với bóng đá học đường

"Giữ lửa" cho môn võ dân tộc

Còn tại Cần Thơ, với tâm huyết đào tạo, huấn luyện lớp trẻ để vực dậy phong trào Võ cổ truyền, vốn đã rất phát triển tại đây, góp phần gìn giữ, phát huy tinh hoa võ thuật dân tộc, võ sư Trần Hoàng Vũ đã sáng lập CLB võ cổ truyền Thiếu Lâm Song Diện tại huyện Cờ Đỏ (TP Cần Thơ).

Võ sư Trần Hoàng Vũ sinh năm 1975. Năm 14 tuổi, võ sư Vũ theo các bậc tiền bối học võ cổ truyền. Nhiều năm bôn ba tại các "lò" võ của địa phương, chàng trai sinh ra tại thị trấn Cờ Đỏ (nay là huyện Cờ Đỏ) năm nào đã lựa chọn môn phái Thiếu Lâm Song Diện để tập luyện. Chính thời gian tầm sư học đạo đã hun đúc trong ông tình yêu môn võ dân tộc. Ông không chỉ dành cả tuổi thanh xuân cho tinh hoa võ Việt mà còn là người thầy miệt mài, dậy miễn phí cho rất nhiều thế hệ môn sinh tại địa phương.

"Tôi thấy rèn luyện võ thuật sẽ nâng cao sức khỏe, đặc biệt là những người có thể trạng yếu. Tập võ giúp chúng ta trui rèn bản lĩnh, có khả năng tự vệ cho bản thân và những người xung quanh. Tập võ cũng giúp chúng ta trang bị kỹ năng sống từ đó truyền đạt cho con cháu sau này về ý thức tập luyện", võ sư Trần Hoàng Vũ chia sẻ. Nhận môn sinh đầu tiên khi ông mới 20 tuổi. Trải qua gần 30 năm với biết bao thế hệ môn sinh, võ sư Trần Hoàng Vũ luôn trăn trở làm sao hướng dẫn, truyền đạt tốt nhất kỹ năng sống trong tập luyện và thi đấu nhưng phải có cái nghề cơ bản để theo đuổi niềm đam mê của mình.

Võ sư Trần Hoàng Vũ vẫn luôn miệt mài với niềm đam mê và mong muốn phong trào tập luyện võ cổ truyền tại địa phương sẽ phát triển hơn nữa trong tương lai. "Cho đến thời điểm này, phong trào võ cổ truyền Cần Thơ có khởi sắc và tiến bộ, đạt được nhiều thành tích ấn tượng trong thời gian qua. Điều mà tôi tâm đắc và hạnh phúc nhất là có thể vừa phát triển CLB, tạo điều kiện cho các môn sinh tập luyện nâng cao sức khỏe, vừa góp phần phát triển phong trào", võ sư Trần Hoàng Vũ bày tỏ.

Người "vác tù và hàng tổng"

Tại thành phố mang tên Bác, Liên đoàn

Bóng đá TP.HCM (HFF) được xem là "đầu tàu" trong công tác tổ chức và phát triển bóng đá cộng đồng trong trường học, với người chắp bút cho chương trình xuyên suốt 10 năm qua là ông Đoàn Minh Xương. Đây là vị chuyên gia chẳng xa lạ với bóng đá chuyên nghiệp Việt Nam. Ông từng là cầu thủ, huấn luyện viên và chuyên gia bóng đá có tiếng trong nước. Thế nhưng giờ đây, ông Xương lại đang âm thầm đóng góp vào sự đi lên của bóng đá nước nhà trong một vai trò hoàn toàn mới.

Qua những năm huấn luyện bóng đá đỉnh cao, chứng kiến biết bao thăng trầm của bóng đá, ông Xương nhận ra một điều rằng, con đường phát triển thể thao nói chung và bóng đá nói riêng ở một quốc gia là xuất phát từ học đường. Thấu hiểu điều này nên suốt 10 năm qua, ông Xương tập trung toàn bộ tâm trí và sức lực để phát triển bóng đá học đường tại TP.HCM. Ông Xương đi khắp các quận, huyện của thành phố để khơi gợi niềm đam mê, tình yêu trái bóng tròn của các em học sinh tiểu học, THCS.

"Phải nói là công việc làm bóng đá học đường cũng có những niềm vui riêng. Dù luôn bận bịu, nay ở trường này mai chạy qua trường kia, đi liên tục giữa các quận, huyện nhưng tôi không hề mệt mỏi. Công việc này cho tôi động lực và niềm vui, không có cảm giác căng thẳng như khi làm bóng đá đỉnh cao. Để làm tốt thì điều đầu tiên là phải kiên nhẫn, bản thân mình phải có đam mê và thực sự yêu thích nó", ông Đoàn Minh Xương nói về công việc lúc về già.

Tuần nào ông Xương cũng đến các trường học, lúc thì vận động các trường mới làm bóng đá học đường, khi thì quay lại trường cũ để kiểm tra chất lượng chương trình. Từ trường Tiểu học cho đến THCS, từ nội thành đến ngoại thành, nơi đâu ông Xương cũng đến để làm bóng đá học đường. Ông Đoàn Minh Xương chia sẻ: "Nhớ lại năm đầu tiên làm bóng đá học đường (2014 - P.V) thì rất vất vả. Khi đó mô hình này chưa được nhiều người biết đến, chúng tôi phải vận động từng trường một. Cái khó nhất khi bắt đầu là điều kiện sân bãi, vì có những trường thiếu sân, thậm chí phải tập trên sân xi măng hoặc giáo viên thể dục không phải ai cũng rành bóng đá".

Khó khăn là vậy nhưng bằng niềm đam mê, sự tận tâm trong công việc của ông Xương và HFF, chương trình bóng đá học đường nhanh chóng lan tỏa và nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ từ các trường học trên địa bàn thành phố. Đến nay, TP.HCM đã có 100% trường (234 trường Tiểu học, 81 trường THCS) khai giảng và tập luyện theo chương trình bóng đá học đường của HFF. Mô hình này đã được nhiều Liên đoàn bóng đá địa phương khác học tập, vận hành theo.

Nói ông Xương là người "vác tù và hàng tổng" chẳng sai vì suốt 10 năm qua ông đã tận tụy, cống hiến hết mình cho bóng đá học đường TP.HCM mà không màng đến lợi ích cá nhân, không ngại gian khổ dù đã chuẩn bị bước sang tuổi 64. Suốt 10 năm, đi đến rất nhiều trường, qua nhiều thế hệ học sinh, ông Xương giờ đây đầu đã bạc trắng, người gầy và đen hơn, nhưng vẫn miệt mài cho sự nghiệp "trồng người" của mình. Ít ai biết được rằng, trong những năm đầu làm bóng đá học đường, ông Xương chỉ nhận 1,7 triệu tiền hỗ trợ hằng tháng từ HFF (những năm gần đây có cao hơn nhưng không nhiều). Thậm chí có lúc ông phải tự bỏ tiền túi để hỗ trợ các trường có điều kiện khó khăn. Dẫu vậy, ông chưa có ý định dừng công việc mà mình đang làm, bởi theo ông Xương, trước đây bóng đá đã cho ông danh tiếng và một công việc ổn định, giờ là lúc ông trả nợ bóng đá. ■ *(Còn tiếp)*

Hai nhà vô địch SEA Games và ước muốn đưa văn hóa Việt lan xa

● **VÂN GIANG**

Chúng tôi gặp Triệu Thị Phương Thủy và Nguyễn Quang Huy tại sự kiện Kickboxing vừa tổ chức ở Hồ Tràm, Bà Rịa - Vũng Tàu sau màn đánh quá ấn tượng, hạ gục 2 đối thủ đẳng cấp chỉ trong ít giây, khiến khán giả thích thú. Dũng mãnh trên sàn đấu nhưng cả hai lại hiền khô khi giao tiếp ngoài đời.

Cô gái dân tộc Dao muốn thể hiện tinh thần tự lực, tự cường

Là con gái, lại toàn thi đấu ở những môn võ thực chiến, quyết liệt như Muay, Kun Khmer và Kickboxing, những tưởng Triệu Thị Phương Thủy sẽ "ngầu" lắm. Thế nhưng khi gặp cô ở ngoài đời tôi khá ngạc nhiên trước một cô gái xinh xắn, nhẹ nhàng đáng yêu, luôn ứng xử rất lễ phép. Tôi hỏi: "Sao đánh võ mà không thấy "trầy xước" gì vậy? Thủy xòe cho tôi xem đôi bàn tay, tôi tê ngửa - đôi bàn tay nhỏ nhắn của cô đã hằn những vết chai lớn theo đúng hình nắm đấm khi cô so găng thi đấu. Thủy cũng cho tôi xem ảnh. Trong hình là một cô gái mặt mũi sưng húp, nhìn đã thấy đau. Thủy bảo: "Đó là lần tôi thi đấu ở môn Muay, cả nhà không ai dám xem, khi tôi trở về thăm nhà, bà tôi bật khóc rồi giấu toàn bộ quần áo, đồ đạc nhất định không cho tôi trở lại đội nữa nhưng sau đó tôi lại "trốn" bà để lên đường".

Sinh ra tại thôn Móc Thiều thuộc xã miền núi Thượng Long, huyện Yên Lập (Phú Thọ), chẳng ai ngờ sau này Thủy lại theo nghiệp thể thao, trở thành VĐV nổi tiếng. Cơ duyên đến với thể thao là khi Thủy học lớp 7, được nhà trường tuyển chọn để tham gia thi đấu môn đẩy gậy tại Hội khỏe Phù Đổng tỉnh Phú Thọ. Trong thời gian này các HLV đã phát hiện ra Thủy có tố chất đặc biệt ở môn Kickboxing nên đưa về "lò" đào tạo của HLV Dương Ngọc Hải và Thủy trở thành VĐV Kickboxing của Hà Nội từ đó.

Những ngày đầu xuống Hà Nội thật xa lạ với cô bé dân tộc Dao đang quen cuộc sống nơi núi đồi xanh biếc. Nỗi nhớ nhà cùng những chấn thương nhẹ cũng là trầy xước, tím mặt, chân tay trong quá trình tập luyện đôi khi khiến cô bé muốn bỏ cuộc, gọi mẹ xin được đón về nhà. Nhưng sự động viên của mẹ, của thầy Hải đã giúp cô bé vững tâm và ngày qua ngày, cô đều nỗ lực tập luyện để rồi bước lên ngôi cao nhất ở SEA Games và nhiều giải đấu quan trọng khác. Giờ thì căn nhà của bố mẹ Thủy đã để riêng một góc trang trọng để treo huy chương, Bằng khen, Giấy khen của con gái. Cô cũng trở thành niềm tự hào của đồng bào dân tộc Dao tại vùng quê này.

"Điều tôi mong muốn nhất khi thi đấu quốc tế là được nhìn thấy hình ảnh lá cờ Tổ quốc kéo cao nhất. Qua các giải đấu quốc tế, như sự kiện Kickboxing ở Hồ Tràm vừa rồi, chúng tôi được thi đấu, giao lưu với bạn bè quốc tế và muốn lan tỏa nét đẹp về văn hóa Việt Nam tới bạn bè để từ đó mọi người thêm hiểu, thêm yêu Việt Nam", nhà vô địch SEA Games 32 với những cú đấm dũng mãnh chia sẻ.

Nêu cao tinh thần thượng võ, lòng tự hào dân tộc

Tại sự kiện Kickboxing vừa được tổ chức tại Hồ Tràm, Bà Rịa - Vũng Tàu, lại một lần nữa võ sĩ Nguyễn Quang Huy làm nức lòng người yêu võ thuật nước nhà vì chỉ trong mấy chục giây, anh đã đấm liên hoàn và hạ gục võ sĩ chuyên nghiệp Park Jae Won (Hàn Quốc). Hình ảnh Quang Huy đầy dũng mãnh trên khán đài đã làm cho khán giả nhớ tới hình ảnh thi đấu của anh tại SEA Games 31. Đó có thể xem là một trong những chiến thắng ấn tượng nhất của thể thao Việt Nam tại kỳ SEA Games trên sân nhà này.

Khi đó hàng ngàn khán giả trong đó có hơn 500 người dân tại thôn Do Nha (Phương Liễu, Quế Võ, Bắc Ninh) đã làm "nổ tung" nhà thi đấu tỉnh Bắc Ninh để cổ vũ cho Nguyễn Quang Huy trong trận tranh HCV trước đối thủ người Thái Lan - Chai Kampanart. Màn cổ vũ ấn tượng đến mức ngay cả Chủ tịch Liên đoàn Kickboxing châu Á cũng lên tận khán đài chia sẻ niềm vui và cùng lưu lại khoảnh khắc ấn tượng với người hâm mộ. Dù trận đánh của Huy khi bắt đầu đã là 23h30 nhưng màn cổ vũ nhiệt thành của người dân tỉnh Bắc Ninh đã giúp cho Huy giành chiến thắng cực ấn tượng tới 3-0 và giành HCV lúc đồng hồ đã điểm thời gian của ngày hôm sau.

"Chắc chắn kỷ niệm đáng nhớ nhất trong cuộc đời VĐV của tôi cho tới giờ là trận đánh ở SEA Games 31 trên sân nhà. Được thi đấu trên chính nơi mình sinh ra, tại nhà thi đấu tỉnh Bắc Ninh - cũng là nơi đầu tiên tôi được cầm găng đi thi đấu từ lúc tập luyện võ cổ truyền Bình Định Gia cho tới khi là thành viên của đội tuyển Kickboxing quốc gia. Đặc biệt là sự cổ vũ cuồng nhiệt của khán giả trong đó có người thân, họ hàng và bà con cùng thôn Do Nha đã là kỷ niệm đẹp và đáng nhớ nhất. Sự cổ vũ ấy đã tạo nên sức mạnh giúp tôi thi đấu tự tin chiến thắng trước đối thủ. Khi được hát quốc ca, nhìn lá cờ Tổ quốc được kéo lên trong sự dâng dâng nghẹn ngào vào lúc nửa đêm, tôi càng ý thức hơn được lòng tự hào dân tộc để từ đó nỗ lực nhiều hơn trong tập luyện và thi đấu, nhằm đem hình ảnh đẹp hơn ra các đấu trường quốc tế", nhà vô địch SEA Games 31 chia sẻ.

Dịp nghỉ lễ 30.4 năm nay, Thủy và Huy sẽ tranh thủ về thăm nhà 1-2 ngày. Sau kỳ nghỉ, họ sẽ lại tiếp tục tập luyện tích cực để cùng các đồng đội hướng tới các đấu trường lớn mà trước mắt là giải vô địch châu Á và Đại hội thể thao trong nhà và võ thuật châu Á, tổ chức tại Thái Lan vào tháng 11 tới.■

Triệu Thị Phương Thủy (phải) luôn thể hiện ý chí tự lực, tự cường của người phụ nữ Việt Nam

Cơ thủ Trần Quyết Chiến và mục tiêu số 1 thế giới

● VĨNH HY; ảnh: PHONG LÊ

Không chỉ là biểu tượng của Billiards Carom 3 băng Việt Nam, cơ thủ Trần Quyết Chiến còn là niềm tự hào của thể thao nước nhà khi đang là VĐV hiếm hoi nằm trong top đầu thế giới ở bộ môn của mình với vị trí hạng 2 trên bảng xếp hạng của Liên đoàn Billiards thế giới (UMB).

Nhưng chắc chắn cơ thủ sinh năm 1984 sẽ không dừng lại vì mục tiêu lớn nhất trong sự nghiệp của anh là số 1 thế giới, điều mà chưa từng cơ thủ Việt Nam nào làm được trong lịch sử.

Những thành công vang dội

Ở thời điểm hiện tại có thể khẳng định, Trần Quyết Chiến là cơ thủ thành công nhất trong lịch sử Billiards Carom 3 băng Việt Nam. Cơ thủ 40 tuổi cũng đang có phong độ rất ấn tượng trong thời gian gần đây khi liên tiếp đạt được những thành công vang dội trên đấu trường thế giới, mang lại niềm tự hào cho người hâm mộ nước nhà.

Tháng 3 vừa qua chứng kiến thành công rất lớn của Quyết Chiến nói riêng và Billiards Carom 3 băng Việt Nam nói chung trên đấu trường quốc tế. Thời điểm đầu tháng, Quyết Chiến xuất sắc lên ngôi vô địch World Cup Billiards Carom 3 băng Bogota (Colombia). Đây là chức vô địch World Cup thứ 3 trong sự nghiệp của cơ thủ sinh năm 1984 sau World Cup 2018 ở TP.HCM và World Cup 2023 tại Porto (Bồ Đào Nha). Danh hiệu vô địch ở Bogota mở ra cột mốc mới trong sự nghiệp của Quyết Chiến khi có thêm 80 điểm trên bảng xếp hạng UMB, qua đó giúp anh từ hạng 5 vươn lên hạng 2 thế giới. Đây là thứ hạng cao nhất trong sự nghiệp của Quyết Chiến nói riêng và lịch sử Carom 3 băng Việt Nam nói chung.

Đến giai đoạn cuối tháng 3, Quyết Chiến cùng đàn em Bao Phương Vinh xuất sắc lên ngôi vô địch giải đồng đội thế giới ở Viersen (Đức), qua đó giúp Billiards Carom 3 băng Việt Nam lần đầu tiên trong lịch sử vô địch giải đồng đội thế giới, đồng thời giành trọn bộ sưu tập các danh hiệu danh giá nhất của Billiards Carom 3 băng. Danh hiệu này càng có ý nghĩa và đáng trân trọng hơn khi Quyết Chiến cùng Phương Vinh đã trải qua một hành trình khó khăn, vượt qua nỗi ám ảnh thất bại trong quá khứ lẫn những đối thủ rất mạnh ở hiện tại để mang về vinh quang cho thể thao nước nhà. Chức vô địch đồng đội thế giới của Quyết Chiến và Phương Vinh cũng khẳng định vị thế mới của Billiards Việt Nam trên đấu trường quốc tế.

"Mục tiêu của tôi là giành được càng nhiều danh hiệu càng tốt. Tôi sẽ tiếp tục cố gắng tập luyện và theo đuổi niềm đam mê của mình. Những thành tích đạt được gần đây đã giúp tôi có thêm tự tin khi bước vào các giải đấu quan trọng trong thời gian sắp tới", Quyết Chiến chia sẻ.

Có thể nói, những danh hiệu cao quý nhất trên đấu trường thế giới mà Billiards Carom 3 băng đang sở hữu ghi đậm dấu ấn của Quyết Chiến. Cơ thủ gốc Hà Tĩnh là người đầu tiên vô địch World Cup (năm 2018) và cũng đang là cơ thủ giữ kỷ lục số danh hiệu ở đấu trường này (3 lần). Quyết Chiến cũng là cơ thủ Việt Nam đầu tiên vô địch châu Á (năm 2019), anh cũng từng giành HCB giải vô địch thế giới (năm 2023), HCV SEA Games 31 (năm 2022), vô địch nhiều tour đấu quốc tế đẳng cấp và rất nhiều danh hiệu trong nước khác.

Đã 40 tuổi nhưng giới chuyên môn đánh giá, Quyết Chiến đang trong giai đoạn "chín" nhất của sự nghiệp và anh hứa hẹn sẽ tiếp tục bùng nổ để chinh phục thêm các danh hiệu quốc tế khác cho Billiards nước nhà.

Tiếp tục "viết sử"?

Những thành công liên tiếp trong thời gian qua là động lực rất lớn để Quyết Chiến hướng đến mục tiêu cao nhất trong sự nghiệp, đó là trở thành cơ thủ số 1 thế giới, đồng thời viết thêm trang sử mới cho Billiards Việt Nam. Thể thao Việt Nam rất hiếm có các VĐV đứng trong top đầu thế giới ở nội dung tại bộ môn của mình và để xếp thứ 2 thế giới như Quyết Chiến là cực kỳ khó. Vậy nên nếu trở thành cơ thủ số 1 thế giới, Quyết Chiến không chỉ làm nên lịch sử cho bộ môn Billiards mà còn lịch sử cho thể thao Việt Nam.

Quyết Chiến nỗ lực từng ngày để hiện thực hóa mục tiêu trở thành cơ thủ số 1 thế giới

Trần Quyết Chiến đang là cơ thủ thành công nhất trong lịch sử của Billiards carom 3 băng Việt Nam

> *"Tôi cũng từng trải qua những giai đoạn khó khăn với những giải đấu không thành công liên tiếp. Nhưng tôi luôn quan niệm phải sẵn sàng chấp nhận thất bại, phải biết đứng dậy sau thất bại, để hướng đến chặng đường phía trước. Ở các trận đấu, đối thủ lớn nhất của tôi là bản thân tôi. Thi đấu tốt thì không nói gì, nhưng nếu thua sẽ lại trở về phòng tập, nghiệm lại vì sao mình thất bại để từ đó rút ra bài học. Tôi phải nỗ lực hơn nữa để hoàn thiện bản thân vì chặng đường phía trước vẫn còn dài."*

Cơ hội để Quyết Chiến "viết sử" sẽ đến khi anh tham dự World Cup tại TP.HCM vào giữa tháng 5 tới. Trên bảng xếp hạng mới nhất của UMB, Quyết Chiến đang chiếm vị trí số 2 thế giới nhưng chỉ cách tay cơ số 1 thế giới Cho Myung-woo (Hàn Quốc) đúng 10 điểm. Cơ hội để Quyết Chiến vươn lên chiếm vị trí số 1 thế giới là hoàn toàn có cơ sở khi anh được thi đấu trên sân nhà tại World Cup TP.HCM.

Ở giải đấu này, Quyết Chiến chỉ cần bảo vệ 26 điểm do bị loại ở vòng 16 tại World Cup TP.HCM 2023 còn Cho Myung-woo đang có phong độ không tốt trong thời gian qua và phải bảo vệ 54 điểm của vị trí á quân đã đạt giải này năm ngoái. Áp lực là không hề nhỏ đối với Cho Myung-woo, trong khi Quyết Chiến sẽ rất tự tin khi nhận được sự cổ vũ của khán giả nhà. Lợi thế là vậy nhưng trong thi đấu chưa thể nói trước điều gì và giải đấu vẫn còn rất nhiều đối thủ mạnh, điều này đòi hỏi Quyết Chiến sẽ phải hết sức tập trung, cố gắng hết mình qua từng trận một để hoàn thành mục tiêu đề ra.

Theo Quyết Chiến, trong thi đấu dù ở bất kỳ giải đấu nào, đối thủ lớn nhất của anh không phải là các cơ thủ số 1 hay số 2 thế giới mà chính là bản thân anh. "Tôi cũng từng trải qua những giai đoạn khó khăn với những giải đấu không thành công liên tiếp. Nhưng tôi luôn quan niệm phải sẵn sàng chấp nhận thất bại, phải biết đứng dậy sau thất bại, để hướng đến chặng đường phía trước. Ở các trận đấu, đối thủ lớn nhất của tôi là bản thân tôi. Thi đấu tốt thì không nói gì, nhưng nếu thua sẽ lại trở về phòng tập, nghiệm lại vì sao mình thất bại để từ đó rút ra bài học. Tôi phải nỗ lực hơn nữa để hoàn thiện bản thân vì chặng đường phía trước vẫn còn dài", Quyết Chiến bày tỏ.

Hành trình phía trước sẽ còn nhiều thử thách, nhưng cũng mở ra nhiều cơ hội để Quyết Chiến viết thêm những trang sử mới cho Billiards Việt Nam. Ngoài giải đấu tại TP.HCM trong tháng 5, Quyết Chiến vẫn còn cơ hội ở 5 kỳ World Cup nữa trong năm nay tại Thổ Nhĩ Kỳ, Bồ Đào Nha, Hà Lan, Hàn Quốc và Ai Cập. Đặc biệt, cơ thủ số 1 Việt Nam sẽ tham dự giải Billiards carom 3 băng vô địch thế giới, được tổ chức tại Bình Thuận vào tháng 9 tới. Tại sân chơi này vào năm ngoái ở Thổ Nhĩ Kỳ, Quyết Chiến đã giành ngôi á quân sau khi để thua Bao Phương Vinh chung kết. Nếu có thể đổi màu huy chương ở giải đấu năm nay, Quyết Chiến gần như sẽ có đủ bộ sưu tập các danh hiệu vô địch quốc tế cao quý nhất cho riêng mình. ■

"Giải mã" tinh thần chiến thắng của Real Madrid

● NGỌC TRUNG

Real Madrid đã và đang là hiện tượng kỳ vĩ của bóng đá châu Âu. Đội bóng này chưa hẳn giàu có nhất, không hẳn hùng mạnh nhất, nhưng khiến đối phương kinh hãi để rồi luôn thống trị đấu trường Champions League.

Tháng Tư và lời nói thật của bậc quân vương

Tháng Tư bắt đầu bằng ngày nói dối (1.4 - Cá tháng Tư) nhưng đối với các giải bóng đá hàng đầu châu Âu, đây là thời điểm "phải nói thật". Nguyên do đến từ lịch trình thi đấu. Tháng Tư là thời điểm đua nước rút tại các giải vô địch quốc gia (VĐQG) và cũng là thời điểm đấu trường Champions League bước vào những vòng đấu loại trực tiếp quyết định. Đội nào mạnh, đội nào yếu, đội nào đủ thực lực đăng quang giải VĐQG, đội nào đủ bản lĩnh vô địch Champions League, đều thể hiện rõ trong tháng Tư.

Tại Ngoại hạng Anh, cuộc đua tam mã đến chức vô địch giữa Man City, Arsenal và Liverpool vẫn vô cùng khốc liệt nhưng những cú sẩy chân không đáng có của hai đối thủ còn lại đang giúp thầy trò Pep Guardiola đứng trước cơ hội đăng quang lần thứ tư liên tiếp, chiến tích vô tiền khoáng hậu trong lịch sử giải đấu này. Dẫn dắt Man City từ mùa giải 2015-2016 cho đến nay, Guardiola tạo ra cảm giác có thể chinh phục mọi thử thách trên sân cỏ nước Anh, tới mức phải tự tạo thêm thử thách cho thêm phần thú vị.

Vị chiến lược gia gốc Catalonia này đã vô địch Ngoại hạng Anh mà không cần trung phong thực thụ; tạo ra vị trí trung vệ lai tiền vệ; chinh phục cột mốc 100 điểm... Và đỉnh cao nhất Guardiola đạt được tại Etihad cho đến nay là "cú ăn ba" Champions League, Premier League và FA Cup ở mùa 2022-2023. Gọi Man City là cỗ máy hủy diệt của xứ sở sương mù cũng chẳng hề sai. Đáng tiếc là mộng "ăn ba" của thầy trò Guardiola ở mùa giải này đã tan tành từ tứ kết, vì đối thủ có thể xem là nỗi ám ảnh của đội bóng này và bản thân nhà cầm quân gốc Catalonia: Đội bóng Hoàng gia Real Madrid.

Như đã đề cập, nếu tháng Tư là lời nói thật của bậc quân vương thì mùa giải này, không ai chân thật bằng Real Madrid. Đội bóng Hoàng gia Tây Ban Nha đã biến Man City trở thành cựu vương Champions League ở tứ kết. Chỉ ít ngày sau, thầy trò HLV Carlo Ancelotti tiếp tục đánh bại đại kình địch Barcelona trong trận cầu El Clasico, qua đó củng cố vững chãi ngôi đầu bảng và nới rộng khoảng cách với gã khổng lồ xứ Catalonia - cũng là đội bóng đang xếp thứ hai trên bảng xếp hạng, lên tới 11 điểm trong khi La Liga chỉ còn 6 vòng đấu nữa là hạ màn. Nếu hoàn tất cú đúp danh hiệu ở mùa giải 2023-2024 này, Real Madrid có lần thứ 36 đăng quang La Liga và lần thứ 15 vô địch C1/Champions League, đều là kỷ lục. Nhìn vào thành tích ấy, sự vĩ đại của đội bóng Hoàng gia Tây Ban Nha là không thể tranh cãi.

Real Madrid vượt qua Man City tại tứ kết Champions League 2023-2024

Zidane và cú vô-lê kinh điển vào lưới Leverkusen

Niềm kiêu hãnh khi khoác áo Real Madrid

Real Madrid được bình chọn là CLB vĩ đại nhất thế kỷ XX và rõ ràng vẫn đang là vĩ đại nhất thế kỷ XXI tính đến thời điểm hiện tại, với 8 danh hiệu La Liga và 6 chức vô địch Champions League, chưa kể hàng tá chiếc cúp khác. Thành công của Real Madrid tất nhiên đến từ nguồn lực tài chính ổn định, chiến lược đúng đắn và năng lực điều hành xuất sắc của ban lãnh đạo, tài năng và nỗ lực của ban huấn luyện và các cầu thủ cũng như nhiều yếu tố khác. Những yếu tố này, Man City cũng có, thậm chí có phần vượt trội hơn về mặt tài chính và nhân sự đội bóng. Nhưng có một điều bất khả sao chép và trở thành yếu tố tiên quyết để Real Madrid trở thành đội bóng vĩ đại nhất. Đó là tinh thần chiến thắng.

Đội bóng Hoàng gia Tây Ban Nha không đi theo triết lý nào để hướng tới chiến thắng. Họ không đặt nặng tấn công hay phòng ngự, không đề cao kiểm soát bóng hay tôn sùng bản sắc địa phương. Thế nên, HLV dẫn dắt Real Madrid thường là những nhà cầm quân có tài ứng biến và đắc nhân tâm. Tại Santiago Bernabeu, thứ tồn tại duy nhất là tinh thần chiến thắng. Real Madrid không tìm mọi cách để chiến thắng. Mặt khác, mọi tiêu chuẩn về chiến thắng đều được nâng lên mức rất cao, tạo ra sức đào thải khủng khiếp.

Trước nhất, mọi thành viên, đặc biệt là các cầu thủ đều có niềm kiêu hãnh vì được khoác lên mình chiếc áo trắng vĩ đại của đội bóng Hoàng gia. Cố chủ tịch Santiago Bernabeu, người được đặt tên sân của Real Madrid, từng có một câu nói đã trở thành bia tạc đá ghi ở đội bóng này: "Chiếc áo trắng của Real Madrid có thể lấm bùn, nhuốm máu, thấm đẫm mồ hôi nhưng không bao giờ được vấy lên đó sự hổ thẹn". Sự hổ thẹn ở đây chính là việc thiếu nỗ lực hết mình vì đội bóng dù với bất cứ lý do nào.

Người hâm mộ Real Madrid, hay còn gọi là madridistas, nâng cao tiêu chuẩn này thêm nữa bằng cách ứng xử. Hiếm có cổ động viên đội bóng nào lại vỗ tay tán thưởng đối phương, đặc biệt là đối thủ không đội trời chung, nhưng chuyện này xảy ra trên khán đài Santiago Bernabeu không hiếm. Madridistas đã dành những tràng pháo tay để tán thưởng màn trình diễn siêu việt của Ronaldinho hay Andres Iniesta trong các trận El Clasico chứng kiến Real Madrid bị Barcelona đánh bại. Đó là lời nhắc nhở sâu cay nhất cho những cầu thủ đang khoác lên mình chiếc áo trắng.

Câu chuyện về tinh thần Juanito và sự khai phóng tại Real Madrid

Các madridista đến sân Bernabeu có truyền thống hô vang "Illa illa illa, Juanito maravilla - Điều kỳ diệu Juanito" vào mỗi phút thứ 7 của trận đấu. Juanito là ai? Tại sao người hâm mộ lại hô vang cái tên ấy? So với những tên tuổi lẫy lừng như Di Stefano, Puskas, Zidane, Raul Gonzalez, Cristiano Ronaldo... không để sánh về thành tích sân cỏ. Juanito khoác áo Real Madrid trong 10 năm, từ 1977-1987, không Quả bóng vàng, không cúp C1, không nốt những hợp đồng quảng cáo hay chuyển nhượng bom tấn.

Tuy nhiên, Juanito chinh phục người hâm mộ Madrid bằng tinh thần thi đấu bất khuất, mãnh liệt đến khó tin. Ông qua đời vào ngày 2.4.1992 vì tai nạn giao thông, trên đường về nhà sau khi đến sân cổ vũ Real Madrid thi đấu. Juanito ra đi nhưng tinh thần của ông ở lại. Để ca ngợi ai đó chiến đấu hết mình vì đội bóng Hoàng gia, người ta gọi đó là "tinh thần Juanito". Và để tưởng nhớ Juanito và nhắc nhở các cầu thủ, cứ phút thứ 7 trên sân Santiago Bernabeu, người hâm mộ lại đồng thanh "Illa illa illa, Juanito maravilla".

Mỗi cầu thủ khoác áo Real Madrid đều tự ý thức được tinh thần và niềm kiêu hãnh. Người hâm mộ và từng thành viên đội bóng kiểm soát và thôi thúc nhau từng ngày vì vấn đề này. Tuy nhiên, chuyên môn sân cỏ lại là câu chuyện khác và trở thành đặc điểm thú vị của đội bóng Hoàng gia Tây Ban Nha. Cuộc chạm trán Man City tại tứ kết mùa này hay bán kết Champions League 2021-2022 đều thể hiện tính khai phóng độc đáo của Real Madrid trên sân cỏ.

Trong những cuộc chạm trán này, Man City đều là đội kiểm soát như HLV Pep Guardiola mong muốn. Đội bóng áo xanh áp đảo từ thế trận đến cơ hội ăn bàn nhưng bằng cách kỳ lạ nào đó, đội đi tiếp là Real Madrid. Dường như Guardiola luôn tính rất kỹ mọi phương án, từ cầm bóng, pressing đến tổ chức tấn công và phòng ngự, nhưng nhà cầm quân này không tính nổi khả năng tạo đột biến của các cầu thủ Real Madrid. Không riêng Guardiola, rất nhiều HLV và đội bóng khác đã thua vì không tính nổi khả năng tạo đột biến của các ngôi sao của đội bóng Hoàng gia, từ Di Stefano, Puskas, Zindane, Figo, Raul, Benzema, C.Ronaldo hay hiện nay là Bellingham, Vinicius...

Không đơn giản ngôi sao là sẽ tỏa sáng. Nhiều cầu thủ dù đẳng cấp song vẫn bị ức chế hoặc căng cứng về mặt tâm lý. Phải đặt họ vào môi trường như thế nào mới có thể vừa khao khát và thăng hoa để tạo nên những pha xử lý tuyệt luân, cú vô-lê kinh điển của Zidane vào lưới Leverkusen tại trận chung kết Champions League năm 2002, hay pha chạm bóng mẫu mực của Bellingham mới đây là ví dụ. Tại Real Madrid, ban lãnh đạo, ban huấn luyện và người hâm mộ kiến tạo không gian như thế để các cầu thủ tự tin hơn, bản lĩnh hơn, để rồi từ đó có được phút giây rực sáng.■

Thể thao **chắp cánh** du lịch **vươn xa**

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Tuần lễ Amazing Binh Dinh Fest 2024 vừa kết thúc tại đầm Thị Nại, TP Quy Nhơn (Bình Định) vào cuối tháng rồi, với rất nhiều sự kiện và hoạt động giao lưu kết nối văn hóa, thể thao và du lịch phong phú, đa dạng, đã thu hút hàng trăm nghìn lượt khách và nhân dân trong tỉnh đến xem và cổ vũ.

Ấn tượng với màn biểu diễn Drone Light nghệ thuật trên bầu trời Quy Nhơn

Đặc biệt, sự kiện này thành công ngoài mong đợi, đánh dấu mốc quan trọng cho sự chắp cánh khao khát vươn xa của thể thao và du lịch Việt Nam đến tầm thế giới.

Cột mốc cho thể thao dưới nước

Lãnh đạo tỉnh Bình Định khẳng định, Tuần lễ Amazing Binh Dinh Fest 2024, giải đua mô tô nước UIM - APB AQUABIKE (diễn ra từ ngày 22 – 24.3) và giải đua thuyền máy nhà nghề quốc tế UIM F1H2O (diễn ra từ ngày 29 – 31.3) chính là điểm nhấn, là sự kiện thể thao đặc biệt. Đây là các giải đua thể thao dưới nước hàng đầu thế giới, lần đầu tiên được tổ chức tại Việt Nam và Bình Định vinh dự, tự hào là địa phương được Liên đoàn Thuyền máy Thế giới (UIM) lựa chọn là nơi đăng cai tổ chức.

Hơn hết, đây cũng là lần đầu tiên chúng ta có đội đua thuyền máy F1H20 mang tên Bình Định - Việt Nam tham dự giải đua. Trong những ngày thi đấu tại đầm Thị Nại, Bộ Nội vụ đã chính thức trao quyết định cho phép thành lập Liên đoàn Thuyền máy thể thao Việt Nam.

Ông Trần Việt Anh - Chủ tịch Hội đồng Quản trị Công ty CP Bình Định F1 nhìn nhận: Chúng ta đang đứng trước những cơ hội lớn lao và thách thức khi lần đầu tham dự UIM F1H2O. Đua thuyền máy không chỉ là một môn thể thao, mà còn là biểu tượng của sức mạnh, sự kiên trì, bền bỉ và hơn hết sự đoàn kết của một tập thể. "Trong tương lai, chúng ta có thể nhìn thấy bộ môn này sẽ trở thành một nguồn cảm hứng không ngừng cho các tài năng trẻ Việt Nam. Chúng ta hướng đến việc tạo ra một môi trường đào tạo chuyên nghiệp, tạo điều kiện tối ưu để các vận động viên trẻ có thể phát triển và hiện thực hóa những giấc mơ của mình", ông Trần Việt Anh nhấn mạnh.

Theo ông Trần Việt Anh, nhìn xa hơn, chúng ta cũng không thể phớt lờ đi sức mạnh của sự đoàn kết và hợp tác quốc tế. Chúng ta đã chứng minh được rằng Việt Nam không chỉ có khả năng cạnh tranh mà còn là một đối tác đáng tin cậy trong cộng đồng đua thuyền máy quốc tế. Chúng ta tự tin sánh vai cùng các cường quốc trong việc thúc đẩy và phát triển bộ môn đua thuyền công thức 1.

Trong khi đó, ông Nicolo di San Germano - Nhà sáng lập H2O Racing nói: "Đã từ lâu rồi, ước mơ của tôi là đưa môn thể thao đua thuyền nước đến Việt Nam và hôm nay, chúng tôi rất hạnh phúc khi thấy ước mơ này đã trở thành hiện thực. Chặng đua Grand Prix of Bình Định - Việt Nam 2024 tại TP Quy Nhơn xinh đẹp này là kết quả của sự hợp tác hoàn hảo giữa các bên liên quan, chính quyền địa phương, các nhà đầu tư và ban tổ chức để sự kiện này được diễn ra trước sự chứng kiến của rất nhiều người theo dõi trên toàn thế giới".

Nhà sáng lập H2O Racing cũng chia sẻ, việc thành lập Liên đoàn Thuyền máy thể thao Việt Nam, đồng nghĩa với UIM có thêm một thành viên nữa. UIM sẽ tiếp tục hợp tác với Liên đoàn Đua thuyền mới thành lập của Việt Nam để biến Bình Định thành một trung tâm cho các sự kiện quốc tế, nhưng cũng là một trung tâm phát triển môn thể thao trên toàn quốc.

Ông Phạm Anh Tuấn, Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định bày tỏ, giải đua đã mở ra bước ngoặt cho thể thao dưới nước ở Việt Nam, đưa mô hình mới về kinh tế thể thao gắn với các sự kiện quốc tế lan tỏa ra cả nước, quảng bá hình ảnh đất nước, con người Bình Định và Việt Nam ra thế giới.

Định danh, định vị cho du lịch Bình Định

Sự thành công của 2 giải đua nói trên đã mang lại hiệu ứng tích cực, không chỉ đối với lĩnh vực thể thao mà còn lan tỏa đến các lĩnh vực khác như văn hóa, du lịch, đặc biệt là đã mời gọi được nhiều nhà đầu tư lớn đến với Bình Định để nghiên cứu, tìm hiểu cơ hội hợp tác và đã có những bản ghi nhớ quan trọng được ký kết thông qua Hội nghị xúc tiến đầu tư quốc tế và Hội nghị xúc tiến thương mại Việt Nam - Canada.

Trong khuôn khổ Tuần lễ Amazing Binh Dinh Fest 2024, nét đặc trưng và tiêu biểu trong văn hóa ẩm thực của Bình Định cũng đã được giới thiệu thông qua Lễ hội Văn hóa Ẩm thực.

Du khách quốc tế thích thú với ẩm thực Bình Định

Ông Sinan kocainan - (du khách Thổ Nhĩ Kỳ) chia sẻ: Món bánh xèo tôm nhảy của các bạn rất ngon. Tôi thấy ẩm thực Bình Định thật thú vị. "Nhiều món ăn lần đầu tiên tôi mới được thấy. Tôi rất thú vị là nhiều món ăn được chế biến ngay tại chỗ giúp cho những người lần đầu tiên như chúng tôi không chỉ thưởng thức mà còn thấy cách chế biến của các bạn như thế nào. Quả thật, đây là một trải nghiệm tuyệt vời", ông Sinan kocainan hào hứng cho biết.

Ông Lâm Hải Giang, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định cho biết, trong tuần lễ Amazing Bình Định Fest 2024 với chuỗi các hoạt động như: Đua thuyền máy UIM F1H20; Lễ hội Văn hóa Ẩm thực Bình Định; Chương trình âm nhạc đường phố; Đêm võ đài Bình Định; Carnival đường phố; Đêm nhạc quốc tế với những ngôi sao nổi tiếng thế giới… Sự kiện này đã thu hút hơn 710.000 lượt khách tham quan và lưu trú, doanh thu du lịch ước đạt 2.142 tỉ đồng.

Chia sẻ về Tuần lễ Amazing Binh Dinh Fest 2024 kết thúc với sự thành công ngoài mong đợi, ông Lâm Hải Giang kỳ vọng: "Với một số sự kiện mang tầm quốc tế hy vọng đây sẽ là cú huých quan trọng để kích hoạt trở lại nhiều dự án, mở ra nhiều cơ hội mới cho sự phát triển kinh tế - xã hội của Bình Định nói chung và của du lịch Bình Định nói riêng. Đây cũng là khởi đầu cho một loại hình sản phẩm du lịch có chất lượng, đẳng cấp để định danh và định vị cho du lịch Bình Định". ■

Khán giả nhiệt tình cổ vũ cho các tay đua

Những siêu tốc độ thuyền máy F1 "đạp gió rẽ sóng" trên đầm Thị Nại có lúc vận tốc tối đa đến 250 km/h

Khách quốc tế đến Trung Quốc sẽ tăng dịp nghỉ lễ 1.5

Trong dịp nghỉ lễ 1.5, Trung Quốc sẽ chứng kiến lượt khách du lịch nước ngoài và trong nước tăng mạnh. Trên nền tảng du lịch trực tuyến hàng đầu Trung Quốc Trip.com, lượng tìm kiếm khách sạn và vé máy bay đi nước ngoài tăng 56% so với cùng kỳ năm ngoái. Dự báo lượng khách quốc tế du lịch sang Trung Quốc cũng tăng mạnh sau các chính sách miễn visa và tạo điều kiện thuận lợi cho thanh toán.

Theo Trip.com, khách quốc tế chủ yếu đến từ Nhật Bản, Hàn Quốc, Mỹ, Canada, Malaysia đặt chỗ cho các chuyến đi tại Trung Quốc đã tăng 130% so với cùng kỳ năm ngoái.

V.OANH

Lũ lụt ở Pakistan và Afghanistan gây thiệt hại nặng nề

Theo Phát ngôn viên của Bộ Quản lý Thảm họa Afghanistan Mullah Janan Sayeq, lũ lụt và mưa lớn vừa xảy ra tại 23 tỉnh, thành đã khiến 66 người thiệt mạng và 33 người khác bị thương. Đồng thời, có ít nhất 600 động vật bị chết và hơn 1.200 ngôi nhà bị phá hủy. Afghanistan là quốc gia chịu nhiều tác động mạnh bởi thiên tai, chỉ tính riêng năm 2023 đã có hơn 150 người thiệt mạng vì đợt lạnh mùa đông khắc nghiệt và hàng chục người chết vì lũ quét.

Không chỉ có Afghanistan, mà khu vực biên giới Pakistan cũng chịu ảnh hưởng lớn từ những trận mưa lũ tàn phá. Chính quyền Pakistan ghi nhận số người thiệt mạng lên đến 40 người. Ngoài ra, gần 170 ngôi nhà bị phá hủy hoàn toàn và hơn 1.250 ngôi nhà khác bị hư hại.

P.M.N

Châu Âu đang phải hứng chịu nắng nóng chưa từng thấy

Theo cơ quan quan sát Trái đất của Liên minh châu Âu (EU) Copernicus và Tổ chức Khí tượng Thế giới (WMO), các chất ô nhiễm giữ nhiệt làm tắc nghẽn bầu khí quyển đã đẩy nhiệt độ ở châu Âu vào năm ngoái lên mức cao nhất từng được ghi nhận. "Người châu Âu đang phải hứng chịu nắng nóng chưa từng thấy vào ban ngày và nóng khó chịu vào ban đêm. Tỷ lệ tử vong do nắng nóng đã tăng 30% ở châu Âu trong hai thập kỷ qua", báo cáo chung về khí hậu của 2 tổ chức trên cho biết.

Báo cáo cho biết nhiệt độ trên khắp châu Âu cao hơn mức trung bình trong 11 tháng năm 2023, bao gồm cả tháng 9 nóng nhất kể từ khi dữ liệu được ghi lại.

L.YẾN

Những xu hướng mới của du lịch thế giới

● **THÁI AN**

Covid-19 và công nghệ đã làm thay đổi cách thức du lịch trên toàn thế giới. Ngày nay, du khách không chỉ đặt khách sạn và mua vé máy bay qua travel website mà còn nhờ ChatBox lên kế hoạch du lịch cho họ.

Châu Á sẽ là điểm đến yêu thích của thế giới — Ảnh: Adobe Stock/AIGen

Tại châu Á, phần lớn du khách ưu tiên tìm kiếm các chuyến đi, điểm đến trên các công cụ hotel search meta, social media, các app đặt khách sạn, vé máy bay travel website... và nó đang chiếm lĩnh hoàn toàn thị phần của các đại lý du lịch truyền thống.

Theo OutBox Company, có tới hơn 72,3% khách du lịch Hàn Quốc ở thời điểm hiện tại lựa chọn du lịch nước ngoài theo hình thức tự túc một phần (tự túc điểm đến qua app trực tuyến và sử dụng các dịch vụ trải nghiệm, dịch vụ tại điểm đến từ doanh nghiệp địa phương ở đó) thay vì đi theo đại lý du lịch.

Kết quả dữ liệu của Google Fly cho thấy, 90% khách tự book vé máy bay theo thời điểm và mức giá vé tốt nhất theo đúng yêu cầu. Điều này thể hiện qua lượng tìm kiếm Google Fly tăng rất lớn năm 2023. Đến 90% người được hỏi cho biết điểm chạm kỹ thuật số sẽ quyết định điểm đến. Không thông qua các công ty tư vấn du lịch, mà du khách tự bỏ thời gian lên kế hoạch, lịch trình. Đến 77% khách du lịch dành thời gian để lên kế hoạch chuyến đi cho chính mình.

Theo một đại diện của Google, khi nhìn dự đoán về tăng trưởng du lịch của Google, tỷ lệ tăng trưởng của du lịch trực tuyến (15%), cao gấp đôi tỷ lệ tăng trưởng của bán hàng trực tuyến (8%) từ nay cho đến năm 2027 và đây là tỷ lệ cao nhất thế giới. Cũng theo chuyên gia này, sau Internet, điện thoại thông minh thì AI với ChatGPT và Germini là làn sóng thứ ba làm du lịch thay đổi. Thống kê phân loại số liệu, tìm hiểu và phân tích dự đoán xu thế của Google cho thấy, AI đang và sẽ ảnh hưởng lớn tới khách du lịch tự túc. Hiện nay AI đã "tiến hóa" lên bước mới là tạo ra nội dung. Khách du lịch sẽ không tìm kiếm thông tin về chuyến đi, điểm đến qua sự tư vấn của lữ hành, mà thay vào đó họ sẽ nhờ ChatBot lên kế hoạch cho họ. Chỉ cần đưa ra yêu cầu, 10 - 15 giây sau, ChatBox sẽ đưa ra kết quả kèm các link đặt trực tiếp với các khách sạn gợi ý và các lưu ý.

Theo dự báo, các điểm đến châu Á đang hấp dẫn trở lại. Từng bị tác động nặng nề bởi Covid-19, khi là tâm chấn của đại dịch, lục địa này chưa có nhiều cơ hội hồi phục. Trong năm 2023, cuộc xung đột ở Ukraine đã làm tăng thời gian các chuyến bay quốc tế, khiến giá vé máy bay tăng đáng kể. Tuy nhiên dự kiến trong năm nay, tình hình sẽ cải thiện hơn và điểm đến này sẽ sôi động trở lại sau một thời kỳ khó khăn.

Khởi đầu là lời mời gọi bất ngờ từ Trung Quốc. Hồi tháng 11 năm ngoái, đất nước này đã công bố một quyết định lịch sử là miễn visa trong vòng một năm cho du khách đến từ 6 quốc gia. ''Kể từ đó, lượng khách du lịch đăng ký đến Trung Quốc đã tăng đáng kể'', Phụ trách thị trường Karine Vampouille của Công ty lữ hành Asia chia sẻ.

Không chỉ có Trung Quốc mở rộng chính sách nhập cảnh, Mông Cổ cũng đã quyết định tiếp tục cho phép du khách miễn visa khi nhập cảnh cho đến năm 2025. Indonesia dự kiến cũng sẽ chính thức chấp thuận điều này trong vài tuần tới. Từ ngày 1.1.2024, Campuchia không còn yêu cầu du khách điền vào các biểu mẫu khai báo nhập cảnh, khai báo y tế và khai báo hải quan, thay vào đó là một phê duyệt điện tử được cấp qua đăng ký online.

Hãng lữ hành Arts et Vie, chuyên các tour du lịch văn hóa, đã xác nhận sự phấn khích của khách Pháp đối với châu Á vào năm 2024 với một khởi đầu rất tích cực cho Nhật Bản và Việt Nam, hai điểm đến du lịch đã rất được yêu thích, cũng như Ấn Độ, Trung Quốc hoặc Sri Lanka. Theo chỉ số Kayak, Bangkok (Thái Lan) là thành phố được du khách mong muốn đến nhất cho năm sau. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Thách thức lớn đối với người chiến thắng

● **LAM SA**

Các cử tri Cộng hòa Bắc Macedonia đã đi bỏ phiếu để bầu chọn Tổng thống mới. Đây là cuộc bầu cử đầu tiên tại Cộng hòa Bắc Macedonia kể từ khi đổi tên nước hồi tháng 2 vừa qua, nhằm chấm dứt tranh cãi về tên gọi nước kéo dài nhiều thập niên qua với quốc gia Hy Lạp láng giềng.

Kết quả sơ bộ cho thấy, không có ứng cử viên nào có được trên 50% số phiếu bầu để giành chiến thắng. Vì vậy, cuộc bầu cử gần như chắc chắn sẽ bước vào vòng thứ hai và tỷ lệ cử tri đi bỏ phiếu phải đạt ít nhất 40% trong vòng thứ hai để kết quả có hiệu lực. Ủy ban Bầu cử quốc gia của Bắc Macedonia thông báo ứng cử viên Stevo Pendarovski được Liên minh Dân chủ xã hội cầm quyền ủng hộ đang tạm giành tỷ lệ ủng hộ cao nhất với 42,6% số phiếu bầu. Trong khi đó, đối thủ chính của ông là ứng cử viên Gordana Siljanovska Davkova thuộc liên minh Tổ chức Cách mạng toàn Macedonia, đảng Dân chủ Đoàn kết dân tộc (VMRO-DPMNE) theo sát với 41,6% số phiếu. Ứng cử viên Belrim Reka của Liên minh người thiểu số gốc Albania và phong trào Beka chỉ giành được 11,5% số phiếu ủng hộ.

Với kết quả trên, hai ứng cử viên có số phiếu cao nhất là ông Pendarovski và bà Siljanovska Davkova sẽ bước vào cuộc bầu cử tổng thống vòng hai, dự kiến diễn ra ngày 5.5 tới. Hiện, hai ứng cử viên đang dẫn đầu là Tổng thống đương nhiệm Stevo Pendarovski, 61 tuổi, người đang tìm kiếm nhiệm kỳ 5 năm thứ hai với sự hỗ trợ từ đảng Dân chủ Xã hội cầm quyền và bà Gordana Siljanovska Davkova, 70 tuổi, người được VMRO-DPMNE ủng hộ.

Các cuộc vận động tranh cử cho thấy cả ứng cử viên Pendarovski và Siljanovska đều tập trung vào cuộc chiến chống tham nhũng, chống đói nghèo và vực dậy nền kinh tế trì trệ của đất nước. Tuy nhiên, các chuyên gia nhận định nạn tham nhũng đang hoành hành ở mọi lĩnh vực, mọi tổ chức. Vì vậy, để giải quyết vấn đề này không hề dễ dàng và cũng là thách thức lớn đối với người chiến thắng. ■

Hướng nghiệp cho con thế nào mới đúng?

● THẢO LAM

Mới đây, trên mạng xã hội lan truyền clip ghi lại phát biểu của một ông bố trong cuộc họp giữa phụ huynh và nhà trường. Người này bày tỏ bức xúc vì cho rằng nhà trường cố tình "ép" con ông học nghề, phân luồng không thi vào lớp 10 vì "bệnh thành tích"...

Theo vị phụ huynh, việc tư vấn cho học sinh vào trường nghề khiến các em chán nản, không muốn ôn thi vào lớp 10. "Chúng tôi động viên con mỗi ngày với mong muốn con thi được vào trường cấp III theo đúng nguyện vọng. Thế nhưng nhà trường cứ "nhồi nhét" tư tưởng đi học nghề không phải thi khiến các cháu nản chí", ông bố gay gắt.

Thí sinh Việt Nam đoạt huy chương Bạc cuộc thi Tay nghề thế giới năm 2022

Vui buồn câu chuyện "phân luồng"...

Vị phụ huynh cho biết, con của anh rất cố gắng học nhưng mỗi hôm lại có một cô giáo mời lên nói chuyện. "Có thể lúc này cháu học chưa giỏi, nhưng quá trình ôn thi, cháu nỗ lực làm bài tốt và trúng tuyển là chuyện bình thường. Tôi luôn phải trấn an con cố lên, bố sẽ cố gắng kiếm tiền cho con ăn học. Tôi biết nhà trường cũng bị áp lực, nhưng tôi mong con mình cũng được thi như các bạn, nên nhà trường hãy để cho các cháu thi đã. Nếu trượt thì vào học nghề chứ sao phải vội vã không cho các cháu thi ngay từ đầu…?", vị phụ huynh nói.

Không chỉ ông bố này mà thực tế nhiều bậc cha mẹ khác cũng chia sẻ câu chuyện phân luồng học sinh thi vào lớp 10. Một bà mẹ kể, lớp con chị có hơn 40 học sinh thì có đến 3/4 được thầy cô khuyên không nên dự thi vào trường công lập. Cô giáo còn cho mời lần lượt từng phụ huynh có con trong danh sách "không nên thi" lên gặp cô, rồi cô chìa học bạ ra khuyên rằng "học kém, có thi cũng không đỗ, mà không đỗ thì ảnh hưởng đến thành tích của nhà trường! Nếu gia đình đồng ý không cho con thi chuyển cấp vào trường công lập, trường sẽ làm cho bộ "hồ sơ đẹp" để các em thi/xét vào trường tư thục hoặc trường nghề. Như thế chắc chắn con sẽ đỗ vào một trường nào đó mà không bị mang tiếng là thi trượt...". Sau đó, cô đưa ra một đơn mẫu soạn sẵn, các phụ huynh chỉ việc điền thông tin và ký với nội dung: *Đồng ý không cho con dự thi vào trường THPT công lập.*

Tuy nhiên, cũng có phụ huynh lại lựa chọn cho con mình con đường khác. Chị H.T.K (quận Đống Đa, Hà Nội) cho biết, từ ngày quyết định cho con học cao đẳng, không khí cả nhà trở nên vui vẻ, thoải mái, khác hẳn thời gian trước. Con trai chị K là cháu N.V.Đ, năm nay học lớp 9, ngay từ đầu học kỳ I cháu đã có tình trạng uể oải, chán học. Mỗi buổi sáng là một "trận chiến" của gia đình, mẹ gọi, bố quát… nhưng cậu bé nằm ì ra đó, nhất định không chịu dậy. Cả nhà lúc nào cũng căng thẳng, bất hòa; ngày nào Đ cũng đến trường muộn, học hành theo kiểu đối phó.

Tháng ngày qua đi, tình trạng của cậu không hề khá hơn, mỗi lần buồn bực, giận bố mẹ, cậu lại ngồi vẽ. Thấy sở thích của con như vậy, vợ chồng chị K đã tìm hiểu các trường, lớp liên quan. Cuối cùng, sau cuộc họp gia đình, Đ không cần quá cố gắng để thi vào lớp 10, nhưng phải chấp hành đúng kỷ luật để sau khi tốt nghiệp THCS thì sẽ vào Trường Cao đẳng nghệ thuật Hà Nội học chuyên ngành Hội họa. Từ đấy, Đ vui vẻ trở lại, đi học đúng giờ. "Cách đây mấy hôm, con tôi nhận kết quả trúng tuyển nên cả nhà đều vui. Con hạnh phúc là trên hết, mình không thể ép con theo mong muốn của mình được", chị K chia sẻ.

Phụ huynh bức xúc về tư vấn, hướng nghiệp không đúng cho học sinh (ảnh cắt từ clip)

Cần sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và học sinh

Đề án *Giáo dục hướng nghiệp và định hướng phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2018-2025* được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt từ năm 2018, nhưng đến nay việc hướng nghiệp, phân luồng học sinh THCS vẫn gặp nhiều khó khăn bởi nguyện vọng của cha mẹ, học sinh và nhà trường không "khớp" nhau, không có sự phối hợp, tuyên truyền, định hướng giữa các bên.

Một số chuyên gia cho rằng, mong muốn chung của hầu hết phụ huynh là con sẽ học tiếp lên cấp THPT chứ không phải theo học trường nghề. Trong khi đó, nhà trường lại bị áp lực về chỉ tiêu, thành tích. "Vài năm gần đây, sợ học sinh trượt THPT công lập nhiều, một số giáo viên đã ra sức vận động phụ huynh và học sinh không thi chuyển cấp mà chọn hệ đào tạo khác như dân lập, học nghề; nếu thi THPT thì chọn vào trường lấy điểm thấp để tăng tỷ lệ đỗ. Chính sự ép buộc này gây bức xúc cho phụ huynh và thêm áp lực cho học sinh. Thi là quyền lợi chính đáng của các em, nếu nhà trường vì sợ mất thành tích dẫn đến tư vấn kiểu ép buộc, vô hình trung đã tước đi quyền học và thi của học sinh", một giáo viên chia sẻ.

Liên quan đến vấn đề này, ông Đào Ngọc Cường, Giám đốc Học viện Hướng nghiệp Wake power, chuyên gia tư vấn hướng nghiệp thanh thiếu niên cho biết, năm nay là năm thứ hai môn Hoạt động hướng nghiệp trải nghiệm được đưa vào giảng dạy ở các trường THCS. Nhưng khó khăn là hầu hết giáo viên dạy môn này chưa được đào tạo, chỉ là biết gì dạy nấy.

"Hiện nhiều trường chủ yếu tập trung vào tuyển sinh nhiều hơn là hướng nghiệp. Bên cạnh đó, thông thường bố mẹ hay quyết định các vấn đề của con, nhưng không phải ai cũng có kiến thức và kỹ năng để tư vấn. Trong khi đó, tại các buổi tư vấn nghề nghiệp, đa phần chỉ có học sinh được nghe còn phụ huynh thì không. Sự phối hợp giữa nhà trường, phụ huynh và học sinh không tốt dẫn đến việc hướng nghiệp chưa đảm bảo chất lượng", ông Đào Ngọc Cường nhận định.

Thực tế cho thấy, rất nhiều sinh viên thừa nhận mình chọn sai ngành nghề, thậm chí có những em dù đã trúng tuyển vào đại học, nhưng cuối cùng lại chọn con đường khác. Theo Giám đốc Học viện Hướng nghiệp Wake power, việc lựa chọn sai ngành nghề có ba nhóm nguyên nhân: Thứ nhất là phụ huynh chưa quan tâm thực sự đến việc hướng nghiệp cho con, luôn luôn nghĩ cứ học hết lớp 12 chuẩn bị thi đại học thì mới cần đăng ký và chọn nghề. Nguyên nhân thứ hai là phụ huynh không biết chính xác con mình phù hợp với ngành nghề nào, mà chọn theo số đông, theo trào lưu và nghĩ rằng nghề đó ra trường dễ xin làm, lương cao mà không quan tâm con có thích hay không. Nguyên nhân thứ ba là xu hướng xã hội. Tại sao có những nhóm ngành nghề mà số người làm trái lên tới 67,3%? Vậy bố mẹ cũng như học sinh dựa vào những tiêu chí nào để lựa chọn nghề nghiệp cho phù hợp với khả năng của bản thân cũng như là thị trường lao động?

"Nguyên nhân đầu tiên là dựa vào sở trường của học sinh. Học sinh giỏi gì thì làm nghề đó sẽ tốt hơn, giỏi là so với mình chứ không so với xã hội. Nguyên nhân thứ hai là đam mê, tức là niềm vui, hạnh phúc khi công việc đó sẽ mang hiệu quả cao hơn; kèm với tiêu chí này là phù hợp với hoàn cảnh gia đình và sức khỏe, học lực của các em. Nguyên nhân thứ ba là nhu cầu xã hội, xu thế phát triển của địa phương có cần không? Ví dụ ngành logistic chẳng hạn, hiện nay nhu cầu đang rất cao ở khu vực thành thị nhưng nếu mà các bạn về miền núi thì lại không thành công", ông Cường phân tích.

Có một thực tế là nhiều người đang tập trung vào tiêu chí điểm số và ngành đó có kiếm được nhiều tiền hay không, mà quên đặt câu hỏi "liệu nó có phù hợp với con mình?". Do vậy, để việc tư vấn hướng nghiệp cho học sinh đạt được hiệu quả thì gia đình và nhà trường, học sinh cần phải có sự phối hợp, tư vấn chặt chẽ. ■

Chuyện tình hoa B'Lang trên cao nguyên Buôn Choah

● XUÂN HƯỚNG

Danh lam thắng cảnh núi lửa Nâm B'Lang là vùng đất giàu bản sắc văn hóa của đồng bào Kinh, M'nông, Ê Đê, Tày, Nùng, Sán Chỉ, Mường, Dao, Thái, Cao Lan, Mông..., trải qua bao đời vẫn lưu truyền những câu chuyện ly kỳ về các vị thần giúp người dân bảo vệ buôn làng, chuyện chống lại "ma rừng", ngăn thú dữ... Nhưng ấn tượng và xúc động nhất vẫn là "Chuyện tình hoa B'Lang", gắn liền với tình yêu bất diệt của đôi trai tài gái sắc người M'nông.

Thiên tình sử bất diệt

Chúng tôi đến khu vực Danh lam thắng cảnh núi lửa Nâm B'Lang (xã Buôn Choah, huyện Krông Nô, tỉnh Đắk Nông) để tìm hiểu về những truyền thuyết gắn với văn hóa cộng đồng các dân tộc nơi đây. Già làng Y Thi ở bon Ja Rá kể cho chúng tôi nghe: Ngày xưa, có đôi trai gái đồng bào M'nông ở vùng cao nguyên núi lửa Buôn Choah yêu nhau say đắm. Hằng ngày, họ lên rừng bẫy thú hái quả, xuống suối bắt cá hái rau, lúc nào cũng bên nhau như hình với bóng. Cuộc sống thật giản dị và hạnh phúc. Cha mẹ hai bên và già làng đã đồng ý cho họ nên duyên vợ chồng. Đến ngày cưới, bỗng dưng trời mưa to gió lớn cuốn trôi hết nhà cửa của bon làng. Cây cối ngả nghiêng, thú rừng không có nơi trú ẩn. Khắp nơi đều nghe tiếng khóc của trẻ nhỏ, tiếng thở than của những người già. Chàng trai tức giận bèn trồng một cây nêu cao làm đường lên kiện ông Trời.

Ngày đi, chàng buộc vào tay cô gái sợi dây đỏ thay lời thề nguyền sẽ quay về cùng nàng chung sống và cũng là để lên trời cao nhớ nàng còn dễ nhìn thấy. Lên tới nơi, thấy cảnh trên trời vô cùng nguy nga tráng lệ, các vị thần cùng tiên nữ nhởn nhơ bay lượn, hoa lá cỏ cây đua nhau khoe sắc. Nghĩ đến cảnh dưới hạ giới mưa nắng thất thường chàng bèn đi thẳng đến trước ngai vàng của ông Trời mà than rằng: "Ông Trời ơi, ông và các vị thần ở trên này thật là sung sướng, ông có biết chúng tôi ở dưới hạ giới khổ sở như thế nào không?".

Già làng thực hiện nghi thức báo cáo thần linh về việc trồng cây B'Lang

Ông Trời hỏi: "Các ngươi khổ sở như thế nào"? Chàng trai liền đáp: "Chúng tôi phải lang thang khắp rừng sâu núi thẳm để kiếm ăn, phải trồng thêm lúa, nuôi thêm heo, gà nhưng vẫn thiếu đói. Đã vậy, thỉnh thoảng lại bị mưa gió cuốn trôi đi tất cả khiến chúng tôi không có cuộc sống bình yên".

Ông Trời đăm chiêu suy nghĩ rồi nói: "Ta đã giao cho các vị thần linh ban cho hạ giới đầy đủ nắng mưa, cho cây cối tốt tươi, muông thú sinh sôi nảy nở… Tại sao các ngươi lại có thể thiếu đói được chứ?".

Chàng trai bày tỏ: "Quả đúng như vậy, thưa ông Trời. Nhưng lúc nắng thì như thiêu như đốt, suốt nửa năm trời không có lấy một giọt mưa, đất đai nứt nẻ, cây cối chết cháy, hồ khô suối cạn, đến con người cũng không còn nước uống chứ nói gì đến muông thú. Lúc mưa thì mưa dập gió dồn làm lũ cuốn trôi hết cả nhà cửa, hoa màu và súc vật. Thử hỏi chúng tôi còn gì để mà sinh sống?".

Ông Trời bèn cho gọi tất cả các vị thần linh đến truy xét. Các vị thần thi nhau đưa ra lý do và đùn đẩy trách nhiệm cho người khác để tránh tội. Sau một hồi phân giải, cuối cùng ông Trời cũng tìm được cách giải quyết. Oái oăm thay, ông Trời giữ chàng trai ở lại luôn trên Thượng giới làm thần Mưa để điều tiết cho mưa thuận gió hòa.

Ở dưới hạ giới, đã qua ba mùa rẫy mà vẫn chưa thấy chàng trở về, cô gái nhớ thương mòn mỏi bèn leo lên cây nêu và đứng mãi đấy, mong có thể nhìn thấy bóng chàng. Ngày qua tháng lại, cây nêu mọc rễ đứng chơ vơ giữa trời, tua vải đỏ trên tay nàng biến thành những bông hoa đỏ thắm như có ý mong chàng ở nơi cao xa hãy trông cho rõ!

Cảm thông cho sự hy sinh tình yêu, hạnh phúc của đôi bạn trẻ và tấm lòng thủy chung của cô gái, ông Trời đã biến cô thành loài hoa đỏ thắm mang tên B'Lang và là vị Nữ thần của tình yêu và hạnh phúc - vị thần luôn bao dung và che chở cho cuộc sống của con người.

Bảo tồn phát huy giá trị văn hóa thu hút du khách

Với lòng tôn kính mãnh liệt, người M'nông Preh vùng núi lửa (thuộc xã Buôn Choah ngày nay) nói riêng và các vùng Tây Nguyên nói chung rất coi trọng cây B'Lang, họ luôn tin rằng mỗi cây đều có một vị thần cư ngụ, nên họ gọi vùng núi lửa này là Nâm B'Lang (Núi hoa B'Lang) - nơi cư trú của các vị thần linh. Trải qua nhiều thăng trầm, tác động của xã hội hiện đại, người M'nông đã bỏ dần các nghi thức, lễ hội truyền thống, nhưng riêng lễ Tâm B'Lang Mprang Bon vẫn còn lưu giữ, bảo tồn khá nguyên vẹn và thường được tổ chức ba năm một lần để cầu mong cuộc sống yên bình, ấm no, hạnh phúc. Cột lễ chính nối kết với thần linh được làm từ thân cây B'Lang. Sau khi hoàn tất lễ cúng, cột lễ được giữ nguyên, một thời gian sau cây đâm chồi, nảy lộc và phát triển thành cây B'Lang mới.

Thời gian trôi qua, loài cây có sức sống mãnh liệt ấy ngày càng phát triển, mọc lên thành rừng, không chỉ trên đỉnh Nâm B'Lang mà còn khắp vùng rừng núi Dray Sap. Người dân coi đây như một vùng đất linh thiêng, nơi cư trú của các vị thần linh và cũng là nơi ông bà tổ tiên đã từng sinh sống. Cây B'Lang không chỉ tạo thành hàng rào vững chắc, mà trong tín ngưỡng đa thần của người dân bản địa nó còn giúp ngăn chặn những thế lực đen tối, trừ địch họa, thú dữ, che chở cho bon làng.

Đến với khu vực núi lửa Nâm B'Lang nói riêng và Tây Nguyên nói chung trong khoảng thời gian từ tháng 1-4 hằng năm, chúng ta có thể chiêm ngưỡng những chùm hoa B'Lang đỏ rực, nở rộ trên thân cây thẳng đứng, cao vút giữa thảo nguyên dung nham mênh mông.

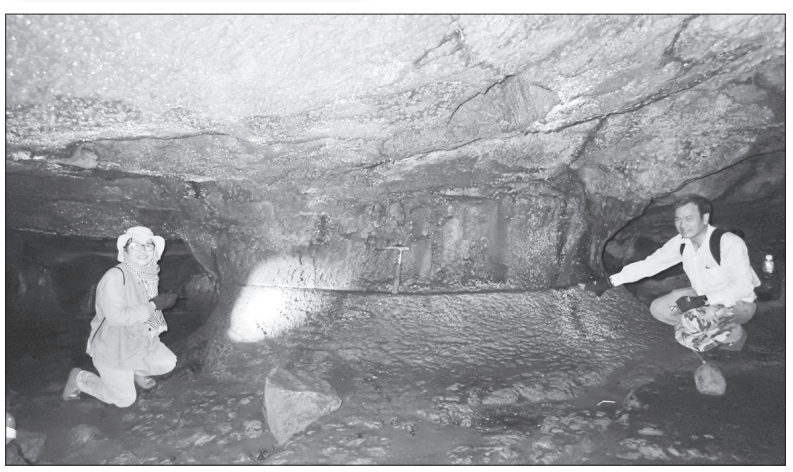
Dân tộc Kinh ở vùng đồng bằng cũng tỏ lòng tôn kính với loài hoa này và gọi tên là hoa gạo. Cây gạo có ý nghĩa vô cùng thiêng liêng, vì vậy thường thấy cây được trồng ở sân đình hay đầu làng. Tên của hoa gợi sự no ấm, đủ đầy, gắn với ước vọng của mọi người dân.

Ông Lê Ngọc Quang, Giám đốc Sở VHTTDL Đắk Nông thông tin: Xã Buôn Choah có diện tích tự nhiên 4.646,04 ha, tổng số dân là 2.499 người, gồm 14 dân tộc: Kinh, M'nông, Ê Đê, Tày, Nùng, Sán Chỉ, Mường, Dao, Thái, Cao Lan, Mông… với tôn giáo chính là đạo Phật và đạo Tin lành. Vừa qua, Bộ trưởng Bộ VHTTDL đã ký Quyết định số 611/QĐ-BVHTTDL xếp hạng Di tích danh lam thắng cảnh quốc gia đối với núi lửa Nâm B'Lang tại xã Buôn Choah và xã Nâm Đà, huyện Krông Nô, tỉnh Đắk Nông, thể hiện sự quan tâm đối với công tác phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn tỉnh. Đây cũng là cơ sở để địa phương khoanh vùng bảo vệ, phát huy giá trị di tích để thu hút người dân, du khách đến tham quan, tìm hiểu, trải nghiệm. ■

Hiện toàn tỉnh Đắk Nông có 16 di tích đã được xếp hạng, trong đó có 1 di tích cấp quốc gia đặc biệt; 9 di tích cấp quốc gia (2 danh thắng, 6 di tích lịch sử, 1 di tích khảo cổ học) và 6 di tích cấp tỉnh.

Vùng núi lửa Nâm B'Lang, xã Buôn Choah, huyện Krông Nô, tỉnh Đắk Nông

Hang động núi lửa tuyệt đẹp được phát hiện ở Buôn Choah

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 10.000đ

Friso®

Đạm mềm tự nhiên
Dễ dàng tiêu hóa

Qui trình khác

Nhiều lần nhiệt

Friso®

1 lần nhiệt

BẢO TOÀN ĐẠM MỀM
Quy trình XỬ LÝ NHIỆT 1 LẦN

Friso® GOLD
HÀ LAN
Sản phẩm dinh dưỡng công thức cho trẻ từ 2 - 6 tuổi
GOS & NUCLEOTIDES 850 g NET
4